

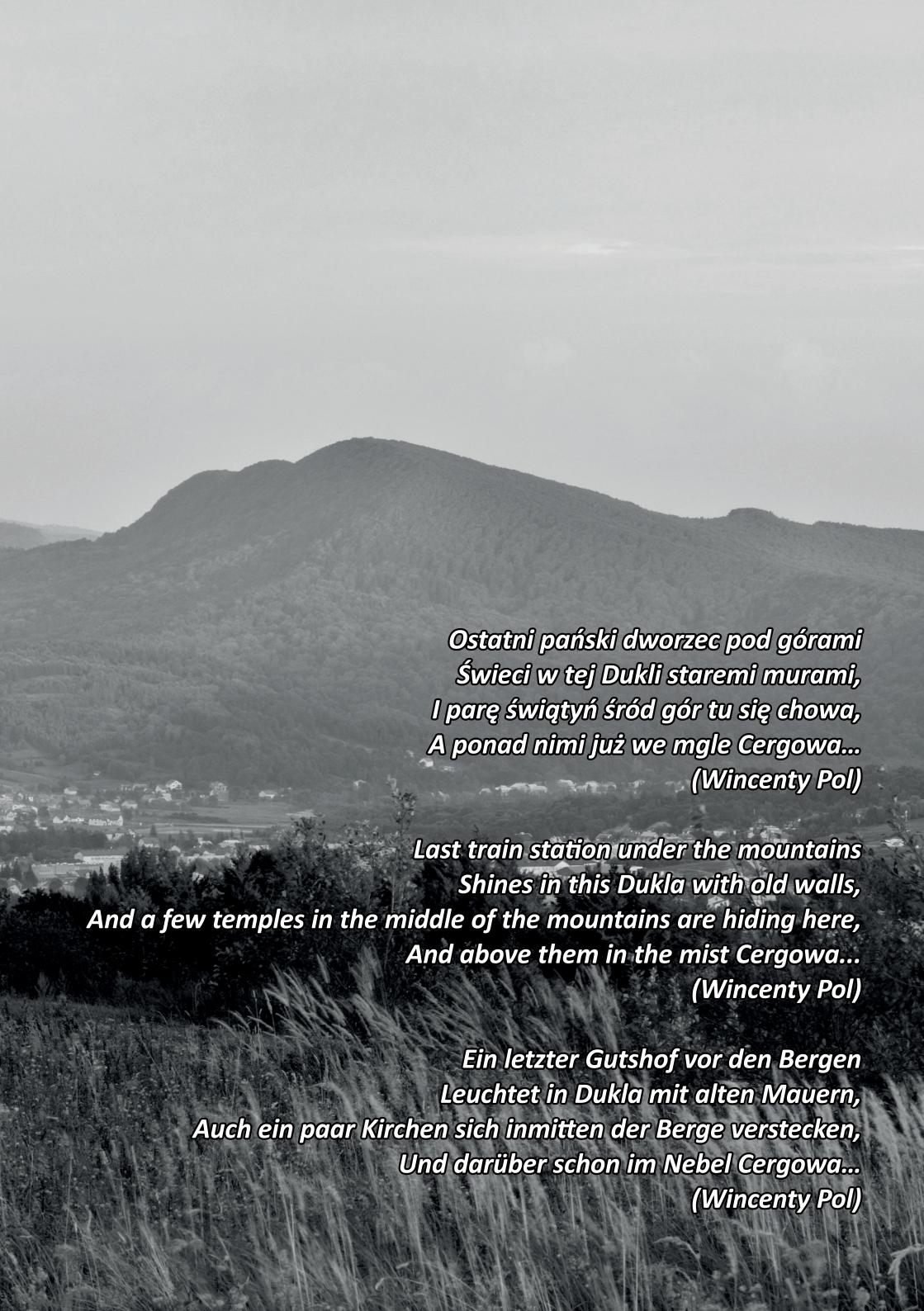
INFORMATOR TURYSTYCZNY GMINY DUKLA

THE DUKLA TOURISM GUIDE

REISEFÜHRER DER GEMEINDE DUKLA

*Ostatni pański dworzec pod górami
Świeci w tej Dukli staremi murami,
I parę świątyń śród gór tu się chowa,
A ponad nimi już we mgle Cergowa...*

(Wincenty Pol)

*Last train station under the mountains
Shines in this Dukla with old walls,
And a few temples in the middle of the mountains are hiding here,
And above them in the mist Cergowa...*

(Wincenty Pol)

*Ein letzter Gutshof vor den Bergen
Leuchtet in Dukla mit alten Mauern,
Auch ein paar Kirchen sich inmitten der Berge verstecken,
Und darüber schon im Nebel Cergowa...*

(Wincenty Pol)

Dukla and its surroundings have scenic and tourist values it is visited by many tourists. Through Dukla, which lies in the Jasieńka river basin, leads the international route to the south of Europe. The city of Dukla is the first city in Poland for those traveling from the south of Europe or the last to leave our country.

Oznakowane szlaki turystyczne piesze, rowerowe, konne, a także ścieżki tematyczne, ścieżki przyrodnicze i przyrodniczo-historyczne licznie odwiedzane są przez turystów. Nie omijają Dukli i okolic turyści zmotoryzowani. Amatorzy „białego szaleństwa” znajdą dobre warunki na Stacji Narciarskiej w Chyrowej. Rozwinęła się turystyka wiejska i agroturystyka oferująca swoim gościom ciekawe formy spędzania wolnego czasu. Odwiedzają także Dukielszczyznę, szczególnie w okresie wakacji, sobót, niedzieli i świąt mieszkańców miast bliższej i dalszej okolicy. Przybywają wycieczki kuracjuszy z pobliskich uzdrowisk Iwonicz-Zdroju i Rymanowa Zdroju oraz pielgrzymi. Dukla jest bowiem miejscem kultu św. Jana z Dukli. W kościele OO. Bernardynów znajdują się relikwie św. Jana. Sanktuarium świętego stanowi także miejsce jego młodzieńczego, pustelniczego pobytu - Pustelnia (puszczka) na wzgórzu Zaśpit w Trzcinie i Złota Studzienka u stóp góry Cergowej. W dniach 9-10 czerwca 1997 roku Dukla odwiedził Papież Jan Paweł II, kiedy przybył kanonizować w Krośnie naszego rodaka bł. Jana z Dukli. Stolica gminy miasto Dukla zachowało średniowieczny układ urbanistyczny. Na uwagę zasługuje kościół farny pw. św. Marii Magdaleny z XVIII wieku ze słynnym nagrobkiem żony fundatora kościoła Marii Amalii z Brühla Mnischowej. Warto odwiedzić Muzeum Historyczne - Pałac w Dukli, znajdujące się w siedzibie ostatnich właścicieli Dukli z plenerową wystawą broni ciężkiej z okresu walk o Przełęcz Dukielską i zobaczyć ruiny komory celnej, jedynego tego typu budynku użyteczności publicznej w Polsce południowej. Na Dukielszczyźnie w Zyndranowej znajduje się Muzeum Kultury Łemkowskiej, jedyna tego typu placówka w Polsce, w której zachowano część kultury materialnej Łemków, licznie zamieszkujących tereny obecnej gminy Dukla przed 1947 rokiem.

Publikacja zawiera oprócz informacji o historii, zabytkach, architekturze także informacje praktyczne bardzo przydatne dla odwiedzającego Dukielszczyznę turysty.

Krystyna Boczar-Różewicz

 Due to the fact that Dukla and its surroundings have scenic and tourist values it is visited by many tourists. Through Dukla, which lies in the Jasieńka river basin, leads the international route to the south of Europe. The city of Dukla is the first city in Poland for those traveling from the south of Europe or the last to leave our country.

Lots of marked hiking, biking, and horse trails as well as thematic paths, nature trails and natural-historical routes are visited by tourists. Dukla is also visited by motorists. Enthusiasts of skiing will find good conditions at the Ski Station in Chyrowa. Rural tourism has developed and agrotourism offers its guests interesting ways of spending free time. Dukla is visited by inhabitants of adjacent villages especially during holidays, Saturdays and Sundays. Dukla is visited by spa visitors from the nearby health resorts of Iwonicz-Zdrój and Rymanów and pilgrims. Dukla is the place of worship of St. John of Dukla. In the Sanctuary of St. John of Dukla and the Bernardine Monastery are found relics of John. The sanctuary of the saint is also the place of his youthful hermit's sojourn - Hermitage on the hill Zaśpit in Trzcinia and Golden Well at the foot of Cergowa Mountain. On 9-10 June 1997 Pope John Paul II visited Dukla. At that time he was canonizing our countryman to a blessed one in Krośno. The capital of the city - Dukla has preserved its medieval urban layout. Noteworthy is the parish church of St. St. Mary Magdalene from the 18th century with the famous tombstone of the wife of the founder of the church of Maria Amalia from Brühl Mnischowa. It is worth visiting the Historical Museum - Palace in Dukla, located in the seat of the last owners of Dukla with an outdoor exhibition of heavy weapons from the period of the Carpatho-Dukla Offensive. You can see the ruins of the customs house, the only public building of this type in southern Poland. In the Dukla commune in Zyndranowa

there is the Museum of Lemko Culture. It's the only institution of this type in Poland, in which part of the material culture of the Lemkos, inhabiting the area of the current Dukla commune before 1947, has been preserved.

The tourist guide contains, in addition to information on the history, monuments, architecture of the Dukla region, also practical information very useful for the visitor to the Dukla Municipality tourist.

Dukla und die Umgebung verfügen über Landschaftsqualitäten und werden von Touristen besucht. Durch das im Flusstal von Jasienka gelegene Land von Dukla führt ein internationaler Weg nach Südeuropa und die Stadt Dukla ist die erste Stadt in Polen für die vom Südeuropa Reisenden oder auch die letzte für diejenigen, die unser Land verlassen.

Die gekennzeichneten Wander-, Fahrrad- und Reitwege sowie die thematischen, Natur- und natur-historischen Pfade werden von zahlreichen Touristen besucht. An Dukla und der Umgebung fahren ebenfalls motorisierte Touristen nicht vorbei. Freunde der Skifahrt finden gute Bedingungen an der Skistation in Chyrowa. Es haben sich Land- und Agrotourismus entwickelt, die interessante Formen der Freizeiterbringung den Gästen anbieten. Besucht wird das Land von Dukla, insbesondere in der Ferienzeit, an Wochenenden und Feiertagen, von Städtebewohnern aus einer näheren und weiteren Umgebung. Es kommen Kurgäste aus den nahe gelegenen Kurorten Iwonicz-Zdrój und Rymanów-Zdrój sowie Pilger. Denn Dukla ist ein Ort des Kultus von dem hl. Jan von Dukla. In der Kirche der PP. Bernhardiner befinden sich Reliquien des hl. Jan. Das Sanktuarium des Heiligen ist ebenfalls ein Ort seines Einsiedleraufenthalts aus der Jugendzeit – Einsiedelei (Urwald) auf dem Hügel Zaśpit in Trzcziana und Złota Studzienka (Goldener Brunnen) am Fuß des Berges Cergowa. Am 9.-10. Juni 1997 besuchte Dukla Papst Johannes Paul II., als er gekommen war, um unseren Landsmann, den seligen Jan von Dukla in Krośno heilig zu sprechen. Dukla, die Hauptstadt der Gemeinde, hat ihre mittelalterliche städtebauliche Anlage bewahrt. Von Interesse ist die Maria-Magdalenen-Kirche aus dem 18. Jahrhundert mit berühmtem Grabmal der Ehefrau des Kirchenstifters, Maria Amalia geboren Brühl Mnischek. Empfehlenswert ist ein Besuch im Historischen Museum – dem Palast in Dukla, Sitz der letzten Eigentümer von Dukla, mit einer Ausstellung im Freien von schweren Waffen aus der Zeit der Kämpfe um den Dukla-Pass und einer Ruine der Zollkammer, eines einzigen öffentlichen Gebäudes von diesem Typ in Südpolen. Im Dukla-Land, in der Ortschaft Zyndranowa befindet sich das Museum der Lemken-Kultur, die einzige Einrichtung von diesem Typ in Polen, wo ein Teil der materiellen Kultur von Lemken, die das Gebiet der heutigen Gemeinde Dukla vor 1947 zahlreich bewohnten, erhalten geblieben ist.

Neben Informationen über Geschichte, Denkmäler und Architektur des Dukla-Landes enthält die Veröffentlichung ebenfalls praktische Hinweise, die für einen Besucher des Dukla-Landes sehr nützlich sind.

Fot.1 Beskid Dukielski
Dukla's Beskid
Die Dukla-Beskiden

Położenie i klimat gminy Dukla

Gmina Dukla położona jest w południowo-wschodniej Polsce w województwie podkarpackim w centralnej części Beskidu Niskiego, w obrębie Karpat Wschodnich, będących fragmentem łuku karpackiego (Karpat fliszowych), w dorzeczu rzeki Jasłołki. Przez gminę przebiega droga krajowa S19 (Radom – Rzeszów – Miejsce Piastowe – Barwinek), trasa międzynarodowa E371 prowadząca na południe Europy. Gmina zajmuje obszar 235,14 km² obejmującego najniższą część Beskidu Niskiego zwaną Beskidem Dukielskim. Południowa granica gminy to granica państwa ze Słowacją. W skład gminy wchodzi miasto Dukla i dwadzieścia jeden sołectw. W gminie żyje 14,578 mieszkańców (stan na 31.12.2018r.- Ewidencja ludności w UM w Dukli), gęstość zaludnienia to 62 osoby na 1 km². Stolicą gminy jest XIV w. miasto Dukla, stanowiące główny ośrodek gospodarczy, usługowy, kulturalny i administracyjny regionu. Pierwsza wzmianka o Dukli pochodzi z 1366 roku, a w 1380 roku uzyskała prawa miejskie.

Gmina Dukla leży w obszarze przejściowym, gdzie stykają się wpływy klimatu górskiego i podgórskiego oraz klimatu zaciszy śródgórzskich. Istotnie na jego parametry wpływa Przełęcz Dukielska, przez którą z równin węgierskich wieją bardzo silne wiatry południowe i południowo-zachodnie. Średnia roczna temperatura waha się od 6 °C do +7,8 °C. Wyższe są temperatury w północnej części gminy od 7 °C do +7,8 °C. Średnia roczna temperatura w styczniu wynosi od -4 °C do 4,5 °C, w lipcu +16 °C do +18 °C. Średnioroczne sumy opadów wahają się od 700 – 1000 mm (w Polsce 500-700 mm). Maksimum opadów przypada na lipiec. Okres wegetacyjny trwa od 180 dni (w górach) do 210 dni (na pogórzu). Pokrywa śnieżna zalega od 80-90 dni.

Urząd Miejski w Dukli
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 11
tel. +48 13 432 91 00
fax. +48 13 433 10 11
www.dukla.pl
e-mail : gmina@dukla.pl

Transgraniczna Informacja Turystyczna
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 26a
tel./fax.+48 13 433 56 16
www.it.dukla.pl
e-mail : tit@dukla.pl

Panorama Dukli
A view of Dukla
Das Panorama von Dukla
Fot. 2

Rys.1

Mapa Gminy Dukla
Map of Dukla Municipality
Karte der Gemeinde Dukla

Kartenlegende:

Grenzübergang	Orthodoxe Kirche	Polizei
Stadt	Museum	Tankstelle
Landesgrenze	Hotel	Bushaltestelle
Bahn	Campingplatz	Parkplatz
Markierte Route	Restaurants, Kneipe	Aussichtspunkt
Fahrrad Route	Medizinische Hilfe	Naturschutzgebiet
Einsiedelei des hl. Jan von Dukla	Apotheke	Agroturismus
Kirche	GOPR	Touristeninformation
	Post	

Legenda:

Przejście graniczne
Miejscowość
Granica państwa
Drogi
Szlak znakowany
Szlak rowerowy
Pustelnia św. Jana z Dukli
Kościół
Cerkiew
Muzeum
Hoteli, kwatery
Pole namiotowe
Restauracje, bary
Pomoc medyczna
Apteki
GOPR
Poczta
Policja
Stacje paliwowe
Przystanek autobusowy
Parkingi
Punkt widokowy
Rezerwat przyrody
Agroturystyka
Informacja Turystyczna

Map legend:

Border crossing
City
National border
Roads
Marked trail
Bicycle trail
The hermitage of St John in Trzcianna
Church
Orthodox Church
Museum
Hotels, Lodging
Campsite
Restaurants, bars
Medical help
Pharmacy
GOPR
Post office
Police
Gas station
Bus stop
Parking
Viewpoint
Nature Reserve
Agrotourism
Tourist information Centre

Location and climate of the municipality

The municipality of Dukla is located in the south-eastern Poland, in Podkarpackie voivodship, in the central part of the Low Beskid, in the eastern part of the Carpathians that belong to the main mountain ridge of the Carpathians, in the basin of the Jasiolka river. The municipality is crossed by the 9th national road (Radom – Rzeszów – Miejsce Piastowe – Barwinek), the international route E371 leading to the South of Europe. The area of the municipality is 235,14 km² and covers with the lowest part of the Low Beskid called the Dukla Beskid (Beskid Dukielski). The southern parts of the municipality border Slovakia. The municipality of Dukla consists of the town of Dukla and twenty-one villages. The number of people living within the municipality in 2018 was 14,578. Density of the population is 62 people per one square kilometer. XIV-century town of Dukla is a capital of the municipality and is considered to be an economic, administrative and cultural centre of the region. The first written records concerning Dukla date back to 1366 and the city right was granted to it in 1380.

The municipality lies in transitory area where the influence of the mountain and foothill climate and the climate of sheltered places mix with each other. Strong southern and west-southern winds from the Hungarian Plains blow through the Dukla Pass and have a significant influence on the climate. The average temperature fluctuates from 6 °C to +7,8 °C. Higher average temperature 7–7,8 °C is in the northern part of the municipality. Average annual temperature is: between -4 °C and 4,5 °C in January and between +16 °C and +18 °C in July. The annual precipitation fluctuates from 700 – 1000 mm (in Poland 500-700 mm). Maximum rainfalls are in July. A vegetation season lasts for about 180 days in the mountains and about 210 days in the foothills. Snow stays for 80-90 days.

Dukla City Hall
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 11
phone +48 13 432 91 00
fax. +48 13 433 10 11
www.dukla.pl
e-mail : gmina@dukla.pl

Cross-border Tourist Information Centre
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 26a
phone/fax.+48 13 433 56 16
www.it.dukla.pl
e-mail : tit@dukla.pl

Panorama Dukli - widok na górę Cergową
The panorama of Dukla with a view of the Cergowa Mountain
Das Dukla-Panorama mit Blick auf den Berg Góra Cergowa
Fot.3

Gemeinde Dukla – Lage und Klima

Die Gemeinde Dukla ist im südöstlichen Polen, in der Woiwodschaft Podkarpackie (Karpatenvorland), im zentralen Bereich von Beskid Niski (Niedrige Beskiden), in den Ostkarpaten, einem Teil des Karpaten-Bogens (Flysch-Karpaten), im Flussgebiet von Jasiołka gelegen. Durch die Gemeinde verläuft die Landstraße S19 (Radom – Rzeszów – Miejsce Piastowe – Barwinek), die internationale Straße E371 nach Südeuropa. Die Gemeinde nimmt ein Gebiet von 235,14 km² im niedrigsten Bereich der Niedrigen Beskiden, sog. Dukla-Beskiden, ein. Die Südgrenze der Gemeinde bildet die Staatsgrenze zu der Slowakei. Die Gemeinde umfasst die Stadt Dukla sowie einundzwanzig Dörfer mit Gemeindevorsteher. Die Gemeinde zählt 14,578 Einwohner (Stand zum 31.12.2018 – Bevölkerungsregister der Stadtbehörde in Dukla), die Bevölkerungsdichte beträgt 62 Personen pro 1 km². Die Hauptstadt der Gemeinde ist Dukla aus dem 14. Jh., das Wirtschafts-, Dienstleistungs-, Kultur- und Verwaltungszentrum der Region. Zum ersten Mal wurde Dukla 1366 dokumentarisch erwähnt, die Stadtrechte erlangte der Ort 1380.

Die Gemeinde Dukla ist in einem Übergangsgebiet gelegen, wo Einflüsse eines Berg- und Vorbergklimas sowie eines Klimas windgeschützter Bergbereiche aufeinander treffen. Von einer wesentlichen Bedeutung ist hierbei der Einfluss des Dukla-Passes, durch welchen sehr starke Süd- und Südwest-Winde aus den ungarischen Ebenen wehen. Die Jahresschnittstemperatur schwankt zwischen +6°C und +7,8°C. Höhere Temperaturen zwischen +7°C und +7,8°C gibt es im nördlichen Bereich der Gemeinde. Die Jahresschnittstemperatur beträgt im Januar -4°C bis 4,5°C, im Juli +16°C bis +18°C. Die Niederschlagssummen schwanken im Jahresschnitt im Bereich von 700-1000 mm (landesweit 500-700 mm). Das Niederschlagsmaximum entfällt auf Juli. Die Vegetationsperiode beträgt 180 Tage (im Bergland) bis 210 Tage (im Vorbergländern). Die Schneedecke liegt 80-90 Tage.

Urząd Miejski (Stadtbehörde) in Dukla
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 11
Tel.+48 13 432 91 00
Fax.+48 13 433 10 11
www.dukla.pl
E-Mail : gmina@dukla.pl

Grenzüberschreitende Touristeninformation:
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 26a
Tel./Fax. +48 13 433 56 16
www.it.dukla.pl
E-Mail : tit@dukla.pl

Walory turystyczne

Na terenie gminy znajdują się liczne obiekty zabytkowe i historyczne o dużych walorach kulturowych bezpośrednio związanych z dziejami regionu. Zabytki Dukli godne obejrzenia to:

- kościół parafialny pw. Św. Marii Magdaleny w stylu późnobarokowym z wystrojem wnętrz w stylu rokoko z unikatowym nagrobkiem Marii Amalii z Brühlów - Mniszchowej,
- kościół OO. Bernardynów z XVIII w. wraz z zespołem klasztornym,
- Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli wraz z zespołem pałacowo-parkowym (obecnie obiekty są własnością prywatną, odzyskały je ostatni właściciele Dukli – rodzina Tarnowskich),
- ruiny komory celnej z XVIII w.,
- ratusz z II-giej połowy XIX w.,
- ruiny synagogi żydowskiej,
- ruiny browaru,
- cmentarz z kaplicą z XVIII w.,
- cmentarze wojenne z I i II wojny światowej.

W gminie warto zobaczyć: drewnianą architekturę sakralną: cerkwie w: Chyrowej, Olchowcu, Zawadce Rymanowskiej, kościół parafialny w Wietrznie, cerkwie murowane w Trzcianie i w Tylawie, pustelnię św. Jana z Dukli w Trzcianie - miejsce, w którym przebywał święty jako młodzieńiec, oddając się modlitwie.

Gmina Dukla leży na terenach o wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych w skali międzynarodowej, w sąsiedztwie pierwszego Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”, który w 1993 r. otrzymał certyfikat UNESCO. Ponad połowa powierzchni gminy to obszary leśne. Najwyższe szczyty to: Baranie 752 m n.p.m., Cergowa 716 m n.p.m, Chyrowa 695 m n.p.m. Entuzjaści dzikiej przyrody znajdą tu w niewielkim stopniu naruszone przez gospodarkę ludzką starodrzewy bukowe, opuszczałe fąki i pastwiska nieistniejących wsi. Amatorzy zbieractwa runa leśnego znajdą tu: grzyby, jagody, jeżyny i zioła. Tereny o najcenniejszych wartościach objęte są ochroną prawną: Magurski Park Narodowy (obejmujący południowo-zachodnie krańce gminy), Jaśliski Park Krajobrazowy (obejmujący południową część gminy), pięć rezerwatów przyrody i siedem pomników przyrody.

Przez teren gminy przebiegają liczne szlaki turystyczne: rowerowe, piesze i konne, szlaki tematyczne, a także ścieżki historyczne i przyrodnicze. Najważniejsze z nich to: szlak czerwony (główny szlak beskidzki), szlak niebieski (graniczny), szlak zielony i żółty, Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Naftowy, Szlak Świątyń Karpackich, Szlak Papieski. Ofertę uzupełniają ścieżki rowerowe: „Gminny Szlak Rowerowy” (niebieski), „Wokół Grodziska” (zielony), „Wietrzno przez Łazy do Zboisk” (żółty), „Przez Franków” (czerwony szlak MTB), Wietrzno-Równe „Przez Centrum” (zielony) ścieżki przyrodniczo-historyczne: „Olchowiec”, „Tam gdzie chadzali wojowie”, „Po Dukli” i ścieżka przyrodnicza do „Złotej Studzienki” na górze Cergowej. Atrakcją turystyczną unikatową w skali kraju jest Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej, działające już od 50 lat. W 2018 gmina zyskała kolejną atrakcję turystyczną - wieżę widokową na górze Cergowej.

Fot.4

Przystanek nr 2 na ścieżce przyrodniczo-historycznej „Olchowiec”
Stop No. 2 on the nature and historical path „Olchowiec”
Station Nr. 2 auf dem Natur- und Geschichtspfad „Olchowiec”

Tourist attractions

There are many historical monuments with cultural values within the municipality territory. All of them present a history of region. Historical monuments worth seeing:

- The Parish Church of St. Mary Magdalene in the late baroque style with the gravestone of Maria Amalia Mniszchowa from Brühl family, the interior is kept in the rococo style.
- The monastery of Bernardine monks from 18th century with a monastery complex.
- The palace complex and park – the former residence of Dukla landlords, today its home to an Historical Museum.
- The ruins of customs house from 18th century.
- The town hall from the 19th century.
- The ruins of the Jewish synagogue.
- The ruins of the brewery.
- The cemetery with a chapel from 18th century
- Military cemeteries from first and second world war

Within the municipality territory worth seeing are also: wooden buildings from 19th century in Jasliska, wooden orthodox churches in Daliowa, Chyrowa, Olchowiec, Zawadka Rymanowska, Trzciana, Tylawa, wooden parish church in Wietrzno and also the hermitage of St. John of Dukla in the Zaspit hill - a place where St. John lived as a hermit devoting himself to the prayer.

The municipality of Dukla is situated in the territory which has many internationally recognized naturalistic values, in the neighbourhood of the first international nature reserve "The Eastern Carpathian", which was granted UNESCO Certification in 1993. Over a half of the municipality territory is wooded. The highest hilltops are: Mt Kamien (826 m), Mt Baranie 759 m, Mt Piotrus (731 m) and Mt. Cergowa (716 m). Wildlife enthusiasts may find here untouched beech trees, deserted meadows and pastures of abandoned villages. Also mushrooms, berries, brambles and herbs may be found here by those who enjoy picking the plants and fruit of the undergrowth. The most valuable areas are legally protected: the Magura National Park (the south-west part of the municipality territory), the Jasliska Landscape Park (the south part of the municipality territory), five nature reserves and seven nature monuments.

Fot.5 Ścieżka „Olchowiec”
The path „Olchowiec”
Der Pad „Olchowiec”

There are lots of attractions for tourists, historical and nature routes: hiking, cycling, horse-riding, educational and themed trails, e.g.: The Red Trail (the Main Beskid Trail), The Blue Trail, The Green Trail, The Yellow Trail, „The Wooden Architecture Route”, „The Oil Trail”, „The Path of Carpathian Sanctuaries”, „The Papal Trail”. Moreover, there are also bicycle trails: „Municipal Bicycle Trail (the blue one)”, „Around Grodzisko”(the green one), „Wietrzno through Łazy to Zboiska (the yellow one)”, „Through Frankow” (the red one - MTB), paths of nature and history: „Olchowiec”, „Where the warriors where going”, „Around Dukla” and natural path „The Golden Well Route” on the Cergowa Mountain. One of the most unique tourist attractions in the country is the Museum of Lemko Culture in Zyndranowa, which has been operating for 50 years. In 2018, the commune gained another tourist attraction - a observation tower on the Cergowa Mountain.

Sehenswürdigkeiten

m Gebiet der Gemeinde gibt es zahlreiche Sehenswürdigkeiten und Anlagen von einem historischen und kulturellen Wert, die mit der Geschichte der Region direkt verbunden sind. Zu den Sehenswürdigkeiten von Dukla zählen:

- spätbarocke Maria-Magdalenen-Pfarrkirche mit ihrer Rokoko-Einrichtung und einzigartigem Grabmal von Maria Amalia Mniszech geboren Brühl,
- Kloster der PP. Bernhardiner aus dem 18. Jh. mitsamt ihrem ganzen Komplex,
- Historisches Museum – Palast in Dukla mitsamt der Palast- und Parkanlage (aktuell stehen die Anlagen im Privateigentum, wiedererlangt von dem letzten Dukla-Eigentümer - dem Geschlecht Tarnowski),
- Zollkammer-Ruine aus dem 18. Jh.,
- Rathaus aus der 2. Hälfte des 19. Jh.,
- Ruine einer Synagoge,
- Brauerei-Ruine,
- Friedhof mit Kapelle aus dem 18. Jh.,
- Kriegsfriedhöfe des 1. und 2. Weltkrieges.

Sehenswert sind in der Gemeinde: die sakrale Holzarchitektur – orthodoxe Kirchen in Chyrowa, Olchowiec, Zawadka Rymanowska, Pfarrkirche in Wietrzno, gemauerte orthodoxe Kirchen in Trzciana und Zawadka Rymanowska, Einsiedelei des hl. Jan von Dukla in Trzciana – ein Ort, wo sich der Heilige als ein Jüngling aufhielt und sich dem Gebet widmete.

Die Gemeinde Dukla ist in einem Gebiet mit bedeutenden Natur- und Landschaftsqualitäten im internationalen Ausmaß, in der Nachbarschaft des ersten Internationalen Biosphären-Schutzgebietes „Ostkarpaten“ („Karpaty Wschodnie“) gelegen, welches 1993 von der UNESCO zertifiziert wurde. Über die Hälfte der Gemeindefläche nehmen Waldgebiete ein. Die höchsten Gipfel sind: Baranie 759 m ü.d.M., Cergowa 716 m ü.d.M. und Chyrowa 695 m ü.d.M. Freunde einer wilden Natur finden hier nur gering durch die Menschenwirtschaft angetastete alte Buchenwälder, menschenleere Wiesen und Weiden ehemaliger Dörfer. Passionierte Sammler des Unterholzes werden hier Pilze, Beeren, Brombeeren und Kräuter vorfinden. Die besonders wertvollen Gebiete stehen unter dem Rechtsschutz: Nationalpark von Magura (im südwestlichen Bereich der Gemeinde), Landschaftspark von Jaśliska (im südlichen Gemeindegrenzenbereich), fünf Naturschutzgebiete und sieben Naturdenkmäler.

Im Gemeindegebiet gibt es zahlreiche Fahrrad-, Wander- und Reitrouten sowie historische und Naturpfade. Die wichtigsten von ihnen sind: die rote Route (Hauptroute in den Beskiden), blaue Route (an der Grenze), grüne und gelbe Route, Route der Holzarchitektur, Erdölroute, Route der Karpaten-Gotteshäuser und die Päpstliche Route. Eine Ergänzung bilden Fahrrad-Routen: die „Fahrrad-Gemeinderoute“ (blau), „Um die Vorzeitburg“ (grün), „Wietrzno über Łazy und Zboiska“ (gelb), „Über Franków“ (rote MTB-Route), Wietrzno-Równe „Durch das Zentrum“ (grün), Natur- und Geschichtspfade: „Olchowiec“, „Auf den Spuren von den Kriegern“, „Durch Dukla“ und der Naturpfad zum „Goldenene Brunnen“ auf dem Berg Cergowa. Eine einzigartige Sehenswürdigkeit landesweit bildet das vor 50 Jahren gegründete Museum der Lemken-Kultur in Zyndranowa. 2018 bekam die Gemeinde eine weitere Sehenswürdigkeit – den Aussichtsturm auf dem Berg Cergowa.

Fot. 6

Aleja akacjowa
The acacia alley
Die Akazieallee

Dukla - miasto położone wśród wzniesień Beskidu Dukielskiego, nad rzeką Jasiotką, będącą dopływem Wisłoki, 20 km od Krosna i 17 km od przejścia granicznego w Barwinku. Miasto leży w śródgórskiej kotlinie. Zabudowa miasta znajduje się po lewej stronie rzeki, na wysokości 335-356 m n.p.m.. Na południe od Dukli znajdują się dwa okazałe masywy górskie. Ku południowemu wschodowi jest to o charakterystycznej trójgarbnej sylwetce Cergowa (716 m n.p.m.), a ku południowemu zachodowi Chyrowa (695 m n.p.m.).

Najstarsza wzmianka o Dukli pochodzi z 1366 r., kiedy po raz pierwszy została wymieniona w dokumencie wystawionym we Włodzimierzu, potwierdzającym podział i darowiznę dóbr swoim bratankom przez właściciela miejscowości i licznych wsi Jana Suchywilkę, arcybiskupa gnieźnieńskiego i kanclerza na dworze króla Kazimierza Wielkiego. Pierwsza lokacja Dukli wsi miała miejsce w 1353 roku i obejmowała Dukłę, przedmieście wyżne (obecne Nadole) i przedmieście niżne (obecną Teodorówkę) i część Lipowicy. Prawa miejskie otrzymała w 1380 roku. Ciekawostką jest „Aleja akacjowa”, składająca się z ponad 200 sztuk robinii akacjowej, która wjeżdża się do miasta od północnego-wschodu.

Town of Dukla is located among the hills of the Dukla Beskid and lies on the Jasiotka river - a tributary of the Wisłoka river. The town is situated 20 km from Krosno and 17 km from the border-checkpoint in Barwinek. The town is situated in a valley surrounded by mountains. Buildings are located in the left side of the river, 335-356 m above sea level. Dukla is surrounded from south by two massifs: the Cergowa Mountain (716 m) – it is distinguished from other hills of the Beskid Dukielski by three peaks in its silhouette and the Chyrowa Mountain (695 m).

The first written record of Dukla dates back to 1366 when it was mentioned in a document issued in Włodzimierz, which confirmed a donation that Jan Suchywilk (archbishop of Gniezno and chancellor of the Kazimierz Wielki court) - the owner of local villages made for his nephews. City rights were granted in 1380. The town was situated on the "Hungarian Track" connecting northern and southern Europe. There are also many natural monuments in Dukla and its surroundings - the most interesting is the unique „accacia alley” which consists of 200 trees.

Dukla – Geschichte und Denkmäler

Dukla – Stadt inmitten von Anhöhen der Dukla-Beskiden, am Fluss Jasiotka, dem Nebenfluss von Wisłoka, 20 km von Krosno und 17 km vom Grenzübergang in Barwinek entfernt. Die Stadt liegt in einem Bergkessel. Die Stadtbebauung befindet sich am linken Flussufer, auf der Höhe von 335-356 m ü.d.M. Südlich von Dukla gibt es zwei stattliche Bergmassive. Nach Südost hin ist das der Berg Cergowa (716 m ü.d.M.) mit seiner charakteristischen Drei-Höcker-Gestalt, nach Südwest hin der Berg Chyrowa (695 m ü.d.M.).

Die älteste Notiz über Dukla stammt aus dem Jahre 1366, als der Ort in einem in Włodzimierz ausgestellten Dokument erwähnt wurde, das eine Teilung und Schenkung von Gütern durch Jan Suchywilk, den Eigentümer der Ortschaft und zahlreicher Dörfer, Erzbischof von Gnesen und Kanzler auf dem Hof des Königs Kasimir des Großen, an seine Neffen bescheinigte. Die erste Lokalisation des Dorfes Dukla erfolgte 1353 und umfasste Dukla, oberen Vorort (heute Nadole), unteren Vorort (heute Teodorówka) sowie einen Teil von Lipowica. Die Stadtrechte erlangte Dukla 1380. Die Stadt wurde an der „ungarischen Straße“ gegründet, welche vom Norden nach Süden Europas führte.

Fot.7 Ratusz na dukieckim rynku
The town hall in the market square
Rathaus auf dem Markt von Dukla

Fot.8 Panorama Dukli
A view of Dukla
Das Panorama von Dukla

Dukla posiada bogatą, blisko już sześć i pół wiekową historię. Po śmierci Janusza Suchywilkę, wraz z całym kluczem Kobyłańskim stanowiła własność jego bratanków. W rodzinie Kobyłańskich miasto pozostało przez cały wiek XV. Miało wtedy charakter rolniczy. W 1503 roku w drodze zamiany za Mojkowice koło Krakowa, przeszła w posiadanie Stanisława Cikowskiego. W 1540 r. od wdowy po Cikowskim kupił Dukłę Jan Jordan z Zakliczyna. Nowy właściciel otrzymał od króla Zygmunta Starego przywilej dla Dukli, na odbywanie dwóch dorocznych jarmarków i cotygodniowych targów. Po Janie dziedzicem został Wawrzyniec Jordan, który w 1568 roku przekazał Dukłę, jako posag, swojej córce Zofii. Po jej śmierci miasto dziedziczyły jej synowie. Ważnymi dla miasta wydarzeniami był przywilej króla Zygmunta III Wazy z 1588 roku na sprzedaż i skład win węgierskich oraz ustanowienie w 1595 r. komory celnej. W 1600 roku miasto przeszło na własność Krzysztofa Drohojowskiego, który w rok później sprzedał je Andrzejowi z Kurozwęki Męcińskiemu. Po śmierci Andrzeja Męcińskiego, w wyniku podziału majątku właścicielką części Dukli zostaje jego żona, która sprzedała swoją część miasta Franciszkowi Wandalinowi Mnischowi. Na dworze Męcińskich zatrzymał się na odpoczynek w 1656 r. król Jan Kazimierz, wracający z wygnania na Śląsku po szwedzkim najeździe.

Nearly six and a half century history of Dukla is very rich. Dukla and its surroundings belonged to Janusz Suchywilk's nephews after his death. Mainly agricultural Dukla was in Suchywilk Family's possession during all 15th century. It was exchanged for Mojkowce near Krakow by Suchywilk Family in 1503 and became a possession of Stanisław Cikowski. Jan Jordan from Zakliczyn bought Dukla from a widow after Stanisław Cikowski in 1540. The king Zygmunt Stary granted a new owner of Dukla a privilege that gave him a permission to have annual fairs twice a year and also a weekly fair on every Monday. Wawrzyniec Jordan - next owner gave Dukla to his daughter Zofia as a dowry. Then Dukla belonged to heiresses of Zofia. Dukla was granted a privilege by Zygmunt III Waza in 1588 for sale and storage of Hungarian wine. The Custom House was set up in 1595. The town became Krzysztof Drohojowski's property in 1600 who sold it one year later to Andrzej Męciński from Kurozwęki. The estate was divided after Andrzej Męciński's death and a part of Dukla was inherited by his wife who sold it later to Franciszek Wandalin Mnisch. The King Jan Kazimierz had resided in Męciński's mansion-house in 1656 when he came back from Silesian after the Swedish invasion.

Dukla verfügt über eine reiche, knapp sechseinhalb Jahrhunderte lange Geschichte. Nach dem Tode von Janusz Suchywilk stand der Ort mitsamt dem gesamten Kobyłański-Schlüssel im Eigentum dessen Neffen. Bei der Familie Kobyłański blieb die Stadt über das ganze 15. Jahrhundert. Sie war damals landwirtschaftlich ausgeprägt. 1503 ging sie im Wege eines Tausches gegen Mojkowice bei Krakau in den Besitz von Stanisław Cikowski über. 1540 erwarb Dukla von der Witwe von Cikowski Jan Jordan von Zakliczyn. Der neue Eigentümer erhielt vom König Sigismund dem Alten für Dukla das Privileg der Veranstaltung zweier Jahrmärkte sowie allwöchentlicher Märkte. Nach Jan erbte Dukla Wawrzyniec Jordan, welcher die Stadt 1568 als Mitgift seiner Tochter Sophia übergab. Nach ihrem Tod erbt Dukla deren Söhne. Von Bedeutung waren für die Stadt das Privileg des Königs Sigismund III. Vasa aus dem Jahre 1588 zum Verkauf und Lagerung von ungarischen Weinen sowie die Einsetzung 1595 einer Zollkammer. 1600 ging die Stadt in Besitz von Krzysztof Drohojowski über, welcher sie ein Jahr später an Andrzej von Kurozwęki Męciński verkauft hatte. Nach dem Tode von Andrzej Męciński wurde durch die Vermögensteilung seine Frau die Eigentümerin eines Teiles von Dukla, welche ihren Stadtteil an Franciszek Wandalin Mnisch verkauft hatte. Auf dem Męciński-Hof machte eine Station 1656 der König Jan Kasimir auf seiner Rückkehr aus Verbannung in Schlesien nach dem schwedischen Einfall.

Fot.9

Ruiny komory celnej w Dukli
Ruins of the customs house in Dukla
Ruine der Zollkammer in Dukla

Trasa królewska wiodła przez Żywiec, Lubowolę, Nowy Sącz, Żmigród, Duklę i Łanicut. W rok później Duklę złupiły najemne wojska siedmiogrodzkie księcia Jerzego Rakoczego. W 1661 roku wybuchła epidemia morowego powietrza. Zmarło wtenczas wielu mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości. W tym czasie zmarł Franciszek Mniszech. W latach 1703 - 1707 w mieście stacjonowały wielokrotnie obce wojska, czyniąc wiele strat, co przyczyniło się do strat w dobrach Męcińskich. Prawdopodobnie dlatego sprzedał on swoją część Józefowi Wandalinowi Mniszchowi. Od tego czasu Mniszchowie (ród czeski, pochodzący z Kończyce Wielkich na Morawach, przybyli do Polski za czasów panowania Zygmunta Augusta) stali się właścicielami całego miasta. W XVIII w. Duklę nawiedziły pożary, najgroźniejszy w 1758 roku. Od 1742 r. dziedzicem Dukli zostaje Jerzy August Wandalin Mniszech. Zawarł on w 1750 roku małżeństwo z Marią Amalią, córką Henryka Brüla, wszechwładnego ministra skarbu Polski i Saksonii, na dworze króla Augusta III. Na sejmie konwokacyjnym Jerzy popierał stronnictwo saskie. Po wyborze Stanisława Poniatowskiego na króla ominęły go zaszczty i stanowiska. Obrażony na króla opuścił Warszawę i osiadł w Dukli. Jerzy i Amalia uczynili z Dukli ośrodek kultury i życia politycznego.

The royal trail included Żywiec, Lubowla, Nowy Sącz, Dukla, Łanicut. A year later Dukla was plundered by Jerzy Rakoczy's hired troops. An epidemic in 1661 caused the death of many inhabitants of Dukla and its surroundings. Also, Franciszek Mniszech passed away at this time. Significant damages were made by foreign troops that stayed in Dukla on many occasions between 1703 and 1707. Męciński Family's estate was also damaged during this time. Probably this was the reason for selling the estate to Józef Wandalin Mniszech. At this time the Mniszech family having roots in Czech (came to Poland under King Zygmunt August) became the owner of the town. During 18th century Dukla was afflicted by many fires, the most serious fire was in 1758. In 1792 Jerzy Wandalin Mniszech became an owner of Dukla. He got married to Maria Amalia – a daughter of Henryk Brühl – a powerful Minister of Finance under King August III. After Stanisław Poniatowski was elected, he deprived him of all positions as Jerzy had supported Saxon party during convocational Sejm. Jerzy left Warsaw and settled in Dukla. Jerzy together with his wife Amalia made a centre of cultural and political life in Dukla.

Die königliche Reise führte über Żywiec, Lubowola, Nowy Sącz, Żmigród, Dukla und Łanicut. Ein Jahr später haben Dukla die Siebenbürger Söldnertruppen des Fürsten Jerzy Rakoczy ausgeplündert. 1661 brach eine Epidemie einer Pestluft aus. Dabei verstarben zahlreiche Bewohner der Stadt sowie umliegender Orte. Einer davon war Franciszek Mniszech. 1703-1707 stationierten in der Stadt mehrmals fremde Truppen, die viele Schäden, mitunter am Męciński-Besitz, zufügten. Deswegen verkaufte er vermutlich seinen Teil an Józef Wandalin Mniszech. Von jetzt an war das Geschlecht Mniszech (ein tschechisches Geschlecht aus Kończyce Wielkie in Mähren, zur Zeit von Sigismund August nach Polen gekommen) der Eigentümer der ganzen Stadt. Im 18. Jh. plagten Dukla Brände, der größte davon 1758. 1742 wurde Jerzy August Wandalin Mniszech der Erbe von Dukla. 1750 vermaßte er Maria Amalia, Tochter von Heinrich Brühl, dem allgewaltigen Schatzminister in Polen und Sachsen auf dem Hof des Königs August III. Bei dem Konvokations-Sejm unterstützte Jerzy die sächsische Partei. Nach der Wahl von Stanisław Poniatowski zum König wurden ihm keine Würden und Stellungen zuteil. Er fühlte sich durch den König beleidigt, verließ Warschau und ließ sich in Dukla nieder. Jerzy und Amalia haben Dukla zu einem Zentrum der Kultur und des politischen Lebens gemacht.

Fot.10

Portrety Marii Amalii i Jerzego Augusta Mniszcha (na ścianach dukieńskiej fary)

Portraits of Maria Amalia and Jerzy August Mniszech (on the wall in the parish church)

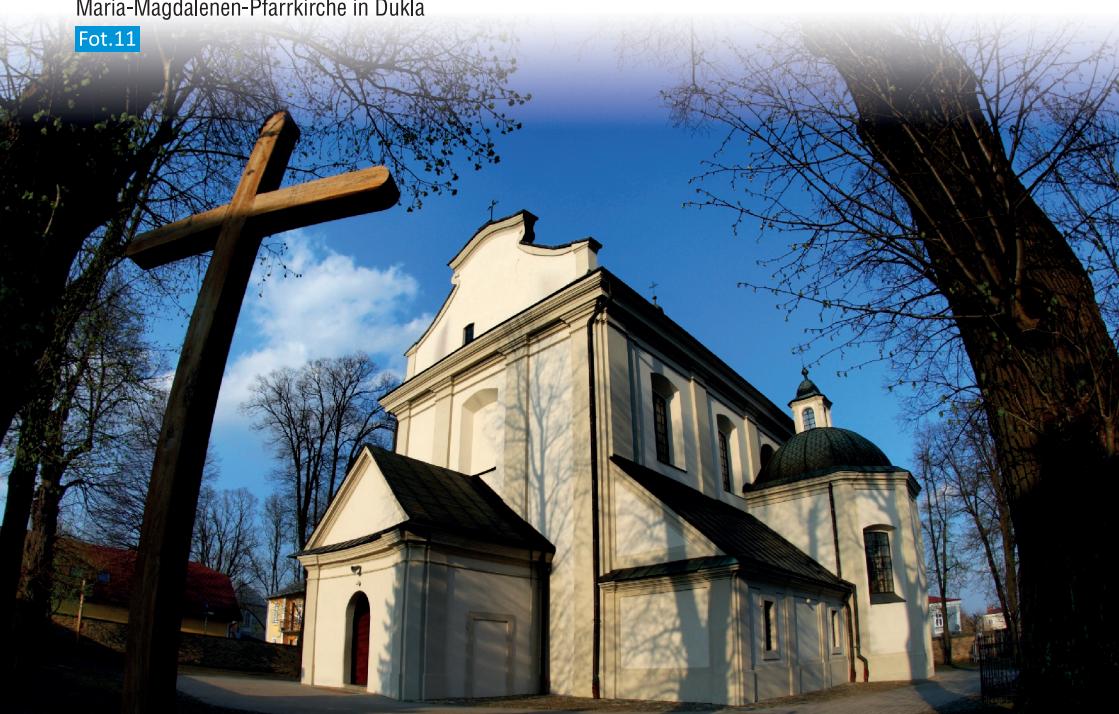
Porträts von Maria Amalia und Jerzy August Mniszech (an den Wänden der Pfarrkirche in Dukla)

Kościół farny w Dukli pw. św. Marii Magdaleny

The Parish Church of St. Mary Magdalene

Maria-Magdalenen-Pfarrkirche in Dukla

Fot.11

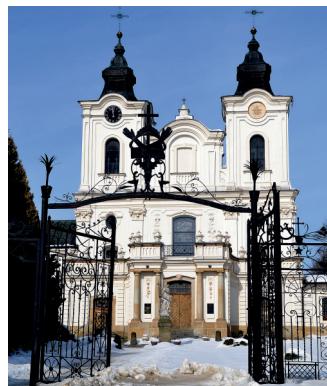

Przebudowali zamek, którego wnętrza otrzymały wystrój rokokowy, zgodnie z ówczesną modą, obok zamku na resztach dawnych murów obronnych wzniesione zostały dwie trapezoidalne oficyny, na północ od zespołu zamkowego założony został park. Przy bramie wjazdowej wzniesiono kordegardę dla straży, całość otaczało murowane ogrodzenie. Rezydencja Mniszchów była jedną z najpiękniejszych w ówczesnej Polsce. W zamku mieścił się teatr, grano w nim sztuki autorów francuskich i polskich, istniała dworska kapela. Wnętrza zdobiły obrazy znanych mistrzów, starożytne antyki, cenne militaria, artystyczne meble. Założył też Mniszech w Dukli Łożę Wolnomularską. W zamku utrzymywała własne wojsko tzw. milicja nadworna, w skład której wchodziła doborowa chorągiew dragońców. W tym okresie przystąpiono do budowy kościoła i klasztoru bernardynów. O lokalizację w Dukli tej świątyni ubiegali się, w związku z beatyfikacją w 1773 roku Jana z Dukli, bernardyni. W latach 1764-65 Mniszchowie przystąpili do budowy drugiej świątyni, która stanęła w miejscu drewnianego kościoła.

A castle was rebuilt together with its interiors in the rococo style. Also two trapezoidal annexes were built and a park was laid out to the north of the castle complex. There was also a theatre in the castle in which not only Polish but also French plays were presented. Moreover, there was also a band of musicians. Landlords collected paintings, antiques, military accessories and artistic pieces of furniture. Also a Masonic lodge was established in Dukla. Mniszech kept private troops including an excellent dragoon in the castle. A church and a monastery were built also at this time. Bernadine monks pressed on locating the temple in Dukla as John of Dukla was beatified in 1773. Between 1764-1765 Mniszech family started building a new temple instead of a wooden one.

Fot.12

Kościół OO. Bernardynów pw. św. Jana z Dukli, w Dukli
The Sanctuary of St. John of Dukla
St. Johannes-von-Dukla- Bernhardiner-Kirche in Dukla

Sie bauten das Schloss um, die Innenräume wurden gemäß der herrschenden Mode im Rokokostil eingerichtet, neben dem Schloss entstanden auf den Resten der alten Wehrmauern zwei trapezförmige Seitenflügel, nördlich der Schlossanlage wurde ein Park angelegt. Am Einfahrtstor wurde eine Wachstube errichtet, das Ganze war mit einer gemauerten Umzäunung umgeben. Die Mniszech-Residenz zählte zu den schönsten im damaligen Polen. Im Schloss gab es ein Theater, wo Werke von französischen und polnischen Autoren aufgeführt wurden, es bestand eine Hofkapelle. Die Innenräume schmückten Gemälde von berühmten Meistern, Antiquitäten, wertvolle Militaria, künstlerische Möbel. In Dukla gründete Mniszech ebenfalls eine Freimaurerloge. Auf dem Schloss unterhielt er eigenes Militär, sog. Hofmiliz, mit einer Elite-Dragonerstandarte. Zu dieser Zeit wurde mit der Errichtung der Kirche und des Klosters der Patres Bernhardiner begonnen. Diesen Standort in Dukla strebten die Bernhardiner wegen der Seligsprechung des Jan von Dukla 1773 an. 1764-65 nahm das Geschlecht Mniszech die Errichtung einer zweiten Kirche auf, welche die alte Holzkirche ersetzen sollte.

Od 1766 roku odbywało się tutaj 7 doroczych jarmarków i cotygodniowe poniedziałkowe targi. W 1768 roku Jerzy Mniszech nadał miastu konstytucję, w której m.in. nałożył obowiązek nauczania dzieci bez względu na wyznanie (5 lat przed powołaniem Komisji Edukacji Narodowej). W okresie działalności konfederacji barskiej, na tych terenach w latach 1769-1772 Mniszchowie wspierali konfederatów. Jerzy W. Mniszech oficjalnie do konfederacji nie przystąpił i żadnej funkcji w jej władzach nie piastował. Maria Amalia bardzo często bywała w Preszowie, Zborowie, gdzie przebywały władze konfederacji. Bliskie kontakty łączyły ją z biskupem kamienieckim Krasimirschem i księciem Karolem Radziwiłłem. W latach 1769-1770 częstym gościem na dukielskim dworze był Kazimierz Pułaski, najsłynniejszy partyzant konfederacki. Zamierzał on nakłonić Mniszcha do przekazania pod komendę konfederacką dworskiej dragonii. Nie udało mu się jednak tego dokonać. 30 kwietnia 1772 roku zmarła Maria Amalia, druga żona Jerzego W. Mniszcha. Miała wówczas 36 lat. Była osobą gruntownie wykształconą, o wielkim smaku artystycznym, świetnym politykiem, ale również i mistrzynią intryg.

Since 1766 seven large fairs and weekly fairs took place on every Monday in Dukla. Dukla was granted a constitutional act by Jerzy Mniszech. This act implied an education of every child no matter of religious belief (5 years before National Education Committee was established). Although Jerzy Mniszech was not a member of a confederacy, Mniszech Family supported it between 1769-1772. Maria Amalia often visited Presov and Zborov - the confederacy authorities' seats. She was in contact with bishop Krasimirschi and Prince Karol Radziwiłł. Kazimierz Pułaski – a well known confederate partisan was a guest in Mniszech mansion many times as he unsuccessfully tried to persuade Mniszech to put private troops under confederacy order. On 30th of April 1772 Maria Amalia – a second wife of Jerzy Mniszech passed away. She was 36 when died. She was a thoroughly educated person, with great artistic taste, a great politician, but also a master of intrigue.

Fot.13

Pieczęć Konfederacji Województwa Krakowskiego
Stamp of the Confederation of the Krakow County
Siegel der Konföderation der Woiwodschaft Krakau

Seit 1766 fanden in Dukla 7 Jahrmärkte sowie allwöchentliche Montagsmärkte statt. 1768 hat Jerzy Mniszech der Stadt eine Verfassung verliehen, wo er u.a. die Pflicht zum Kinderunterricht ungeachtet des Bekenntnisses (5 Jahre vor der Einberufung der Kommission für Nationalbildung) auferlegte. In der Zeit der Tätigkeit der Konföderation von Bar in diesem Gebiet 1769-1772 forderte das Geschlecht Mniszech die Konföderierten. Dabei trat Jerzy W. Mniszech der Konföderation offiziell nicht bei und hatte keine Funktion in deren Führung inne. Maria Amalia besuchte sehr oft Presov und Zborow, wo sich die Konföderationsführung aufhielt. Nahe Kontakte verbanden sie mit dem Bischof von Kamieniec Krasimirschi sowie mit dem Fürsten Karol Radziwiłł. 1769-1770 besuchte oft den Hof in Dukla Kazimierz Pułaski, der berühmteste Partisan der Konföderation. Er beabsichtigte Mniszech dazu zu bewegen, die Hofdragoner unter das Kommando der Konföderation zu übergeben. Dies ist jedoch gescheitert. Am 30. April 1772 starb Maria Amalia, die zweite Ehefrau von Jerzy W. Mniszech. Sie war 36 Jahre alt, gründlich ausgebildet, mit einem großen künstlerischen Geschmack, eine hervorragende Politikerin, aber auch Meisterin von Intrigen.

Konfederacja Barska (1768-1772) uznana jest za pierwsze polskie powstanie narodowe. Jednym z ważnych ośrodków ruchu stało się karpackie pogranicze, zwłaszcza rejon Beskidu Niskiego. W wielu miejscach przy granicy powstały obozy konfederackie, które miały duże znaczenie dla podtrzymywania polskiego oporu. Teren Beskidu Niskiego znajdował się na szlaku bitewnym Kazimierza Pułaskiego, który przygotowywał tutaj nowe oddziały do walki i organizował wypadki na nieprzyjaciela. Czołowi konfederaci spotykali się w pałacu w Dukli, ówczesnej siedzibie Jerzego Augusta W. Mnischaka i jego żony Marii Amalii z Brühlow, którzy współpracowali z konfederatami. 7 kwietnia 1769 roku w obozie pod Barwinkiem został ogłoszony Uniwersał JO Xięcia Lubomirskiego Marszałka Konfederacji Woiewództwa Krakowskiego (Fot. 15).

Niedługo po śmierci Amalii Duklę zajęły wojska austriackie, dokonujące I rozbioru Polski. Zespół dworski został zajęty na koszary dla wojska, a słynna dragonia i oddziały mniszowskie zostały wcielone do armii zabójcy. W 1774 roku odbył się ślub Józefiny ze Szczęsnym Potockim. Jerzy August W. Mnischek zmarł w 1778 roku, w rok po jego śmierci Józefina sprzedała Duklę Józefowi Ossolińskiemu. Po zniesieniu przez władze austriackie dawnego, polskiego podziału kraju Dukla stała się stolicą jednego z 18 cyrkułów. Od Ossolińskich kupił Duklę Franciszek Stadnicki. Po jego śmierci Dukla stała się własnością Męcińskich.

Die Konföderation von Bar (1768-1772) wurde als der erste polnische Nationalaufstand anerkannt. Zu einem der wichtigen Bewegungszentren wurde das Karpaten-Grenzgebiet, insbesondere die Region der Niedrigen Beskiden. An mehreren Stellen entstanden an der Grenze Lager der Konföderierten von einer großen Bedeutung für die Aufrechterhaltung des polnischen Widerstands. Im Gebiet der Niedrigen Beskiden bereitete Kazimierz Pułaski neue Abteilungen zum Kampf vor sowie organisierte Vorstöße gegen den Feind. Die führenden Konföderierten trafen sich auf dem Schloss in Dukla, dem Sitz von Jerzy August W. Mnischek und seiner Frau Maria Amalia geboren Brühl, welche mit den Konföderierten zusammenarbeiteten. Am 7. April 1769 wurde im Lager bei Barwinek Aufruf des Fürsten Lubomirski, Marshalls der Konföderation der Woiwodschaft Krakau verkündet (Photo 15).

Kurz nach dem Tode von Amalia wurde Dukla von österreichischen Truppen besetzt, die die erste Teilung Polens durchführten. Die Hofanlage wurde für eine Kaserne übernommen, die berühmte Dragonereinheit und Mnischek-Truppen wurden in die Armee des Besetzers einverlebt. 1774 fand die Trauung von Józefina mit Szczęsnym Potocki statt. Jerzy August W. Mnischek starb 1778, ein Jahr nach seinem Tod verkaufte Józefina Dukla an Józef Ossoliński. Nach Abschaffung durch die österreichischen Behörden der alten, polnischen Gliederung des Landes wurde Dukla Hauptstadt eines der 18 Distrikte. Vom Geschlecht Ossoliński erwarb Dukla Franciszek Stadnicki. Nach seinem Tode ging Dukla in Eigentum der Familie Męciński über.

The Bar Confederation (1768-1772) is recognized as the first Polish National Uprising. One of the important centers of movement was the Carpathian borderland, especially the region of the Low Beskids. Confederate camps were established in many places near the border, which were of great importance for maintaining Polish resistance. The area of the Low Beskid was on the battle route of Kazimierz Pułaski, who was preparing new troops here for the fight and organizing excursions to the enemy. The leading confederates met in the palace in Dukla, the then headquarters of Jerzy August W. Mnischak and his wife Maria Amalia, who cooperated with confederates. 7th April, 1769 in the camp near Barwinek the Proclamation JO Xięcia Lubomirski Marshal of the Confederacy of Woiewództwa was announced (Photo 15).

Dukla was occupied by Austria after the first partition of Poland. The manor was changed into barracks and used by Austrian army. The dragoons were incorporated into Austrian army. In 1774 Józefina married Szczęsnego Potockiego. After the death of Jerzy August W. Mnischek Dukla was sold by Józefina to Józef Ossoliński. When Austrian authorities established different country division, Dukla became a capital of one of eighteen districts. Next owner of Dukla Franciszek Stadnicki sold it to Męciński Family.

Po przeniesieniu stolicy cyrkułu do Jasła, prześladowana pożarami Dukla podupadła i straciła ostatecznie na znaczeniu, gdyż ośrodkи życia gospodarczego przeniosły się w pobliże nowo wybudowanych linii kolejowych. Rozwój przemysłu naftowego pod koniec XIX w. przyniósł ożywienie gospodarcze, działała tu rafineria przetwarzająca surowiec wydobywany w Wilszni, Ropiance i Smerecznym. U schyłku XIX w. Dukla liczyła 3000 mieszkańców, w tym około 2400 Żydów. W czasie I wojny światowej Dukla znalazła się kilkakrotnie na linii walk. Najtrudniejszy był okres od końca grudnia 1914 roku do maja 1915 roku, kiedy to w Dukli stacjonowały wojska rosyjskie. W czasie działań wojennych spłonęła część miasta. Lata międzywojenne przyniosły odbudowę i wzrost ludności do około 4 tys. W czasie II wojny światowej w wyniku niemieckiej polityki eksterminacji utworzone zostało w Dukli getto. Uwięzieni w nim Żydzi pracowali w kamieniołomie i przy budowie dróg. W 1942 roku zebranych w nim Żydów podzielono na trzy grupy. W pierwszej liczącej około 2000 osób (kobiety, dzieci, stary) wywieziono samochodami do Krosna, a stamtąd do obozu zagłady w Bełżcu. W drugiej liczącej około 100 osób znalazła się inteligencja żydowska. Kilkoma samochodami wywieziono ich do Barwinka do lasu i tam na stoku góry Błudnej rozstrzelano.

When Jaslo became a capital of the district Dukla lost its importance. All economic centres were located near new railway lines. Petroleum industry that began in 19th century brought economic development to the region. There was a refinery that processed petroleum from Wilszni, Ropianka, and Smereczne. At the close of 19th century the number of inhabitants was 3000, about 2400 of whom were Jewish. The town was damaged by fires during the First World War and in 1914-1915 was occupied by Russian troops. Between the Wars the town was rebuilt and the population increased to 4000 people. During the Second World War a Jewish ghetto was created in Dukla because of exterminatory German policies. Imprisoned Jews worked in a quarry and by road-building. In 1942 Jews living in ghetto were divided into three groups. About 2000 of them (women, children and elderly people) were taken away, firstly to Krosno and then to the extermination camp in Belzec. About 100 people mostly the intellectuals were taken away to Barwinek and were executed near the Błudna Mountain. The act of undressing people and putting them in queue was controlled by Jewish police Judendienstordnung. About 200 strong and healthy men were sent to work by road-building and in the quarry in Lipowica.

Nach Verlegung der Hauptstadt des Distrikts nach Jasło kam die mit Bränden geplagte Stadt Dukla herunter und verlor endgültig an Bedeutung, weil sich die Zentren des wirtschaftlichen Lebens in die Nähe von neu gebauten Eisenbahnlinien verlagerten. Die Entwicklung der Erdölindustrie gegen Ende des 19. Jh. Brachte eine wirtschaftliche Belebung mit sich, es funktionierte hier eine Raffinerie, die den in Wilszni, Ropianka und Smereczne Rohstoff verarbeitete. Gegen Ende des 19. Jh. zählte Dukla 3000 Bewohner, darunter rund 2400 Juden. Im 1. Weltkrieg lag Dukla einige Male auf der Kampfelinie. Am schwierigsten war die Zeit vom Ende Dezember 1914 bis zum Mai 1915, als in Dukla russische Truppen stationierten. Während der Kriegshandlungen ist ein Teil der Stadt dem Feuer zum Opfer gefallen. Die Jahre zwischen den Kriegen brachten Wiederaufbau und Bevölkerungszuwachs auf rund 4 Tausend mit sich. Im 2. Weltkrieg wurde im Rahmen der deutschen Exterminierungspolitik ein Ghetto in Dukla eingerichtet. Die hier gefangen gehaltenen Juden arbeiteten im Steinbruch sowie beim Straßenbau. 1942 wurden die hier gehaltenen Juden in drei Gruppen unterteilt. Die erste Gruppe zählte rund 2000 Menschen (Frauen, Kinder und alte Menschen), die mit LKW's nach Krosno und von da aus zum Vernichtungslager in Bełżec verschleppt wurden. Die zweite Gruppe, rund 100 Menschen, umfasste die jüdische Intelligenz. Mit einigen LKW's wurden sie in den Wald bei Barwinek verschleppt und da am Hang des Berges Błudna erschossen. Das Ausziehen und Aufstellen von Juden in einer Warteschlange zum Erschießen beaufsichtigte jüdische Polizei – die Judendienstordnung.

Fot.14

Sarkofag Franciszka Stadnickiego w kościele farnym
The gravestone of Franciszek Stadnicki in the parish church
Sarkophag von Franciszek Stadnicki in der Pfarrkirche

Universidad de San Juan adquirió el 19 de febrero de 1905 la
propiedad de la finca "La Casona" en la localidad de Tres Arroyos, Provincia de Buenos
Aires, que comprende una superficie de 100 hectáreas y que se encuentra en la parte norte del
mismo. La finca "La Casona" es una antigua hacienda que perteneció a don Pedro Gómez
y que consta de un edificio principal de dos pisos y tres plantas, que se encuentra en
excelente estado de conservación y que es de gran interés arquitectónico. La finca "La Casona"
también posee una gran cantidad de terrenos destinados a la agricultura y a la ganadería,
que están bien cultivados y que producen una variedad de cultivos y animales. La finca "La Casona"
es una propiedad muy importante para la Universidad de San Juan, ya que sirve como
centro de investigación y de enseñanza en las áreas de agronomía, zootecnia y
arqueología. La finca "La Casona" es una propiedad que pertenece a la Universidad de San
Juan y que es administrada por la Dirección de Investigaciones y Enseñanza de la
Universidad de San Juan.

Fot.15 Kopia Uniwersatu ogłoszonego 7 kwietnia w obozie pod Barwinkiem w 1769 roku
A copy of the Proclamation announced on 7th April 1769 in the camp near Barwinek
Kopie des am 7. April 1769 im Lager bei Barwinek verkündeten Aufrufs

Ołtarz główny w kościele farnym w Dukli The high altar in Parish Church in Dukla Der Hauptaltar in der Pfarrkirche in Dukla

Fot.16

Rozbieranie i ustawianie Żydów w kolejce do rozstrzelania nadzorowała policja żydowska Judendienstordnung. Do grupy trzeciej zakwalifikowano zdrowych i silnych mężczyzn (około 200), których zakwaterowano w budynkach pozydowskich przy ul. Cergowskiej. Pracowali oni przy budowie dróg i w kamieniołomie w Lipowicy. W czasie I i II wojny światowej toczyły się tu zaciekle walki. Największe straty poniosło miasto we wrześniu 1944 roku, kiedy znalazło się w centrum ogromnej bitwy o Przełęcz Dukielską. W wyniku walk frontowych we wrześniu 1944 roku miasto zostało w 90% zniszczone (operacja karpacko-dukielska). Po wojnie Dukla przez całe lata odbudowywała się, a później rozbudowywała. Pięć lat po wojnie liczyła 560 mieszkańców. W czasie obchodów 1000-lecia państwa polskiego mieszkało tu już 1333 osoby. W 1984 roku miasto zostało odznaczone za zasługi wojenne Krzyżem Grunwaldu. Od podstaw tworzono po wojnie przemysł drzewny, usługi, szkolnictwo. W 1947 r. powstało w Dukli Liceum Ogólnokształcące, funkcjonujące do dzisiaj, później Technikum Mechanizacji Rolnictwa (przeniesione do Iwonicz), muzeum, kino. Działalność kulturalną i rekreacyjną rozwija Ośrodek Kultury w Dukli, mający siedzibę w oddanym do użytku w 2014 r. Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej, znajdującym się przy ul. Trakt Węgierski 38 i w starym Magistracie, gdzie znajduje się sala widowiskowa i wystawiennicza.

During the First and Second World War Dukla was constantly devastated. The city incurred the most losses in September 1944, when it found itself in the center of a massive Battle of the Dukla Pass. As a result of frontal fighting in September 1944, the city was destroyed in 90% (Carpatho-Dukla Offensive). After the Second War Dukla was rebuilt and extended. 5 years after the war the town counted 560 inhabitants. During thousandth anniversary of Poland 1333 people lived in Dukla. The town was awarded The Grunwald Cross in 1984. After the war timber industry, services and educational system were resumed in the town. In 1947 a Secondary School was established in Dukla, which is still active nowadays. Also, a Technical School was in Dukla (currently it is located in Iwonicz). There was also a museum and a cinema. Cultural and recreational activities are developed by the Cultural Centre in Dukla, with its headquarters in the Cross-Border Cultural Exchange Center opened in 2014, located on 38 Trakt Węgierski St and in the old Magistracy, where there is a spectacular exhibition hall.

Zur dritten Gruppe wurden gesunde und starke Männer (rund 200) qualifiziert, die in ehemaligen jüdischen Gebäuden an der Straße Cergowska einquartiert wurden. Sie arbeiteten beim Straßenbau sowie im Steinbruch in Lipowica. Im 1. und 2. Weltkrieg wurden in Dukla verbissene Kämpfe ausgetragen. Die größten Verluste erlitt die Stadt im September 1944, als sie zum Zentrum einer großen Schlacht um den Dukla-Pass wurde. Im Zuge der Frontkämpfe im September 1944 (die Karpaten-Dukla-Operation) wurde die Stadt zu 90% zerstört. Nach dem Krieg erfolgte ein jahrelanger Wiederaufbau und danach Ausbau von Dukla. Fünf Jahre nach dem Krieg zählte die Stadt 560 Einwohner. Während der Feierlichkeiten anlässlich des 1000-jährigen Bestehens des polnischen Staates lebten hier schon 1 333 Menschen.

1984 wurde die Stadt mit dem Grunwald-Kreuz für ihre Kriegsverdienste ausgezeichnet. Von Grund an schuf man nach dem Kriege Holzindustrie, Dienstleistungen und Schulwesen. 1947 entstand in Dukla ein bis heute tätiges Allgemeinbildendes Lyzeum, später ein Technikum für die Landwirtschaft-Mechanisierung (nach Iwonicz verlegt), ein Museum und Kino. Eine Kultur- und Freizeit-betätigung entfaltet das Kulturzentrum in Dukla, mit Sitz im 2014 zur Nutzung übergebenen Grenzüberschreitenden Zentrum für Kulturaustausch an der Straße Trakt Węgierski 38 und im alten Magistratsgebäude mit einem Veranstaltungs- und Ausstellungssaal.

 W Dukli ma siedzibę Miejska Biblioteka Publiczna. Od 1991 roku wydawany jest miesięcznik lokalny „Dukla.pl/Dukielski Przegląd Samorządowy”, początkowo przez gminę Dukla, od kilku lat przez Ośrodek Kultury w Dukli. Od 2011 roku w Dukli działa Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Bezpośrednio przed kanonizacją bł. Jana z Dukli w r. 1997 w Dukli przebywał Ojciec Święty Jan Paweł II. Wydarzenie to upamiętnia pomnik u stóp klasztoru OO. Bernardynów.

 In Dukla there is the Municipal Public Library. Since 1991, the local monthly "Dukla.pl /Dukielski Przegląd Samorządowy" has been published, initially by the Dukla commune, for several years by the Cultural Center in Dukla. Since 2011, Municipal Sports and Recreation Centre has been operating in Dukla.

Pope John Paul II canonized the 15th-century Franciscan monk Jan of Dukla on the 10th June 1997. This event was commemorated by building a monument that is located near the monastery of Bernadine monks.

 In Dukla gibt es eine Städtische Öffentliche Bibliothek. Seit 1991 wird eine örtliche Monatsschrift „Dukla.pl/Dukielski Przegląd Samorządowy“ (/Selbstverwaltungs-Revue) herausgebracht, zuerst war die Gemeinde Dukla, seit einigen Jahren ist das Kulturzentrum in Dukla der Träger. Seit 2011 ist in Dukla Das Städtische Zentrum für Sport und Freizeit tätig.

Direkt vor der Heiligsprechung des seligen Jan von Dukla 1997 besuchte die Stadt Heiliger Vater Johannes Paul II. An dieses Ereignis erinnert ein Denkmal am Fuße des Klosters der PP. Bernhardiner.

Ośrodek Kultury w Dukli
ul. Kościuszki 4
Transgraniczne Centrum Wymiany
Kulturalnej
ul. Trakt Węgierski 38
tel. 13 433 00 25, 662 054 407
www.ok.dukla.pl
e-mail: osrodekkultury@dukla.pl

Cultural Centre in Dukla
Ul. Kościuszki 4
Cross-border Cultural Centre
Ul. Trakt Węgierski 38
Phone: 13 433 00 25, 662 054 407
www.ok.dukla.pl
e-mail: osrodekkultury@dukla.pl

Kulturzentrum in Dukla
ul. Kościuszki 4
Grenzüberschreitendes Zentrum
für Kulturaustausch
ul. Trakt Węgierski 38
Tel.: 13 433 00 25, 662 054 407
www.ok.dukla.pl
e-mail: osrodekkultury@dukla.pl

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dukli
Municipal Sports and Recreation Centre
Städtisches Zentrum für Sport
und Freizeit in Dukla
Ul. Armii Krajowej 1A
38-450 Dukla
tel: 13 433 03 35
www.mosir.dukla.pl
e-mail: mosir@dukla.pl

Fot.17

Beskid Dukielski
Dukla's Beskid
Die Dukla-Beskiden

Fot.18

Polichromia sklepienia kościoła farnego w Dukli
Polychromy of the vault of the parish church in Dukla
Polychromie des Gewölbes der Pfarrkirche in Dukla

Krzyż pojednania, pomnik św. Jana z Dukli i św. Jana Pawła II u podnóża klasztoru OO. Bernardynów
The Cross of reconciliation - the monument of St. John of Dukla and Pope John Paul II
Versöhnungskreuz, Denkmal für den hl. Jan von Dukla und Johannes Paul II. am Fuße des Klosters
der PP. Bernhardiner

Fot.19

Co warto zwiedzić

Muzeum Historyczne – Pałac - znajduje się w siedzibie dawnych właścicieli Dukli, odbudowanej w latach siedemdziesiątych XX wieku. W latach 1764-65 Jerzy August Wandalin Mniszech oraz jego żona Maria Amalia przebudowali funkcjonującą tu wcześniej budowlę bastionową w okazały pałac z dwoma oficynami oraz ogrodem. Rezydencja Mniszchów wzniesiona w stylu „entre cour et garden” była jedną z piękniejszych w ówczesnej Polsce. W nieistniejącym dziś budynku funkcjonował teatr. Całość założenia pałacowego uzupełniały park o symetrycznym układzie alei, stawów oraz szpalierów drzew i kwiatów. Poważnie zniszczony w czasie II wojny światowej, podczas bitwy o Przełęcz Dukielską (operacja karpacko dukieńska - 1944 rok) został odbudowany po wojnie. W parku rosną piękne okazy dębów, lip, miłorzębów, wiązów, klonów i robinii, w większości pamiętających czasy świetności XVIII-wiecznej rezydencji magnackiej.

Wystawy muzealne - Zasadnicze wystawy tworzą eksponaty broni i sprzętu wojskowego używanego podczas walk prowadzonych w Karpatach w okresie I i II wojny światowej. W latach 1914-15 oraz w 1944 r. lesiste wzgórza Beskidu Niskiego stały się areną ciężkich walk, toczonych przez setki tysięcy żołnierzy niemieckich, austriackich, węgierskich, rosyjskich, czechosłowackich i sowieckich.

Sehenswertes

Historisches Museum – Palast – Das Museum ist im Sitz der ehemaligen Eigentümer von Dukla, in den 70. Jahren des 20. Jahrhunderts wiederaufgebaut, untergebracht. 1764-65 Jerzy August Wandalin Mniszech sowie seine Ehefrau Maria Amalia habend das frühere Bollwerk-Bauwerk in einen prächtigen Palast mit zweien Seitenflügeln und einem Garten umgebaut. Die Mniszech-Residenz im Stil „entre cour et garden“ errichtet gehörte zu den schöneren im damaligen Polen. In einem nicht mehr bestehenden Gebäude fungierte ein Theater. Die gesamte Palastanlage ergänzte ein prächtiger Park mit seinen symmetrischen Alleen, Teichen, sowie Baum- und Blumenspalieren. Ernsthaft im 2. Weltkrieg im Kampf um den Dukla-Pass (Karpaten-Dukla-Operation 1944) zerstört wurde der Park nach dem Krieg rekonstruiert. Es wachsen hier schöne Eichen, Linden, Gingkos, Ulmen, Ahorne und Robinien, die überwiegend aus der Prachtzeit dieser Magnaten-Residenz im 18. Jahrhundert stammen.

Museumsausstellungen - Die Ausstellungen umfassen hauptsächlich Waffen und Militärgerät aus den Kämpfen in den Karpaten im 1. und 2. Weltkrieg. 1914-15 sowie 1944 wurden die bewaldeten Hügel der Niedrigen Beskiden zur Arena von schweren Kämpfen, an denen hunderttausende von deutschen, österreichischen, ungarischen, russischen, tschechoslowakischen sowie sowjetischen Soldaten teilnahmen.

Popular attractions worth seeing

Historical Museum – Palace in Dukla - a former residence of Dukla landlords. Jerzy August Wandalin Mniszech with his wife Amalia rebuilt a previous building into an impressive palace with two annexes and a garden. This residence in the „entre cour et garden“ style was one of the most splendid residence in Poland. The complex comprised a magnificent park with symmetrical layout of avenues, ponds as well as rows of trees and clusters of flowers and many varieties of trees: oak-tree, lime-tree, maidenhair tree, elm, maple-tree, robinia (some of them are dated from 18th century).

Museum exhibitions - Military equipment from the First and Second World War is a basic part of exhibition in the museum. The Low Beskid was a scene of a battle in 1914 - 1915 and in 1944, which involved lots of German, Austrian, Hungarian, Russian, Czechoslovakian and Soviet soldiers.

Fot.20

Skansen broni ciężkiej - Na dziedzińcu pałacowym zgromadzono 12 egzemplarzy broni ciężkiej, używanej podczas walk o Przełęcz Dukielską, prowadzonych jesienią 1944 roku.

Historia Dukli i zespołu pałacowo-parkowego - Wystawa prezentuje historię Dukli ze szczególnym uwzględnieniem zespołu pałacowo-parkowego, w którym obecnie ma swoją siedzibę muzeum. Na ekspozycji składają się liczne dokumenty archiwalne oraz fotografie. Szczególną wartość historyczną mają dwa dokumenty z XVIII wieku: „Kopia atestacji do win sporządzona przez Tomasza Jerzego Ossolińskiego ...” z 1757 r. oraz „List donoszący Komisji Skarbowej dla Jerzego Augusta Wandalina Mniszcha, marszałka nadwornego koronnego i jego żony Amalii z Brühłów” wystawiony w 1766 roku w Kancelarii Wielkiej Koronnej przez Andrzeja Zamoyskiego. Całość ekspozycji dopełniają dwa pomieszczenia wyposażone w oryginalne meble pałacowe oraz część biblioteki pałacowej. Na wystawie prezentowane są również nieliczne zachowane elementy rokokowego wystroju pałacu z czasów Mniszchów oraz znajdujące się na wyposażeniu pałacu w XIX i na początku XX wieku wyroby rzemiosła artystycznego: meble, zegary, porcelana, tkaniny i wyroby z metalu.

Muzeum organizuje również wystawy czasowe o charakterze artystycznym i historycznym, związane tematycznie z Dukłą i Beskidem Niskim.

Freilichtmuseum von schweren Waffen - Auf dem Palasthof sind 12 Exemplare von schweren Waffen zu sehen, welche während der Kämpfe um den Dukla-Pass im Herbst 1944 verwendet wurden.

Geschichte von Dukla sowie der Palast- und Parkanlage. Die Ausstellung präsentiert die Geschichte von Dukla unter einer besonderen Berücksichtigung der Palast- und Parkanlage, wo das Museum seinen heutigen Sitz hat. Die Ausstellung umfasst zahlreiche Archivdokumente und -bilder. Von einem besonderen historischen Wert sind zwei Dokumente aus dem 18. Jahrhundert: „Kopie einer Attestierung für Weine, erstellt durch Tomasz Jerzy Ossoliński ...” aus dem Jahre 1757 sowie „Mitteilungsbrief des Schatzausschusses für Jerzy August Wandalin Mniszsch, den Kronen-Hofmarschall und seine Ehefrau Amalia geboren Brühl”, ausgestellt 1766 in der Großen Kronen-Kanzlei von Andrzej Zamoyski. Eine Ergänzung der Ausstellung bilden zwei Innenräume mit originalen Palastmöbeln sowie ein Teil der Palast-Bibliothek. Auf der Ausstellung werden ebenfalls einige wenige erhaltene Fragmente der Palast-Rokoko-Einrichtung aus der Zeit des Geschlechts Mniszsch sowie Erzeugnisse des Kunsthandwerks: Möbel, Uhren, Porzellan, Gewebe und Metallgegenstände, die zur Ausstattung des Palastes im 19. sowie Anfang des 20. Jahrhunderts gehörten, präsentiert.

Das Museum veranstaltet ebenfalls zeitweilige Ausstellungen zu den Themen Kunst und Geschichte, die sich auf Dukla und die Niedrigen Beskiden beziehen.

Military heritage park - In the palace courtyard there is a display of weapons used during the Battle of the Dukla Pass, almost 20 exhibits include armoured vehicles, guns and rocket launchers from 1944.

Historical development of the palace complex with park and history of the town - The exhibition presents archival documents and photos. The most valuable of them are two documents from the 18th century: The Copy of the Wine Certificate issued by Tomasz Jerzy Ossoliński from 1757 and The Letter of Budget Committee to Jerzy August Wandalin Mniszsch and his wife Amalia from 1766 issued by Andrzej Zamoyski. The exhibition includes two rooms with original furniture and a collection of books. There are some 19th and 20th century handicraft articles: pieces of furniture, clocks, object made of porcelain, cloths and articles made of metal.

Also temporary artistic and historical exhibitions about Dukla and The Low Beskid are displayed by the Muzeum

Fot.21

Fot.22

Oryginalne fotografie z walk podczas operacji karpacko-dukielskiej
(własność Muzeum Historycznego - Pałac w Dukli)

Original photographs from the fighting during the Carpathian-Dukla Offensive
Originalbilder von Kämpfen während der Karpaten-Dukla-Operation

Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli

Historical Museum – Palace in Dukla

Historisches Museum – Palast

Fot.23

Muzeum Historyczne – Pałac
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 5
tel. 13 433 00 85
tel./fax. 13 433 02 36
www.muzeumdukla.pl,
e-mail : muzeum@dukla.pl

Ceny biletów:
- normalny 7,00 zł,
- ulgowy 5,00 zł,
- rodzinny 20,00 zł (rodzice + dwoje dzieci)
- przewodnik -50,00 zł

Historical Museum – The Palace in Dukla
ul. Trakt Węgierski 5
38-450 Dukla
Phone: +48 13 433 00 85
Phone/fax. +48 13 433 02 36
www.muzeumdukla.pl
e-mail : muzeum@dukla.pl

Tickets price:
- regular - 7,00 PLN,
- half-price - 5,00 PLN,
- Family ticket - 20,00 PLN (2 parents + 2 children),
- guide - 50,00 PLN

Historisches Museum – Palast
38-450 Dukla
ul. Trakt Węgierski 5
Tel.: +48 13 433 00 85
Tel./Fax: +48 13 433 02 36
www.muzeumdukla.pl
E-Mail : muzeum@dukla.pl

Eintrittspreise:
- normal 7,00 PLN,
- ermäßigt 5,00 PLN,
- Familienkarte (Eltern + zwei Kinder) 20,00 PLN,
- Fremdenführer 50,00 PLN

Muzeum czynne codziennie
od wtorku do niedzieli z wyjątkiem:
1 stycznia, pierwszego dnia Wielkanocy,
1 listopada, 24, 25 i 26 grudnia,
w poniedziałki:
Muzeum czynne po uzgodnieniu

Godziny otwarcia (od wtorku do niedzieli):
październik - kwiecień: 10:00 - 15:00
maj oraz wrzesień: 10:00 - 16:30
czerwiec - sierpień: 10:00 - 17:30

Opening hours:

From October till April:
Tuesday – Sunday 10 a.m. - 3 p.m.

From June till August:
Tuesday – Sunday 10 a.m. – 5:30 p.m.

In May and September:
10 a.m. – 4:30 p.m.

Das Museum ist täglich vom
Dienstag bis zum Sonntag bis auf:
1.Januar, den ersten Ostertag, 1. November,
24, 25, 26 Dezember geöffnet.
Montags nach Vereinbarung geöffnet

Öffnungszeiten (Dienstag bis Sonntag):
Oktober – April: 10:00 - 15:00
Mai und September: 10:00 - 16:30
Juni – August: 10:00 - 17:30

Rynek – wraz z otoczeniem zachował dawny układ urbanistyczny miasta. Na środku wznosi się XIX w. ratusz (obecnie własność rodziny Tarnowskich). Wokół rynku kamieniczki z XIX i XX w. odbudowane po wojnie. Kamieniczki w większości są własnością prywatną.

Kościół parafialny z XVIII w. pw. św. Marii Magdaleny wzniesiony w latach 1764-1765, w stylu późnobarokowym o dwóch symetrycznych kaplicach eliptycznych z kopułami i wolno stojącą dzwonnica zabytkowymi drzwiami. Świątynia posiada cenne wyposażenie wnętrza w stylu rokoko i niezwykły nagrobek Marii Amalii z Brühlów Mnischowej z różowego i czarnego marmuru dłuta Jana Obrockiego ze Lwowa. Na ołtarzu głównym obraz pokutującej patronki kościoła. Jest to wierna kopia oryginału pędzla Pompeo Girolanio Batoniego, zniszczonego w 1944 r. Kopię wykonał artysta malarz Stanisław Jakubczyk. Na uwagę zasługują rzeźby znajdujące się w ołtarzu, a przedstawiające cztery niewiasty symbolizujące: miłość, wiarę, nadzieję i pokutę, a także piękne tabernakulum. Ambona z rzeźbami czterech ewangelistów. Na ścianach piękne rokokowe zacheuszki i stacje drogi krzyżowej na lustrach, drzwi do kaplic bocznych wykonane przez drezdeńskich kowali artystów. Na sklepieniu polichromia przedstawiająca sceny z życia św. Marii Magdaleny, w większości odtworzone w 1964 roku przez konserwatora Konstantego Tiunina.

Town Square with historical buildings and eclectic-style Town Hall from 19th century (the estate today is owned by the Tarnowski family). The town hall is surrounded by buildings from 19th and 20th century. Most houses are privately owned.

Parish Church of St. Mary Magdalene from the 18th century built in 1764-1765, in the late baroque style with two symmetric elliptic chapels with copula. Next to the church there is a free-standing belfry with antique doors. Inside the temple there are splendid rococo-style furnishings and a unique tomb built from pink and black marble for Maria Amalia Mniszech, née Brühl and sculpted by Jan Obrocki from Lviv. The painting in the high altar presents Mary Magdalene as penitent. The painting is a copy of an original picture of Pompeo Girolanio Batoni which was destroyed in 1944. The copy is painted by Stanisław Jakubczyk. The sculptures in the high altar represent four virtues: love, faith, hope and penance. A tabernacle and a pulpit with sculptures of four evangelists are impressive. There are rococo candlesticks and Stations of The Cross on the walls. The Chapel doors were made by blacksmith-artists from Drezno. On the vault, a polychrome depicting scenes from the life of Mary Magdalena, in relief from time in 1964 by conservator Konstanty Tiunin.

Der Markt – zusammen mit der Umgebung hat der Markt die alte städtebauliche Anlage aufbewahrt. In der Mitte erhebt sich Rathaus aus dem 19. Jh. (heute im Besitz der Familie Tarnowski). Um den Markt herum gibt es kleine Häuser aus dem 19. und 20. Jh., die nach dem Krieg wieder aufgebaut wurden. Sie stehen überwiegend im Privatbesitz.

Maria-Magdalenen-Pfarrkirche aus dem 18. Jh., errichtet 1764-1765 im spätbarocken Stil, mit zweien symmetrischen elliptischen Kapellen mit Kuppeln und einem frei stehenden Glockenturm mit einer historischen Tür. Die Kirche verfügt über eine wertvolle Einrichtung im Rokoko-Stil sowie ein ungewöhnliches Grabmal von Maria Amalia Mniszech geboren Brühl, aus einem rosa und schwarzen Marmor, ein Werk von Jan Obrocki aus Lemberg. Im Hauptaltar gibt es ein Bild der büßenden Schutzheiligen der Kirche. Es handelt sich dabei um eine treue Kopie eines Originals von Pompeo Girolanio Batoni, das 1944 zerstört wurde. Die Kopie schuf der Kunstmaler Stanisław Jakubczyk. Beachtenswert sind Altarskulpturen, die vier Frauen darstellen, welche Liebe, Glauben, Hoffnung und Buße symbolisieren, sowie auch ein schönes Tabernakel. Die Kanzel schmücken Skulpturen von vier Evangelisten. An den Wänden gibt es schöne Rokoko-Widmungszeichen, an den Spiegeln Kreuzweg-Stationen, Türen für die Seitenkapellen stammen von Dresdner Kunstschmieden. Auf dem Gewölbe stellt die Polychromie Szenen aus dem Leben Maria-Magdalenen dar, überwiegend 1964 von dem Denkmalspfleger Konstanty Tiunin rekonstruiert.

Fot.24

Kościół farny w Dukli pw. św. Marii Magdaleny
The Parish Church of St. Mary Magdalene
Maria-Magdalenen-Pfarrkirche in Dukla

Fot.25

Nagrobek Marii Amalii
The gravestone of Maria Amalia
Grabmal von Maria Amalia

Fot.26

Herb fundatorów kościoła farnego
The Coat of the founders of the church
Wappen der Kirchenstifter - des Gechlechts Mniszech

Z tyłu nawy głównej znajdują się dwa konfesjonały. W przedsionku grobowiec Franciszka Stadnickiego, również dłuta Jana Obrockiego.

Kościół był wielokrotnie niszczony, w tym w 1944 r. Odbudowany w pierwszych latach powojennych, w 1954, a także w latach 1964-1965, a także gruntownie odrestaurowany w latach 1999 – 2005. Restauracja zakrystii trwała do 2009 roku.

Msze św. w kościele pw. św. Marii Magdaleny:

niedziele i święta:

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00

dni powszednie:

7.00, 18.00 (w zimie: 17.00)

There are two confessional boxes in the rear of the church. There is a gravestone of Franciszek Stadnicki in the vestibule, carved by Jan Obrocki.

The church was destroyed many times, also in 1944. It was rebuilt after the second world war, in 1954 and in 1964-1965. The church was also restored in 1999-2005. The sacristy has been renewed recently.

Holy Masses in the church of

St. Mary Magdalene:

Sundays and other holidays:

7:00, 9:00, 11:00, 15:00, 18:00

Weekdays:

7:00, 18:00 (in Winter at 17:00)

Hinten im Hauptschiff gibt es zwei Beichtstühle. Im Vorraum gibt es einen Sarkophag von Franciszek Stadnicki, ebenfalls ein Werk von Jan Obrocki.

Die Kirche wurde mehrmals, darunter 1944, zerstört, in den ersten Nachkriegsjahren, dann 1954 sowie 1964-1965 wieder aufgebaut und 1999-2005 gründlich restauriert. Die Restaurierung der Sakristei dauerte bis 2009.

Heilige Messen in der Maria-Magdalenen-Kirche:

Sonn- und Feiertage:

7:00, 9:00, 11.00, 15.00, 18.00 Uhr

Werkstage:

7.00, 18.00 Uhr (im Winter: 17.00 Uhr)

Fot.27

Nagrobek Marii Amalii
The gravestone of Maria Amalia
Grabmal von Maria Amalia

Fot.28

Figury z ołtarza głównego - kościół farny w Dukli
Figures from the main altar
Figuren vom Hauptaltarguren vom Hauptaltar

Fot.29

Kościół i klasztor OO. Bernardynów pw. św. Jana z Dukli – dwuwieżowy, zbudowany w latach 1761-1764 w stylu późnego baroku. Świątynie rozbudowano dobudowując w latach 1890-1902 kaplicę św. Jana z Dukli, rozszerzając nawę główną o przylegające do niej cele mieszkalne zakonników oraz wzniesiono budynek klasztoru. Wystrój wnętrza z przełomu XIX i XX w. Na uwagę zasługują obrazy Tadeusza Popiela, przedstawiające życie i kult św. Jana z Dukli. Na ołtarzu kaplicy św. Jana z Dukli srebrna trumienka, w której znajdują się relikwie świętego. Bezpochodnie przed kanonizacją świętego, która odbyła się w Krośnie 10 czerwca 1997 r., w Dukli przebywał Ojciec Święty Jan Paweł II. W dukielskim klasztorze spędził noc z 9 na 10 czerwca. Bernardyni i parafianie przygotowali dla papieża apartament. Odpust ku czci św. Jana z Dukli odbywa się w lipcu w pierwszą sobotę-niedzielę najbliższą 12 lipca (święto patrona Jana).

Sanctuary of St. John from Dukla, Bernardine church and monastery in Dukla - the church with two towers was built between 1761 and 1764 in the late baroque style. The temple was extended from 1890 to 1902 when a chapel of St. John of Dukla was built and the main nave was enlarged. At this time the monastery building was added. The interior dates back to the turn of the 19th century. The paintings of Tadeusz Popiel present scenes from the life of St. John of Dukla. There is a silver coffin with relics of St. John. Directly before the canonization of the saint, which took place in Krosno on 10th June, 1997, Pope John Paul II visited Dukla. He spent the night from 9 to 10 June in the Dukla monastery. Bernardines and the parishioners prepared a suite for the Pope. An indulgence in honor of St. John from Dukla takes place in July on the first Saturday-Sunday nearest to July 12 (feast of patron St. John).

Msze św. w kościele pw. św. Jana z Dukli
w niedziele i święta:

7.00; 9.00; 11.00; 15.00; 18.00
w dni powszednie:
7.00; 12.00; 18.00

Holy Masses in the Bernardine monastery:

Sundays and other holidays:
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00
Weekdays:
7.00, 12.00, 18.00

Hl. Jan von Dukla-Kirche und Kloster der PP. Bernhardiner – 1761-1764 im spätbarocken Stil errichtete Kirche mit zwei Türmen. Sie wurde ausgebaut, indem 1890-1902 die Kapelle des Hl. Jan von Dukla zugebaut, das Hauptschiff um die anliegenden Wohnzellen der Mönche verbreitert sowie das Klostergebäude errichtet wurde. Die Einrichtung stammt aus der Wende des 19. und 20. Jh. Beachtenswert sind Gemälde von Tadeusz Popiel, die das Leben und den Kult des hl. Jan von Dukla darstellen. Auf dem Altar der Kapelle des hl. Jan von Dukla befindet sich ein kleiner silberner Sarg mit Reliquien des Heiligen. Unmittelbar vor seiner Heiligensprechung in Krosno am 10. Juni 1997 besuchte Dukla Heiliger Vater Johannes Paul II., welcher im Kloster von Dukla die Nacht vom 9. Auf 10. Juni verbrachte. Die Bernhardiner-Mönche und die Pfarrgemeinde haben ein Appartement für den Papst vorbereitet. Die Kirchweih zu Ehren des hl. Jan von Dukla findet am ersten Samstag-Sonntag im Juli, am nächsten am 12. Juli (Fest des Schutzheiligen Johannis) statt.

Heilige Messen in der Kirche des hl. Jan von Dukla:

Sonn- und Feiertage:

7.00; 9.00; 11.00; 15.00; 18.00 Uhr

Werkstage:

7.00; 12.00; 18.00 Uhr

Fot.30

Kaplica Św. Jana z Dukli w kościele OO. Bernardynów w Dukli
A Chapel of St. John from Dukla in the Bernardine Church in Dukla
St. Johannis-von-Dukla-Kapelle in der PP. Bernhardiner-Kirche in Dukla

Fot.31

Pokój Ojca Świętego Jana Pawła II w klasztorze
OO. Bernardynów w Dukli

A room in the Monastery of Bernardine
where Pope John Paul II spent the night
Zimmer von Johannes Paul II. im Kloster
der PP. Bernhardiner zu Dukla

Widok klasztoru OO. Bernardynów w Dukli
A view of The Sanctuary of St. John of Dukla and the Bernardine Monastery
Klosteransicht

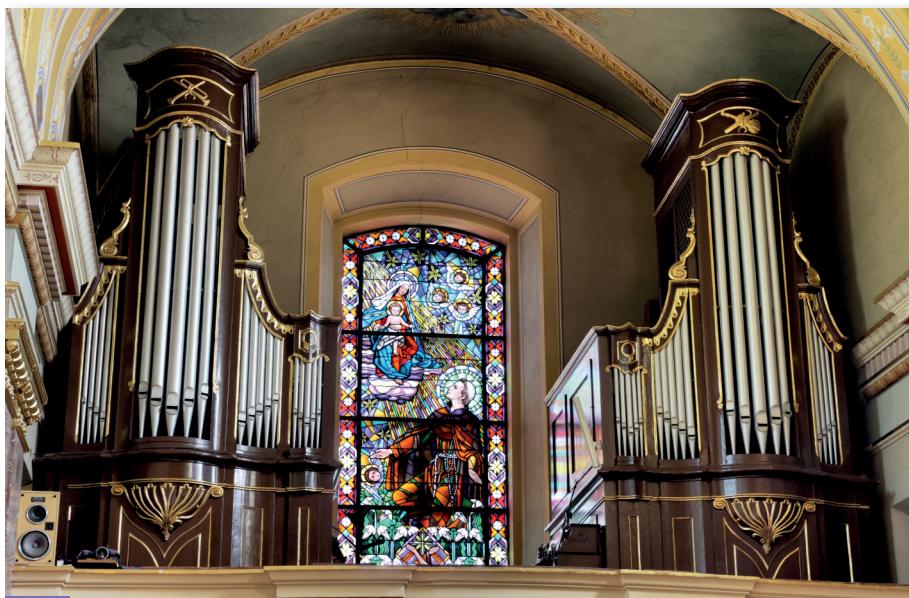
Fot.32

Fot.33

Obraz przedstawiający sceny z życia św. Jana z Dukli autorstwa Tadeusza Popiela
The painting showing scenes of the life of St. John from Dukla painted by Tadeusz Popiel
Bild mit Szenen aus dem Leben des Hl. Johannis von Dukla, Autor Tadeusz Popiel

Fot.34

Organy i witraż – kościół OO. Bernardynów w Dukli
Church organs and stained glass – the Bernardine Monastery in Dukla
Orgel und Kirchenfenster – PP. Bernhardiner-Kirche in Dukla

Cmentarz komunalny – znajduje się obok zabudowań bernardynów, przy ul. Bernardyńskiej. Założony był pod koniec XVIII w., po austriackim zakazie chowania zmarłych przy kościołach. Dziś znacznie poszerzony. Na cmentarzu znajduje się wiele cennych nagrobków, które sukcesywnie są restaurowane i kaplica z okresu założenia nekropolii.

Kirkuty żydowskie - położone na południe od miasta, przy ul. Trakt Węgierski po prawej stronie w kierunku na Barwinek. Nowszy cmentarz otoczony jest murkiem, ma kształt prostokąta i znajduje się tutaj około 160 macew w dość dobrym stanie. Starszy użytkowany w XIX w. (ten bliższy drogi głównej) ma mocno zniszczone macewy. Przed wejściem na cmentarz obelisk upamiętniający Żydów z Dukli i okolic, którzy zginęli z rąk niemieckich nazistów podczas II wojny światowej (odslonięty przez Hermana Altholza w 2012 roku, jednego z ocalałych Żydów).

Cmentarze wojenne – znajdują się w północnej części miasta, za kościołem i klasztorem bernardynów. Przy wejściu na cmentarz strzelista brama. Na bramie pamiątkowa tablica poświęcona porucznikowi Rajmundowi Feliksowi Świętochowskiemu, ufundowana przez siostrę porucznika Praksedę Eufemię Łetowską. Okazała brama projektu architekta Stanisława Pąprowicza z Krośna.

Municipal Cemetery is situated near the monastery of Bernadine monks. The cemetery dates back to the end of 18th century when the Austrian authority banned burial of the dead near the church. Necropolis in the cemetery are as old as cemetery. Now the cemetery is extended. In the cemetery there are many precious tombstones that have been successively restored and a chapel from the period when the necropolis was founded.

Jewish cemeteries – situated in the south, by the right side of the road to Barwinek. One cemetery consists of about 160 well-kept gravestones and is surrounded by a small wall. The older one has damaged gravestones with significant damage . Before entering the cemetery you will see an obelisk commem-orating Jews from Dukla and the surrounding area who died at the hands of German Nazis during the Second World War (unveiled by Herman Altholz, one of the surviving Jews, in 2012).

Military cemeteries – this are situated in the northern part of the town, near the monastery of Bernadine monks. At the entrance to the cemetery, the soaring gate. There is a commemorative plaque dedicated to lieutenant Rajmund Feliks Świętochowski at the gate funded by the lieutenant's sister Praksedia Eufemia Łetowska. Project gate by architecture Stanisław Pąprowicz from Krośno.

Kommunalfriedhof – er befindet sich neben der Anlage der PP. Bernhardiner, an der Straße Bernardyńska. Angelegt wurde der Friedhof gegen Ende des 18. Jh., nach einem österreichischen Verbot der Bestattung von Verstorbenen an den Kirchen. Heute ist der Friedhof erheblich erweitert. Es gibt hier zahlreiche wertvolle Grabmale, die nach und nach restauriert werden sowie eine Kapelle aus der Zeit der Gründung der Nekropole.

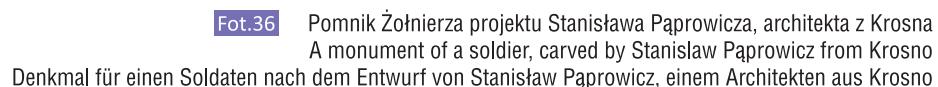
Jüdische Friedhöfe – sie sind südlich der Stadt, an der Straße Trakt Węgierski, rechts in Richtung der Ortschaft Barwinek gelegen. Der neuere Friedhof ist mit einer kleinen Mauer umgeben, ist rechteckig und enthält rund 160 an Matzewas in einem relativ guten Zustand. Auf dem älteren Friedhof aus dem 19. Jh. (näher an der Hauptstraße) sind die Matzewas stark beschädigt. Vor dem Friedhofseingang ehrt ein Obelisk Juden aus Dukla und der Umgebung, welche im 2. Weltkrieg aus der Hand der deutschen Nazis ums Leben gekommen sind (enthüllt wurde der Obelisk durch Herman Altholz, einen der am Leben gebliebenen Juden 2012).

Kriegsfriedhöfe – sie befinden sich im nördlichen Stadtbereich, hinter der Kirche und dem Kloster der PP. Bernhardiner. Am Friedhofseingang befindet sich ein schlankes und hohes Tor. Am Tor gibt es eine Gedenktafel für Oberleutnant Rajmund Feliks Świętochowski, von seiner Schwester Prakseda Eufemia Łetowska gestiftet. Das prächtige Tor entstand nach einem Entwurf des Architekten Stanisław Pąprowicz aus Krośno.

Fot.35

Brama na cmentarzu z pamiątkową tablicą
The gate with the commemorative board
Friedhofstor mit der Gedenktafel

Fot.36

Pomnik Żołnierza projektu Stanisława Paprowicza, architekta z Krosna
A monument of a soldier, carved by Stanisław Paprowicz from Krosno
Denkmal für einen Soldaten nach dem Entwurf von Stanisław Paprowicz, einem Architekten aus Krosno

W październiku 1959 roku na zlecenie Miejskiej Rady Narodowej w Dukli, mgr inż. architekt Stanisław Paprowicz sporządził projekt techniczno-roboczy „Bramy Cmentarza Wojennego w Dukli”. Wykonawca projektu działał w ramach Wojewódzkiego Biura Projektów w Rzeszowie - Pracownia w Krośnie, która kierowała mgr inż. H. Bęben.

Spoczywają tu w bezimiennych mogiłach żołnierze polegli w I wojnie światowej w 1914 i 1915 roku. Wcześniej cmentarz z II wojny światowej – spoczywają tu w zbiorowych mogiłach żołnierze wielonarodowej Armii Czerwonej (najwięcej Ukraińców), żołnierze czechosłowaccy i żołnierze polscy z września 1939 roku (za pomnikiem mogły z orłami).

Cmentarz wojskowy w Dukli został założony w 1921 roku, po Wielkiej Wojnie rozgrywającej się w latach 1914-1918. W bitwie dukielskiej, która we wrześniu i październiku 1944 roku toczona była przez wojska radzieckie i czechosłowackie z wojskami niemieckimi, zginęło dziesiątki tysięcy żołnierzy walczących stron. Po zakończeniu drugiej wojny światowej poszerzono istniejący cmentarz wojskowy o części, w której pochowano żołnierzy poległych i zmarłych w „Dolinie Śmierci” i okolicy.

Im Oktober 1959 erstellte im Auftrag des Städtischen Nationalrates in Dukla der Dipl. Ing. Architekt Stanisław Paprowicz einen technischen Arbeitsentwurf für das „Tor des Kriegsfriedhofs in Dukla“. Umgesetzt wurde der Entwurf durch das Woiwodschaftsbüro für Projekte in Rzeszów – Filiale in Krosno, unter der Leitung von Dipl. Ing. H. Bęben.

Hier ruhen in namenlosen Gräbern Soldaten, die im 1. Weltkrieg 1914 und 1915 gefallen sind. Davor gibt es einen Friedhof aus dem 2. Weltkrieg – hier ruhen in Sammelgräbern Soldaten der multinationalen Roten Armee (überwiegend Ukrainer), tschechoslowakische Soldaten sowie polnische Soldaten vom September 1939 (hinter dem Denkmal gibt es Gräber mit Adlern).

Der Kriegsfriedhof in Dukla wurde 1921, nach dem Großen Krieg 1914-1918 eingerichtet. Im Kampf von Dukla, der im September und Oktober 1944 zwischen den sowjetischen und tschechoslowakischen sowie deutschen Truppen ausgetragen wurde, sind zehntausende von Soldaten der beiden Seiten ums Leben gekommen. Nach dem Kriegsende wurde der bestehende Kriegsfriedhof um einen Bereich erweitert, wo Soldaten im „Tal des Todes“ sowie der Umgebung gefallen und gestorben bestattet wurden.

In October 1959, commissioned by the City National Council in Dukla, architect Stanisław Paprowicz prepared the technical and working project "Gate of the War Cemetery in Dukla. The contractor of the project operated as part of the Provincial Design Office in Rzeszów - Pracownia in Krosno, managed by MSc. H. Bęben.

There are unnamed graves of the soldiers who died during the First World War in 1914 and 1915. The cemetery from the Second World War consists of common graves of soldiers from The Red Army (mostly Ukrainian). Czechoslovakian and Polish soldiers from September 1939 are also buried there.

The war cemetery in Dukla was founded in 1921, after the Great War taking place in 1914-1918. In the Battle of the Dukla Pass, which in September and October 1944 was fought by the Soviet and Czechoslovak forces with German troops, tens of thousands of soldiers from the fighting parties were killed. After the end of the Second World War, the existing military cemetery was extended to include the part where the soldiers of the fallen and the dead were buried in the "Valley of Death".

Fot.37

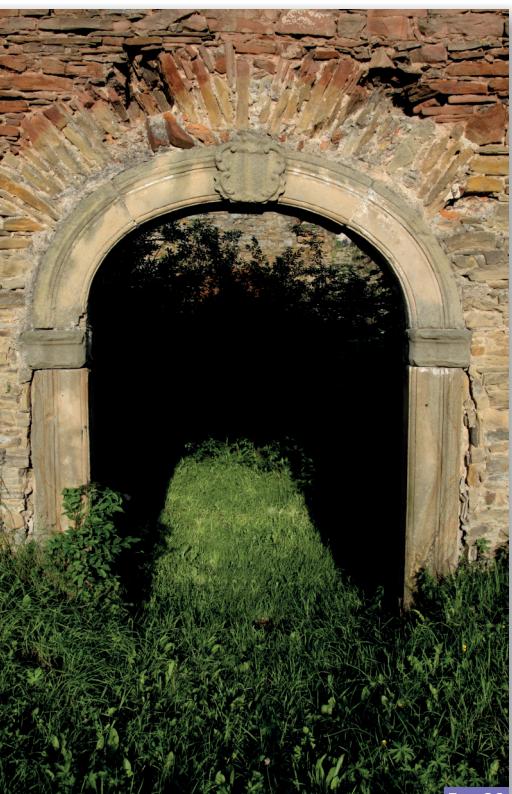
Cmentarz wojskowy z pierwszej wojny światowej
War cemetery from First World War in Dukla
Soldatenfriedhof aus dem 1. Weltkrieg

Fot.38

Macewa na XX w. kirkucie w Dukli
Matzeva at the Jewish cemetery from 20th century
Jüdischer Friedhof in Dukla – Matzewa aus dem 20

Fot.39

Portal nad sklepieniem wejścia do synagogi
Portal above the synagogue entrance
Portal über dem Gewölbe des

Ruiny synagogi znajdują się przy ul. Cergowskiej, barokowej z 1758 roku. Synagoga zbudowana z kamienia w kształcie kwadratu o boku 15 m. Ocalały mury do wysokości dachu, portal wejściowy, bima (podwyższenie, usytuowane zwykle na środku świątyni, służyło jako ambona, z której czytano Torę) i aron ha-kodesz (wnęka ołtarzowa we wschodniej ścianie domu modlitwy, przeznaczona do przechowywania zwojów Tory).

Ruiny browaru z połowy XVIII w., położone są nad brzegiem Jasiołki przy murze parkowym. Pozostały już resztki murów.

Ruins of Jewish synagogue in the baroque style are situated at Cergowska street. The building is 15 metres square and is made of stone. Nowadays only few things are saved: walls, portal, pulpit and a place where Torah was stored.

Ruins of brewery from 18th century, situated on the bank of the Jasolka river next to park walls. Currently, the remains of the walls are left.

Ruine einer Synagoge – die Barock-synagoge aus dem Jahre 1758 stammend befand sich an der Straße Cergowska. Sie bestand aus Stein und war quadratisch mit einer Seitenlänge von 15 m. Erhalten geblieben sind die Mauern bis zur Dachhöhe, das Eingangsportal, Bima (eine Erhöhung meist in der Mitte eines Tempels, welche wie eine Kanzel fungierte, von der Tora verlesen wurde) sowie Aron ha-Kodesz (Altarnische in östlicher Wand des Gebetshauses zum Aufbewahren der Tora-Rollen).

Brauerei-Ruine – aus der Mitte des 18. Jh., am Ufer des Flusses Jasolka, an der Parkmauer. Erhalten geblieben sind nur Mauerreste.

Fot.40

Cmentarz żydowski w Dukli, nowy z XX w.
Jewish cemetery in Dukla from 20th century
Neuer jüdischer Friedhof in Dukla, aus dem 20.

Fot.41

Ruiny synagogi w Dukli
Ruins of the synagogue in Dukla
Ruine der Synagoge in Dukla

Atrakcje historyczne i architektoniczne miejscowości Gminy Dukla

Historical and architectural attractions of the Dukla Municipality

Barwinek - wieś położona w pobliżu granicznego grzbietu Beskidu Niskiego, u wylotu Przełęczy Dukielskiej, na granicy ze Słowacją, przy międzynarodowej drodze E371 na południe Europy. Założona przez Wołochów w XVI w. U schyłku XIX w. dobra dawniej Męcińskich zakupili wiedeńscy przemysłowcy Thonetowie. Pracował tu duży tartak. Wyrabiano w nim elementy do giętych mebli i drzazgi do zapałek. Miejscowość zniszczona w czasie walk o Przełęcz Dukielską w 1944 r. Na północ od wsi u podnóża Błudnej, za doliną potoku Szeroki znajduje się zbiorowa mogiła ponad 500 Żydów z Dukli, Jasłisk, Rymanowa, rozstrzelanych przez Niemców 13 sierpnia 1942 roku. Obecnie znajduje się tam pomnik. Na zachód od wsi znajduje się rezerwat przyrody „Modrzyna” (resztki dawnego lasu modrzewiowego). Przed Domem Ludowym w Barwinku znajduje się obelisk poświęcony żołnierzom Wojsk Ochrony Pogranicza pełniących służbę w ochronie granicy w latach 1918-2007. Obelisk został odsłonięty we wrześniu 2011 r.

Barwinek - a village near the Low Beskid's mountain ridge, at the mouth of the Dukla Pass, on Slovakia border, on the international road E371 to the south of Europe. It was founded by Waloch in the 16th century. At the close of the 19th century former Minisk's properties were bought by Vienna industrialists. An important part of Barwinek was a lumber mill that produced furniture elements and wooden parts for matches. The village was destroyed during the Dukla Pass Battle in 1944. To the north of the village, at the base of the Bludna Mt behind the Szeroka stream there is a mass grave of above 500 Jews from Dukla, Jasliska, and Rymanow shut by Germans on 13th of August 1942. Now a monument commemorating that event stands there. To the west of Barwinek you can visit a nature reserve 'Modrzyna' (remains of former larch forest). In front of the Community House in Barwinek there is an obelisk dedicated to the soldiers of the Border Protection Teams serving in the protection of the border in 1918-2007. Obelisk was unveiled in September 2011.

Historische und architektonische Sehenswürdigkeiten der Ortschaften in der Gemeinde Dukla

Barwinek – ein Dorf gelegen in der Nähe des Grenzrückens der Niedrigen Beskiden, an der Mündung des Dukla-Passes, an der Grenze zur Slowakei, bei der internationalen Straße E371 nach Südeuropa. Gegründet wurde das Dorf von den Walachen im 16. Jh. Gegen Ende des 19. Jh. haben den ehemaligen Miciński-Grundbesitz die Wiener Industriellen Thonet erworben. Es gab hier ein großes Sägewerk. Hergestellt wurden Teile für Biegemöbel sowie Späne für Streichhölzer für Streichhölzer. Die Ortschaft wurde bei den Kämpfen um den Dukla-Pass 1944 zerstört. Nördlich des Dorfes gibt es am Fuße des Berges Błudna, hinter dem Tal des Baches Szeroki ein Sammelgrab von gut 500 Juden aus Dukla, Jasłiska und Rymanów, die am 13. August 1942 von den Deutschen erschossen wurden. Heute steht da ein Denkmal. Westlich des Dorfes gibt es ein Naturschutzgebiet „Modrzyna“ (Reste eines ehemaligen Lärchenwaldes). Vor dem Volkshaus in Barwinek erinnert ein Obelisk an Soldaten der Grenzschutztruppen, die 1918-2007 beim Schutz der Grenze ihren Dienst erfüllten. Der Obelisk wurde im September 2011 enthüllt.

Cergowa – wieś podmiejska, od Dukli oddzielona rzeką Jasiołką. Wieś lokowana była na prawie niemieckim w 1359 r. Na południe od wsi u podnóża Góry Cergowej, wśród lasu, znajduje się tzw. „Złota Studzienka”. Miejsce gdzie według podania przebywał św. Jan z Dukli. Znajduje się tam kapliczka. Od parkingu do kapliczki biegnie ścieżka przyrodnicza do „Złotej Studzienki”, Można tu dojechać z Dukli przez przysiółek Cergowej - Zakluczynę lub dojść z rynku żółtym szlakiem. Ścieżka ma kształt pętli długości 4 km. Czas przejścia to ok. 2 godziny. We wsi (z lewej strony przy drodze do Złotej Studzienki idąc od Dukli) znajdują się ruiny dworu, w którym urodził się przypuszczalnie Jan Zygmunt Skrzynecki – jeden z przywódców postania listopadowego.

Na szczytce góry Cergowej wybudowana została drewniana wieża widokowa. Wieża widokowa jest drewnianą budowlą o wysokości 21,72 m (do szczytu krokwi), posiada 4 poziomy użytkowe. Powierzchnia zabudowy wieży wynosi 90 m². Do wieży można dojść z kilku stron: czerwonym szlakiem z Lipowicy, od Cergowej – Zakluczyny - Szlakiem Papieskim od Złotej Studzienki połączonym ze ścieżką przyrodniczą do „Złotej Studzienki”, od Zawadki Rymanowskiej szlakiem żółtym i od Jasionki z przysiółka „Przylasek”.

Cergowa – is a suburban village separated from Dukla by the Jasolka river. Creation of the village in 1359 was based on German law. To the north of Cergowa amongst the forest you can find 'Złota Studzienka' (Golden Well) with a small chapel. According to old folk tales, it is a place where St John from Dukla spent some time of his life. You can reach the place by taking a natural path 'Do Złotej Studzienki' (the Golden Well Route) that starts at the parking space. From Dukla to the parking you can get through a hamlet Cergowa-Zakluczyna or you can walk from the market square following yellow trail. The nature path is in loop shape and is 4km long. It takes about 2 hours to complete the track. In the village on the left-hand side along the road to Golden Well going from Dukla there are ruins of the manor house, where Jan Zygmunt Skrzynecki was supposedly born - one of the leaders of the November Uprising.

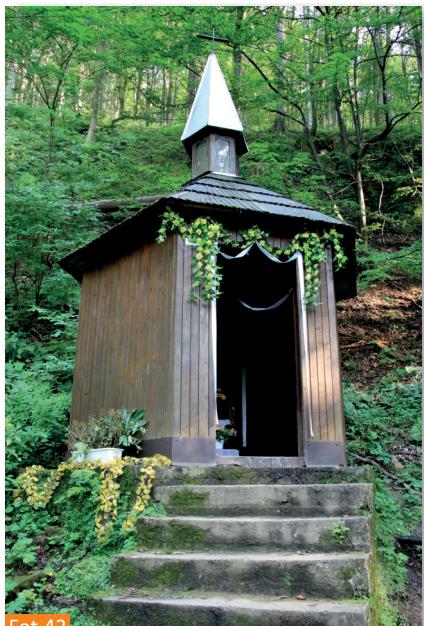
A wooden observation tower was built on the top of Cergowa Mountain. An observation tower is a wooden structure with a height of 21,72 m up to the top of the rafters, has 4 utility levels. The surface of the tower's construction is 90 m². You can reach the tower from several sides: the Red Trail from Lipowica, from Cergowa - Zakluczyna along the Pope Trail to Golden Well is connected with the nature path to the "Golden Studzienka", from Zawadka Rymanowska along the Yellow Trail and from Jasionka from the Przylasek hamlet.

Cergowa – ein Dorf am Stadtrand, mit dem Fluss Jasolka von Dukla getrennt. Das Dorf wurde nach deutschem Recht 1359 lokalisiert. Südlich des Dorfes gibt es am Fuße des Berges Cergowa inmitten des Waldes sog. „Goldenen Brunnen“, einen Ort, wo sich gemäß einer Überlieferung hl. Jan von Dukla aufhielt. Heute steht da eine kleine Kapelle. Vom Parkplatz zur Kapelle führt der Naturpfad zum „Goldenen Brunnen“. Man kann den Ort von Dukla aus über den Weiler von Cergowa – Zakluczyna mit dem Auto oder zu Fuß vom Markt aus über die gelbe Route erreichen. Der Pad bildet eine 4 km lange Schlinge. Die Wanderzeit beträgt ca. 2 Stunden. Im Dorf (links an der Straße zum Goldenen Brunnen von Dukla aus) gibt es Ruine eines Gutshauses, wo Jan Zygmunt Skrzynecki – einer der Führer des November-Aufstands von 1830 vermutlich geboren wurde.

Am Gipfel des Berges Cergowa wurde ein hölzerner Aussichtsturm 21,72 m hoch (bis zum Sparren), mit 4 Nutzebenen errichtet. Die bebaute Turmfläche beträgt 90 m². Der Turm kann von mehreren Seiten erreicht werden: über die rote Route von Lipowica aus, von Cergowa – Zakluczyna über die Papstroute (bis zum Goldenen Brunnen verläuft sie zusammen mit dem Naturpfad zum „Goldenen Brunnen“), von Zawadka Rymanowska aus über die gelbe Route und von Jasionka aus über den Weiler „Przylasek“.

Wieża widokowa na górze Cergowej z lotu ptaka
An observation tower on Cergowa Mountain from a bird's eye view
Aussichtsturm auf dem Berg Cergowa aus der Vogelflugperspektive

Fot.42

„Złota Studzienka” na Górze Cergowej.
„the Golden Well” on the Cergowa Mountain
„Goldener Brunnen“ am Berg Cergowa

Fot.43

Fot.44

Obelisk poświęcony żołnierzom WOP w Barwinku pełniących służbę w latach 1918-2007
Obelisk dedicated to soldiers of WOP in Barwinek serving in 1918-2007
Obelisk für Soldaten der Grenzschutztruppen in Barwinek, die 1918-2007 ihren Dienst erfüllten

Chyrowa - wieś w dolinie potoku Iwelka w Beskidzie Dukielskim 10 km od Dukli, założona w XIV w. Głęboką v-kształtną dolinę wzgórz od wschodu otacza Chyrowa (695 m n.p.m.), na zachodzie Dania (605 m n.p.m.), na południu Kiczera. We wsi położona w dolinie zabytkowa cerkiew drewniana z XVIII w. pw. Opieki Matki Bożej (Pokrowy) (obecnie pełni funkcję kościoła katolickiego). Wieś prawie doszczętnie zniszczona w czasie operacji karpacko-dukielskiej, podczas II wojny światowej w 1944 roku.

Z lokalizacją cerkwi związana jest legenda mówiąca o tym, jak to w cudowny sposób ikona Matki Boskiej, pochodząca z Węgier nie pozwoliła się wywieźć z powrotem wożem zaprzężonym w konie. Wywieziona wożem zaprzężonym w woły powróciła sama w cudowny sposób do Chyrowej i w miejscu, gdzie ją znaleziono wybudowano cerkiew.

Cerkiew w końcu lat siedemdziesiątych XX wieku przeznaczona była do rozbiorki, ale dzięki staraniom ks. proboszcza z Iwli Wojciecha Nowotarskiego została uratowana i jest obecnie kościołem filialnym parafii Iwla. Położenie cerkwi, cudowny obraz sprawia, że w ostatnich latach często wybierana jest na miejsce ślubów. Przez wieś przebiega szlak czerwony.

Chyrowa - is a village in valley of the Iwelka river in the Dukla Beskid, 10 km from Dukla. The village was founded in the 10th century. It lies in the v-shape valley: from the east Chyrowa (695m), in the west Dania (605m), and in the south Kiczera. An historical wooden Orthodox church from the 18th century functions as a catholic church – God's Mother Pokrova Care Church. The village was almost completely destroyed during the Carpatho-Dukla Offensive during Second World War in 1944.

The location of the church is positioned in association with the legend of how in a miraculous way the icon of the Mother of God, originating from Hungary, did not allow to be transported back by cart drawn by horses. Taken away with a cart drawn by oxen, she returned miraculously to Chyrowa and in the place where it was found, the church was built.

At the end of the seventies, the church was intended for demolition, but thanks to the efforts of a priest Wojciech Nowotarski from Iwla it was saved and it is now the branch church of the parish of Iwla. The location of the church and the miraculous picture makes it a favorite place for weddings. The village lies on a Main Beskid Trail.

Chyrowa – ein Dorf im Tal des Baches Iwelka in den Dukla-Beskiden, 10 km von Dukla entfernt, im 14. Jh. gegründet. Das tiefe, V-förmige Tal des Hügels ist im Osten mit Chyrowa (695 mü.d.M.), im Westen mit Dania (605 mü.d.M.) und im Süden mit Kiczera umgeben. Im Dorf ist im Tal eine historische hölzerne orthodoxe Kirche des Schutzes Mutter Gottes (sog. Pokrowa) aus dem 18. Jh. gelegen. Heute dient sie als eine katholische Kirche. Während der Karpaten-Dukla-Operation wurde das Dorf im 2. Weltkrieg fast restlos 1944 zerstört.

Mit dem Standort der orthodoxen Kirche ist eine Legende verbunden, wonach die aus Ungarn stammende Ikone Mutter Gottes sich auf eine wundertätige Art und Weise nicht mit einem Pferdewagen zurückfahren lassen hat. Nachdem sie mit einem Ochsenwagen hinausgefahren wurde, kam die Ikone auf eine wundertätige Art und Weise nach Chyrowa zurück und da, wo sie aufgefunden wurde, hat man die orthodoxe Kirche errichtet.

Ende der 70. Jahre des 20. Jahrhunderts war die orthodoxe Kirche für eine Abtragung bestimmt, dank Bemühungen des Pfarrers von Iwla Wojciech Nowotarski wurde jedoch gerettet und ist heute eine Filialkirche der Pfarre von Iwla. Die Lage dieser Kirche und das wundertätiges Bild sorgen dafür, dass sie in den letzten Jahren oft zum Trauungsort gewählt wird. Durch das Dorf verläuft die rote Route.

Msze św. w obrządku rzymsko-katolickim
odbywają się w niedzielę o godz. 9.00

Zwiedzanie cerkwi po uzgodnieniu z kościelnym
(dom obok cerkwi).

Holly Masses take place on every Sunday
at 9:00 in the Roman Catholic church.

Visiting the church after agreement with the
church (house next to the church).

Heilige römisch-katholische Messen finden
sonntags um 9.00 Uhr statt.

Besichtigung der orthodoxen Kirche nach
Vereinbarung mit dem Küster (Haus nebenan).

Cerkiew w Chyrowej
The Orthodox church in Chyrowa
Orthodoxe Kirche in Chyrowa

Fot.46

Fot.45

Wnętrze cerkwi – ikonostas

The interior of the Orthodox Church – iconostasis

Innenraum der orthodoxen Kirche – Ikonostas

Głosce - położone w dolinie Iwelki, 8 km od Dukli. Po raz pierwszy wymienione w dokumencie Kazimierza Wielkiego wydanym we Włodzimierzu, na mocy którego stały się własnością Kobyłańskich. W okresie międzywojennym wraz z pobliską Draganową były ośrodkiem ruchu ludowego. W 1937 r. jej mieszkańców brali udział w strajku chłopskim, uczestniczyli w manifestacjach w Dukli. W okresie II wojny światowej, w czasie operacji karpacko-dukielskiej tu koncentrował się przed natarciem korpus kawalerii gen. Baranowa, tu nastąpiła również koncentracja 25 korpusu pancernego 70 dywizji piechoty. W wyniku działań wojennych wieś została prawie doszczętnie zniszczona. Obecnie wieś jest dobrze zagospodarowana. We wsi znajduje się kościół, wybudowany w latach siedemdziesiątych XX wieku.

Iwla – położona na zachód od Dukli w odległości 5 km, w dolinie rzeki Iwelka. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XIV w. Na północ od wsi na stokach Górz Iwelskich znajduje się przysiółek Helenówka. Odkryte tu zostały ciekawe stanowiska archeologiczne ceramiki sznurowej. W czasie I wojny światowej miały tu miejsce krwawe walki w grudniu 1914 roku i 6 maja 1915 roku. W dniach 12-14 września 1944 roku miała tu miejsce słynna, górska bitwa pancerna. Przeszedły od Głosce natarcie kawaleryjskie korpusu gen. Baranowa. Oddziały czechosłowackie w bardzo trudnych warunkach atmosferycznych zdobyły Iwłę i Chyrową. Iwla została zniesiona z powierzchni ziemi. Teren ten po wojnie nazwano „Doliną Śmierci”. Dzisiaj wieś jest odbudowana, we wsi nowo wybudowany kościół. 2 km od drogi powiatowej na polanie (Iwla Łazy-Kat) w 2007 r. mieszkańcy postawili krzyż, jako podziękowanie za ocalenie z pożogi wojennej podczas działań wojennych w czasie operacji karpacko-dukielskiej we wrześniu-październiku 1944 roku, w czasie II wojny światowej. Do Krzyża Wdzięczności organizowana jest co roku pielgrzymka w trzecią sobotę maja. Na wzgórzu 534 pomnik żołnierzy walczących na tym terenie w czasie operacji karpacko-dukielskiej. Przy Domu Ludowym obelisk upamiętniający żołnierzy i cywilów, którzy zginęli w Dolinie Śmierci w czasie operacji karpacko-dukielskiej.

Głosce – is a village in a valley of the Iwelka stream area, 8 km far from Dukla. The name of the village was mentioned for the first time in Kazimeirz Wielki's document issued in Włodzimierz. On the basis of that document the village became Kobyłanski's property. During the interwar period Głosce and neighbouring Draganowa were the center of peasant movement. In 1937 inhabitants of Głosce participated in peasant strikes and protests in Dukla. During the Second World War the village was a place where general Baronow's troops and 25th corps of 70th infantry division concentrated their fights. As a result of military operations, the village was totally destroyed. Today it is well-developed. In the village there is also a church, built in the 1970s.

Iwla – is a village to the north of Dukla, 15 km from the town, in the Iwelka river valley. The first mention of Iwla dates back to the 14th century. To the north of the village on a slope of the Iwelskie Mountain there is a hamlet Helenowka. Interesting archeological excavation sites of corded ware were found in this area. In December 1914 and on 6th May 1915 the village was a place of brutal fights. From 12th to 14th September 1944 a famous mountain battle took place on Iwla territory. Gen. Baranow's corps went with cavalry offensive from Głosce to Iwla. Czechoslovakian troops in a very severe climate fought for Iwla and Chyrowa. Iwla was totally destroyed and after the war the area of fighting was called Dolina Śmierci (Death Valley). Today, the village is rebuilt and has a new church. 2 km from the county road in the clearing (Iwla Łazy-Kat) in 2007, the inhabitants put a cross, as a token of thanks for saving them from war conflagration during war operations during the Carpatho-Dukla offensive in September-October 1944. To the Cross of Gratitude, a pilgrimage is organized every year on the third Saturday of May. On the Hill 534 there is a monument commemorating soldiers killed in the fights. At the People's House an obelisk commemorating the soldiers and civilians who died in the Death Valley during the Carpatho-Dukla Offensive.

Głosce – Ortschaft im Flusstal Iwinka, 8 km von Dukla entfernt. Zum ersten Mal wurde der Ort in einem in Włodzimierz durch Kasimir den Großen erstellten Dokument erwähnt, wonach er in den Besitz des Geschlechts Kobyłański überging. In der Zeit zwischen den Kriegen war die Ortschaft zusammen mit dem nahe gelegenen Dorf Draganowa ein Zentrum der Bauernbewegung. 1937 nahmen die Einwohner von Głosce an einem Bauernstreik und an Manifestationen in Dukla teil. Im 2. Weltkrieg, während der Karpaten-Dukla-Operation, erfolgte hier eine Konzentration vor dem Angriff des Kavalleriekorps von Gen. Baranow sowie auch des 25. Panzerkorps der 70. Infanteriedivision. Im Zuge der Kriegshandlungen wurde das Dorf fast restlos zerstört. Heute ist es gut bewirtschaftet. In der Ortschaft gibt es eine in den 70. Jahren des 20. Jh. errichtete Kirche.

Iwla – der Ort ist 5 km westlich von Dukla, im Flusstal Iwełka gelegen. Die ersten Erwähnungen darüber stammen aus dem 14. Jh. Nördlich des Dorfes, an den Hängen von Góry Iwelskie liegt der Weiler Helenówka. Entdeckt wurden hier interessante archäologisch Stände der Schnurkeramik. Im 1. Weltkrieg gab es hier blutige Kämpfe im Dezember 1914 sowie am 6. Mai 1915. Am 12.-14. September 1944 ereignete sich hier die berühmte Panzer-Bergschlacht. Von Głosce aus erfolgte der Kavallerieangriff des Korps von Gen. Baranow. Die tschechoslowakischen Truppen haben unter sehr schwierigen Witterungsbedingungen Iwla und Chyrowa erobert.. Heute ist das Dorf wieder aufgebaut, es wurde eine Kirche errichtet. 2 km von der Landkreisstraße entfernt haben die Einwohner 2007 auf einer Lichtung ein Kreuz als Danksagung für die Rettung aus dem Kriegsbrand während der Karpaten-Dukla-Operation im September-Oktober 1944 aufgestellt. An das Dankbarkeitskreuz wird alljährlich eine Pilgerfahrt am dritten Mai-Samstag veranstaltet. Auf dem Hügel 534 steht ein Denkmal für Soldaten, die hier im Rahmen der Karpaten-Dukla-Operation gekämpft haben. Am Volkshaus steht ein Obelsik zu Ehren von Soldaten und Zivilisten, die im Tal des Todes bei der Karpaten-Dukla-Operation ums Leben gekommen sind.

Fot.47

Anioł z pracowni Joanny Wrzecionko
Angel from the workshop of Joanna Wrzecionko
Ein Engel aus dem Atelier von Joanna Wrzecionko

Pracownia Ziołowe Anioły

Wyroby i warsztaty z trawy ziołowej, filcowanie wełny i warsztaty zielarskie.

Arts & crafts workshop Herbal Angels

Products and workshops on herb grass, wool felting and herbal workshops.

Atelier Kräuter-Engel

Produkte und Workshops von Kräutergras, Wollfilzen und Kräuterworkshops.

Joanna Wrzecionko
Iwla 277, 38-450 Dukla
Tel/Phone: 603 530 637
e-mail: joannawrzecionko@onet.pl

Fot.48

Krzyż Wdzięczności Iwla Łazy – Kąt
Cross of Gratitude Iwla Łazy – Kąt
Dankbarkeitskreuz in Iwla Łazy – Kąt

Fot.49

Kamieniołom w Lipowicy z lotu ptaka
A quarry in Lipowica from a bird's eye view
Steinbruch in Lipowica aus der Vogelflugperspektive

Jasionka – wieś w Beskidzie Dukielskim. We wsi znajduje się kościół murowany z XVIII w. z XIX – wieczną dzwonnicą. Przez wieś przebiega szlak czerwony (główny szlak beskidzki) i znakowany w 2006 r. szlak papieski. Od Jasionki można od przysiółka Przylasek dojść na szczyt góry Cergowej, gdzie obecnie znajduje się wieża widokowa.

Mszana – położona na zachód od Tylawy, w dolinie potoku Mszanka, w odległości 13 km od Dukli. Znajdują się tu zabudowania po PGR. W wyniku restrukturyzacji rolnictwa część z tych obiektów została sprzedana. Znajduje się tu gospodarstwo ekologiczne FIGA Waldemara i Tomasza Maziejuków produkujące m. in. sery kozie. Dwa gatunki serów: bryndza kozia i ser kozi wołoski jako tradycyjne produkty lokalne znajdują się Liście Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Lipowica – wieś przylegająca do Dukli od południa, wzmiankowana już w 1373 roku. Na południe od wsi na stokach góry Kilanowskiej znajdują się kamieniołomy. Są tu największe skupiska jaskiń szczelinowych w pobliskich Karpatach fliszowych. Na obszarze 200X300m zinwentaryzowano - 54 jaskinie. Na osuwisku południowym największa jest Jaskinia Kacza i Jaskinia św. Jana (łączna długość korytarzy 50 m. każda). Na drugim osuwisku 200 m na północ – Gangusiowa Jama (długość korytarzy 190 m, głębokość 11 m) i Lipowicka Szczelina (długość 105 m, głębokość 10 m.).

W Lipowicy znajduje się również kamieniołom, w którym pozyskiwane są i przerabiane kruszywa mineralne na potrzeby drogownictwa i budownictwa. Jest to największy na Podkarpaciu producent kruszyw drogowych. Kamieniołomem zarządza Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Drogowych sp. z o.o. w Rzeszowie.

Jasionka – is a village in the Dukla Beskid. In the village you can visit a stone church from the 18th century with the 19th century bell tower. Two tracks run through Jasionka. One is the Red Trail (Carpathian) and the second marked in 2006 is called "the Papa Route". From Jasionka it is possible to go from the Przylasek hamlet to the top of the Cergowa Mountain, where there is an observation tower now for you to view the amazing views.

Mszana – is a village to the west of Tylawa, in the valley of the Mszanka stream, 13 km from Dukla. It is an area of former state-owned farms. As a result of farming reconstruction, some of buildings were leased. In Mszana you can find Waldemar and Tomasz Maziejuk's farm which produces goat's milk and cheese. Two types of cheese are on Ministry of Agriculture and Rural Development's list of Traditional Products.

Lipowica – is a village to the south of Dukla. The name of the village was mentioned for the first time as early as in 1373. On the southern slopes of Kilanowska Mt there are quarries. Caves can be found in nearby part of the Carpathian. On territory 200x300m 54 caves are catalogued. The biggest caves on a southern landslide are called: Kacza's Cave, St John's Cave (length of corridors-190 m, depth - 11 m), and Lipowica Szczelina's Cave (length 150 m, depth-10 m).

In Lipowica, there is also a quarry in which minerals are processed and processed for road and construction purposes. It is the largest producer of road aggregates in Podkarpacie. The quarry is managed by Materials Production Road in Rzeszow.

Fot.50 Góra Bikowa – Głojsce
Bikowa Mountain in Głojsce
Bikowa Berg in Głojsce

Jasionka – ein Dorf in den Dukla-Beskiden, mit einer gemauerten Kirche aus dem 18. Jh. und Glockenturm aus dem 19. Jh. Durch das Dorf verläuft die rote Route (Hauptroute in den Beskiden) sowie die 2006 gekennzeichnete Päpstliche Route. Von Jasionka aus kann über den Weiler Przylasek der Gipfel des Berges Cergowa erklimmt werden, wo es mittlerweile einen Aussichtsturm gibt.

Mszana – das Dorf ist westlich von Tylawa, im Tal des Baches Mszanka, 13 km von Dukla entfernt, gelegen. Es gibt hier ehemalige Bebauung nach einem Staatsgut. Durch die Landwirtschafts-Umstrukturierung wurde ein Teil dieser Anlagen verpachtet. Es funktioniert hier eine ökologische Landwirtschaft FIGA von Waldemar und Tomasz Maziejuk, die u.a. Ziegen-käsen herstellt. Zwei Käsearten: Ziegenkäse und Walachei-Ziegenkäse befinden sich als traditionelle Lokalprodukte auf der Liste von Traditionellen Produkten des Ministeriums für Landwirtschaft und Entwicklung von Landgebieten.

Lipowica – das vom Süden her an Dukla anliegende Dorf wurde schon 1373 schriftlich erwähnt. Südlich der Ortschaft gibt es an den Hängen des Berges Kilanowska Steinbrüche sowie die größte Anhäufung von Spalthöhlen in den nahe gelegenen Flysch-Karpaten: Auf einer Fläche von 200 x 300 m wurden 54 Höhlen inventarisiert. Am südlichen Erdrutsch sind die Höhlen Jaskinia Kacza und Jaskinia św. Jana (Gesamtlänge der Korridore jeweils 50 m) am größten, am anderen Erdrutsch, 200 m nördlich, sind es Gangusowa Jama (190 m lang, 11 m tief) und Lipowicka Szczelina (105 m lang, 10 m tief).

Im Steinbruch zu Lipowica werden mineralische Zuschlagstoffe für Straßenbau und Bauwesen gewonnen und verarbeitet. Der Steinbruch ist der größte Hersteller von Zuschlagstoffen für Straßenbau in der Region Podkarpackie. Verwaltert wird der Steinbruch durch das Unternehmen für Produktion von Straßenbaustoffen GmbH in Rzeszów.

Fot.51

Sery – lokalny produkt z gminy Dukla.
Cheese- local product of the Dukla Municipality
Käsen – Lokalprodukte aus der Gemeinde

Fot.52

Kwitnąca tarnina w Mszanie
Blackthorn in Mszana
Blühender Schlehendorn in Mszana

Fot.53

Kościół parafialny w Łękach Dukielskich
Parish church in Łęki Dukielskie
Pfarrkirche in Łęki Dukielskie

Leki Dukielskie – wieś w Beskidzie Dukielskim na północ od Dukli. Wraz z przysiółkami : Myszkowskim i Pałacówką są jedną z największych wsi w okolicy. Znajdują się tu dwa kościoły: rzymskokatolicki i polski kościół narodowy. W czasie II wojny światowej, szczególnie w 1944 roku koncentrowały się tu oddziały partyzanckie AK, działające w ramach „Burzy”, natomiast we wrześniu przeszła część sowieckiego natarcia na Kobylany, Draganową i Głojsce, na południe od wsi w rejonie wzgórza Franków boje toczył I Korpus Czechosłowacki. Na placu przed kościołem rzymsko-katolickim we wrześniu 2017 roku odsłonięto dwa obeliski, jeden z okazji 1050 lecia Chrztu Państwa Polskiego, drugi z Tablicą Konspiracji Niepodległościowej.

Przy parafii polskokatolickiej pw. „Dobrego Pasterza” z okazji 90 lecia jubileuszu istnienia została utworzona Izba Pamięci w celu zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego parafii.

Urządzane są tam wystawy czasowe, spotkania z zasłużonymi ludźmi dla kultury, szczególnie religijnej i promujących ideę ekumenizmu. Część eksponatów i gablot jest poświęcona ekumenizmowi w wymiarze ogólnospołecznym, polskim i naszym lokalnym.

Leki Dukielskie - is a village in the Dukla Beskid to the north of Dukla. Together with hamlets Myszkowskie and Palacówka, Leki is one of the largest villages in the surrounding area. You can find there two churches: one is Roman Catholic and the second is National Polish Church. During the Second World War, in particular during 1944, the AK partisan units were concentrated here, operating within the framework of "Burza", while in September it underwent part of the Soviet attack on Kobylany, Draganowa and Głojsce, south of the village near the Franków Hill, the 1st Corps fought Czechoslovak. On the square in front of the Roman Catholic church in September 2017 two obelisks were unveiled, one on the occasion of the 1050th anniversary of the Baptism of the Polish State, the other with the Table of the Independence Liberation.

At the Polish Catholic church of "The Good Shepherd" on the occasion of the 90th anniversary of its existence has been created a memorial chamber in order to preserve the cultural and historical heritage of the parish.

Temporary exhibitions are organized there, meetings with deserving people for culture, especially religious and promoting the idea of ecumenism. Some of the exhibits and display cases will be devoted to ecumenism - in the global, Polish and our local dimension.

Leki Dukielskie – ein Dorf in den Dukla-Beskiden, nördlich von Dukla. Zusammen mit den Weilern Myszkowski und Pałacówka ist das eines der größten Dörfer in der Umgebung. Es gibt hier zwei Kirchen: römisch-katholisch und polnische Nationalkirche.

Im 2. Weltkrieg, insbesondere 1944, konzentrierten sich hier Partisanenabteilungen der polnischen Untergrundarmee (AK), die im Rahmen der Aktion „Burza“ („Sturm“) operierten, im September zog ein Teil des sowjetischen Angriffs auf Kobylany, Draganowa und Głojsce hierüber. Südlich des Dorfes, im Bereich des Hügels Franków kämpfte das 1. Tschechoslowakische Korps. Auf dem Platz vor der römisch-katholischen Kirche wurden im September 2017 zwei Obelisken: ein anlässlich von 1050 Jahren der Taufe des Polnischen Staates, ein anderer mit einer Tafel für die Unabhängigkeits-Konspiration enthüllt.

An der polnisch-katholischen Pfarre des Guten Hirten wurde anlässlich des 90-jährigen Bestehens eine Gedenkstube zur Erhaltung des kulturellen und historischen Erbes der Pfarrgemeinde geschaffen.

Es werden da zeitweilige Ausstellungen sowie Treffen mit für die Kultur, insbesondere religiöse Kultur, verdienstvollen und die Idee des Ökumenismus fördernden Menschen veranstaltet. Ein Teil der Ausstellungsstücke und der Vitrinen wird dem Ökumenismus – im weltweiten, polnischen sowie lokalen Ausmaß gewidmet.

Msze św. w kościele polskokatolickim:
niedziela - godz. 10.00
święta - godz. 11.00

W dni powszednie okazjonalnie:
w zimie - godz. 16.00
w lecie - godz. 18.00

Holly Masses in Polish Catholic church:
Sundays: at 10:00 a.m.
Holidays: at 11:00 a.m.

Occasional on weekdays:
In Winter: at 16:00 p.m.
In Summer: at 18:00 p.m.

Heilige Messen in der
polnisch-katholischen Kirche:
Sonntags – 10.00 Uhr feiertags – 11.00 Uhr

An den Werktagen gelegentlich:
im Winter – 16.00 Uhr, im Sommer – 18.00 Uhr

Fot.54

Fot.55

Dom Twórczy Barbara i Zbigniew Marchewkowie

Malarstwo ikonowe, madonny, anioły, rzeźba,
płaskorzeźba, warsztaty ręcodzieła, dekoracje
świąteczne.

An artistic atelier of Barbara and Zbigniew Marchewka

Iconic painting, carved angels and Madonna,
sculpture, bas-relief, handicrafts workshop,
Christmas decorations

Kreativhaus Barbara und Zbigniew Marchewka

Ikonenmalerei, Madonnenbildnis, Engel,
Skulptur, Basrelief, Kunsthandwerk Workshop,
Festdekorationen.

38-450 Łęki Dukielskie - Pałacówka 377

Tel./Phone: Barbara - 607 425 174

Tel./Phone: Zbigniew - 885 370 328

Nadole – miejscowość przy drodze Dukla – Nowy Żmigród, przedmieście Dukli. Pierwsza wzmianka o Nadolu pochodzi z 1366 roku. Po otrzymaniu przez Duklę praw miejskich była jej przedmieściem (Przedmieście Niżne). Pod nazwą Nadole miejscowości występuje od XVII wieku. Od 1934 roku wieś była siedzibą władz gminy, do której wchodziło 12 wsi. Podczas operacji karpacko-dukielskiej Nadole zostało w znacznej części zniszczone. We wsi znajdowała się zabytkowa kapliczka „Barbarka”, która w 2009 roku została przeniesiona do Dukli, a w miejscu gdzie się znajdowała stoi jej zmniejszona kopia.

Nowa Wieś – wieś nad Jasiołką u podnóża góry Cergowej. We wsi jest mało domów ze względu na zakaz budowania, wydanego w związku z planami budowy zapory na Jasiołce. Przez Nową Wieś przebiega czerwony szlak pieszy (główny szlak beskidzki), którym można dojść: na zachód przez Pustelnię św. Jana z Dukli do Chyrowej, na wschód przez górę Cergową, mijając na szczycie góry wieżę widokową, do Iwonicz Zdroju. Tuż nad wsią na zboczu góry Cergowej rezerwat przyrody „Cisy w Nowej Wsi”.

Nadole – suburbia of Dukla by the road Dukla-Nowy Zmigrod. The first mention of Nadole dates back to the 14th century (1366 year). After Dukla received city rights, it was her suburb called Przedmieście Niżne. Under the name Nadole, the village has been present since the 17th century. From 1934, the village was the seat of the commune authorities, which included 12 villages. During the Carpatho-Dukla Offensive, Nadole was largely destroyed. In the village there was a historic chapel "Barbarka", which in 2009 was moved to Dukla, and in the place where it was located its reduced copy.

Nowa Wieś – is a village on the bank of the Jasiołka river, at the foot of the Cergowa Mt. As a result of building ban, Nowa Wieś consists of small number of houses. The ban was issued because of a plan to build a dam on the river. The Red Trail passes through Nowa Wieś (The Main Beskid Trail), which can be reached: west through the Hermitage of St. John from Dukla to Chyrowa, east through Cergowa Mt., passing the obser-vation tower on the top of the mountain, to Iwonicz Zdrój. On the slope of the Cergowa Mt there is a nature reserve called 'Cisy w Nowej Wsi' (Yews in Nowa Wies).

Nadole – eine Ortschaft an der Straße Dukla – Nowy Żmigród, Vorort von Dukla zum ersten Mal 1366 schriftlich erwähnt. Nach Erlangung durch Dukla von den Stadtrechten war Nadole dessen Vorort (Przedmieście Niżne). Den Namen Nadole trägt die Ortschaft seit dem 17. Jahrhundert. Seit 1934 war das Dorf Sitz der Gemeindebehörde, wobei die Gemeinde 12 Dörfer umfasste. Während der Karpaten-Dukla-Operation wurde Nadole erheblich zerstört. In der Ortschaft gab es eine historische, kleine Kapelle „Barbarka“, die 2009 nach Dukla verlegt wurde und da, wo sie ursprünglich stand, gibt es heute ihre Kopie im kleineren Ausmaß.

Nowa Wieś – ein Dorf am Fluss Jasiołka, am Fuße des Berges Cergowa. In der Ortschaft gibt es nur wenige Häuser, wegen eines Bauverbots bezüglich der Pläne der Errichtung eines Staudamms auf Jasiołka. Durch Nowa Wieś verläuft die rote Wanderroute (Hauptroute in den Beskiden). Sie führt nach dem Westen über die Einsiedelei des. Hl. Jan von Dukla nach Chyrowa, nach dem Osten über den Berg Cergowa, am Aussichtsturm auf dem Berggipfel vorbei, nach Iwonicz Zdrój. Oberhalb des Dorfes gibt es am Hang des Berges Cergowa das Naturschutzgebiet „Eiben in Nowa Wieś“.

Olchowiec – wieś nad potokiem Wilsznia w Beskidzie Dukielskim (16 gospodarstw). Założona w połowie XVI wieku na prawie wołoskim. Zabytkowa cerkiew, pw. Przeniesienia Relikwii św. Mikołaja, kamienny mostek, chałupy łemkowskie (wśród nich chałupa Tadeusza Kiełbasińskiego ze zbiorami pamiątek łemkowskich i huculskich - stroje, modele cerkiewek i sprzętu gospodarstwa domowego, zajęć rolniczych i pasterskich oraz zajęć pozarolniczych – urządzona na izbę regionalną, zbiory bibliograficzne tematu: Łemkowszczyzna, Huculszczyzna liczące ponad 4 tys. pozycji). Zwiedzanie po uzgodnieniu z gospodarzem od wiosny do jesieni. Od 1991 r. odbywają się tu doroczne obchody święta parafialnego tzw. kermeszu (odpustu) w sobotę i niedzielę najbliższą 20 maja, jest to uroczystość religijno-kulturalna. Urządzane są wystawy i występy zespołów ludowych.

Olchowiec – is a village by Wilsznia Stream in the Dukla Beskid (only 16 farms). The village was founded in the 16th century. In Olchowiec you can find a historical Orthodox Church, a small stone bridge, and Lemkos' cottages (for example Tadeusz Kielbasinski's cottage with a collection of mementoes-clothes, models of Orthodox churches, household equipment, farming and shepard equipment). There is also bibliographical collections of about 4000 exhibits devoted to the culture of Lemkos and Huculs. You can visit the cottage from spring to autumn but first you have to make an appointment with the owner. An annual parish fair called 'kermesz' has been organized since 1991. It is a religious and cultural event during which exhibitions and concerts of music bands take place.

Olchowiec – ein Dorf am Bach Wilsznia in den Dukla-Beskiden (16 Gehöfte). Gegründet wurde die Ortschaft Mitte des 16. Jahrhunderts nach dem walachischen Recht. Es gibt hier eine historische orthodoxe Kirche der Versetzung von Reliquien des hl. Nikolaus, eine steinerne Brücke sowie Lemken-Häuser (darunter das Bauernhaus von Tadeusz Kiełbasiński mit Sammlungen von Lemken- und Huzulen-Erinnerungsstücken – Trachten, Modelle der orthodoxen Kirchen und Haushaltsgegenstände, Dokumentation von landwirtschaftlichen, Hirten- und sonstigen Tätigkeiten – als regionale Stube eingerichtet, mit bibliografischen Sammlungen zu den Themen: Lemken und Huzulen – über 4 Tausend Positionen). Besichtigung vom Frühjahr bis zum Herbst nach Vereinbarung mit dem Hauswirt. Seit 1991 erfolgen hier alljährlich religiös-kulturelle Feierlichkeiten des Pfarrfestes, der sog. Kirmes, am Samstag und Sonntag vor dem 20. Mai.

Fot.56

Beskid Dukielski
Dukla's Beskid
Die Dukla-Beskiden

Fot.57

Na Kermeszu Łemkowskim w Olchowcu

Kermesz in Olchowiec

Lemken-Kirmes in Olchowiec

Fot.58

Chatka Tadeusza Kiełbasińskiego w Olchowcu.

Tadeusz Kielbasiński's cottage in Olchowiec

Bauernhaus von Tadeusz Kielbasiński in Olchowiec

Znajduje się tam, wydzielona z części szlaku żółtego i poszerzona o część nową, ścieżka przyrodniczo-historyczna „Olchowiec” o długości 11,5 km. Ścieżka ma kształt pętli i łączy się ze szlakiem żółtym po stronie słowackiej na szczytce Baraniego tworząc szlak transgraniczny. Ścieżka wyposażona jest w tablice informacyjne, ławki, miejsca na ogniska z ławkami, kierunkowskazy i drogowskazy. Nowością w naszej gminie jest mobilny przewodnik po ścieżce z wykorzystaniem nowoczesnej technologii opartej na działaniu w terenie nowoczesnych nadajników radiowych (Bluetooth). Na tablicy informacyjnej przy Domu Ludowym w Olchowcu jest podane „krok po kroku” jak ściągnąć aplikację „Ścieżki Olchowiec”.

There, separated from the part of the yellow trail and widened by a new part, the natural and historical path "Olchowiec" with a length of 11.5 km. The path is in the shape of a loop and connects with the yellow trail on the Slovak side at the top of Baranie creating a cross-border trail. The path is equipped with information boards, benches, places for campfires with benches, direction indicators and signposts. Another innovation in our municipality is a mobile guide to the path using modern technology based on the field operation of modern radio transmitters (Bluetooth). On the information board at the Community's House in Olchowiec is given "step by step" how to download the application.

Izba pamięci – prywatna własność Tadeusza Kielbasińskiego

Czynna od kwietnia do września codziennie
Wstęp wolny

Olchowiec 23, 38-450 Dukla
tel. 691 098 955

The exhibition room Tadeusz Kielbasiński's private property

Open everyday from April till September
Free entrance

Olchowiec 23, 38-450 Dukla
phone: 691 098 955

Es werden Ausstellungen und Auftritte von Volksgruppen veranstaltet. Es gibt hier einen aus einem Teil der gelben Route ausgesonderten und mit einem neuen Teil erweiterten, 11,5 km langen Natur- und historischen Pfad „Olchowiec“ in Form einer Schlinge, der sich mit der gelben Route auf der slowakischen Seite, am Gipfel von Baranie miteinander verbindet und somit eine grenzüberschreitende Route bildet. Der Pfad ist mit Infotafeln, Bänken, Plätzen für Lagerfeuer mit Bänken sowie Wegweisern ausgestattet. Neu ist in der Gemeinde ein mobiler Pfadführer unter Nutzung einer modernen Technologie betreffend Einsatz im Gelände von Funksendern (Bluetooth). Eine Infotafel am Volkshaus in Olchowiec informiert „Schritt für Schritt“, wie die Applikation herunterzuladen ist.

Gedenkstube – im Privatbesitz von Tadeusz Kielbasiński

Geöffnet täglich in den Monaten April - September
Eintritt frei

Olchowiec 23, 38-450 Dukla
Tel.: 691 098 955

Równe - wieś położona przy drodze z Miejsca Piastowego do Dukli. Założona przez króla Kazimierza Wielkiego na prawie magdeburskim. Pod koniec XIX w. wykryto tu złoża ropy naftowej. Obecnie w zdecydowanej większości wyeksploatowane. Warto zobaczyć kościół neogotycki z 1900 r. z częściowo barokowym wystrojem wnętrza (prawy boczny ołtarz z 1730 r.). Pomnik 6 mieszkańców zamordowanych przez Niemców w lipcu 1944 r. na cmentarzu parafialnym w Równym.

Teodorówka - miejscowością położoną przy bocznej drodze z Dukli do Iwli. Prawdopodobnie pierwotnie zwała się Przedmieście Wyżne. Pod ta nazwą przeszła pod koniec XVI w. w ręce Męcińskich. Obecna nazwa pochodzi od imienia córki Jana Męcińskiego Teodory. W czasie walk w 1944 r. znalazła się na odcinku najkrwawszych zmagań. Odbudowana po wojnie. Przez Teodorówkę przebiega czerwony szlak rowerowy rozpoczynający się w Dukli, biegący w kierunku Iwli, Chyrowej, Mszany, Trzciany, Lipowicy i kończący się w Dukli i Gminny Szlak Rowerowy (niebieski). We wsi wiele ciekawych murowanych kapliczek.

Równe - is a village by the road from Miejsce Piastowe to Dukla. The village was founded by Kazimerz Wielki. At the end of the 19th century oil deposits were discovered in the area. Now the majority of oil has been exploited. In Równe there is a Neo-Gothic church with some elements in baroque style (side altar from 1730). At the parish cemetery there is a monument commemorating six soldiers killed by Germans in April 1944.

Tedorówka - a suburbia of Dukla by the side road from Dukla to Iwla. The place was probably called High Suburbia. At the end of the 16th century it went under Jan Mecinski's control. The name Teodorówka comes from the name of Jan Mecinski's daughter. During fights in 1944 Teodorówka was an area of brutal battles. The village was rebuilt after war. Two bicycle trails go through the village. The first one (the red one) - the line starts in Dukla, leads through Iwla, Chyrowa, Mszana, Trzciana, Lipowica and finishes in Dukla and the second one (blue) Commune Bicycle Trail. In the village there are many interesting stone chapels.

Równe – ein Dorf an der Straße Miejsce Piastowe-Dukla. Gegründet durch den König Kasimir den Großen nach dem Magdeburger Recht. Gegen Ende des 19. Jh. wurden hier Erdölvorkommen entdeckt. Mittlerweile sind sie überwiegend verbraucht. Sehenswert ist die neugotische Kirche von 1900 mit einer teilweise barocken Einrichtung (Seitenaltar rechts von 1730). Auf dem Pfarrfriedhof in Równe steht ein Denkmal für 6 Dorfbewohner, die im Juli 1944 von den Deutschen ermordet wurden.

Teodorówka – eine Ortschaft an der Nebenstraße von Dukla nach Wila gelegen. Vermutlich wurde sie Przedmieście Wyżne ursprünglich genannt. Unter diesem Namen ging sie gegen Ende des 16. Jh. in den Besitz des Geschlechts Męciński über. Der heutige Ortsname stammt vom Vornamen der Tochter von Jan Męciński - Teodora. Im Zuge der Kämpfe 1944 befand sich das Dorf im Bereich der blutigsten Auseinandersetzungen. Nach dem Krieg wurde der Ort wieder aufgebaut. Durch Teodorówka verläuft die rote Fahrradroute von Dukla, über Iwla, Chyrowa, Mszana, Trzcina und Lipowica nach Dukla zurück sowie die (blaue) Gemeinde-Fahrradroute. Im Dorf gibt es viele sehenswerte gemauerte kleine Kapellen.

Fot.59

Kościół parafialny w Równym
Parish church in Równe
Pfarrkirche in Równe

Trzcziana – wieś położona w dolinie Jasiołki, przy szosie z Dukli do Tylawy. Założona na początku XVI w na prawie początkowo wołoskim, potem niemieckim. W 1927 roku w czasie tzw. schizmy tylawskiej znaczna część mieszkańców przeszła na prawosławie. Na zachód od drogi wybudowano prawosławną drewnianą cerkiew, rozebraną po II wojnie światowej. Na uwagę zasługuje XVII wieczna, murowana cerkiew greckokatolicka pw. Chrystusa Króla. Od ponad 50 lat prowadzona jest przez OO. Bernardynów z Dukli odrębna parafia rzymskokatolicka pw. Chrystusa Króla. Posiada pełny ikonostas z połowy XIX w., malowany przez Jana i Pawła Bogdańskich z Jaślisk. Ich pedał jest również polichromia.

Pustelnia św. Jana z Dukli znajduje się na wzgórzu Zaśpit. Prowadzi do niej droga asfaltowa z Trzcielą (około 2 km) do parkingu pod lasem. Dalej dróżką dochodzi się do Pustelni (około 300m). Założona została w 1769 roku. Znajduje się tu murowana kaplica z 1908 roku, dom rekolekcyjny tzw. „dom pustelnika” i źródło w grocie (obecnie grota odbudowana). Obok Pustelni prowadzi szlak czerwony – wschodniobeskidzki w kierunku Chyrowej i Kątów, zielony na południe w kierunku Barwinka i Zyndranowej, szlak papieski.

Trzcziana – is a village in a valley of Jasiołka river by the road from Dukla to Tylawa. The village was founded at the beginning of the 16th century. In 1927 during so called 'Tylawa Schism' the majority of inhabitants joined the Orthodox Church. A wooden Orthodox church that used to stand in Trzcziana was dismantled after WWII. A Uniate church in Trzcziana belongs to the parish of Observantine in Dukla. Iconostasis and polichrome inside the church were painted by Jan and Paweł Bogdanski from Jasłiska.

St John of Dukla's Hermitage lies on the Zaśpit's Hill. An asphalt road from Trzcziana takes you to a parking space near forest. Then you have to walk about 300m before you reach the hermitage. The place was founded in 1769. Now the hermitage includes a stone chapel from 1908, „a house of a hermit”, and a cave with a spring. The Red Trail „The Main Beskid Trail” runs nearby and leads to Chyrowa and Kąty. A green track goes to the south towards Barwinek and Zyndranowa. There is one more route-the Papal Route.

Trzcziana – ein Dorf im Flusstal von Jasiołka, an der Straße von Dukla nach Tylawa. Gegründet wurde die Ortschaft Anfang des 16. Jh. nach dem zuerst italienischen und dann deutschen Recht. 1927, bei dem sog. Schisma von Tylawa sind viele Ortsbewohner zum griechisch-orthodoxen Glaubensbekenntnis übergegangen. Westlich der Straße wurde eine hölzerne orthodoxe Kirche errichtet, die nach dem 2. Weltkrieg abgetragen wurde. Beachtenswert ist die gemauerte griechisch-katholische Christkönig-Kirche aus dem 17. Jahrhundert. Heute ist sie eine Filialkirche der Pfarrgemeinde von den PP. Bernhardiner in Dukla. Sie verfügt über einen kompletten Ikonostas aus der Mitte des 19. Jh., gemalt von Jan und Paweł Bogdański aus Jaśliska. Die beiden haben ebenfalls die Polychromie geschaffen.

Die Einsiedelei des hl. Jan von Dukla befindet sich auf dem Hügel Zaśpit. Es führt ein Asphaltweg aus Trzcielą (rund 2 km), zum Parkplatz am Waldesrand, dahin. Weiter erreicht man die Einsiedelei über einen Pfad (rund 300m). Gegründet wurde die Einsiedelei 1769. Es gibt hier eine gemauerte Kapelle von 1908, ein Exerzitienhaus (sog. „Einsiedlerhaus“) und eine Quelle in der Grotte (die heutige Grotte wurde wieder aufgebaut). An der Einsiedelei führt die rote Route der Ostbeskiden in Richtung Chyrowa und Kąty, die grüne Route nach dem Süden in Richtung Barwinek und Zyndranowa sowie die Päpstliche Route.

Fot.60

Kościółek i dom pustelnika na Puszczy św. Jana z Dukli w Trzcianie

The hermitage of St John from Dukla in Trzciiana

Kleine Kirche im Urwald

Fot.61

 Według przekazów św. Jan z Dukli urodził się w 1414 r. i w młodości prowadził życie pustelnicze w okolicznych lasach (m.in. na wzgórzu Zaśpit), około 1435 r. wstąpił do zakonu franciszkanów, a w 1463 do bernardynów. Zasłynął jako wybitny kaznodzieja we Lwowie, gdzie zmarł w 1484 r.. W 1773 roku oficjalnie go beatyfikowano, a w 1997 r. został kanonizowany przez Ojca Świętego Jana Pawła II podczas jego wizyty w Dukli. Uroczyste odpusty odbywają się w druga sobotę-niedzielę lipca.

 According to folk stories and spoken tradition, St John of Dukla was born in 1414. In his youth he led a solitary lifestyle in forest areas (e.g. the Zaspit's Hill). About 1435 John joined the Franciscans. In 1463 he joined Order of Friars Minor. During his stay in Lvov he gained fame of a remarkable preacher. He died in 1484 in Lvov. In 1773 John of Dukla was officially beatified. The pope John Paul II during his visit in Dukla in 1997 canonized him. Now festive fairs are organized on second Saturday and Sunday of each July.

 Gemäß Überlieferungen wurde hl. Jan von Dukla 1414 geboren und führte in seiner Jugendzeit ein Einsiedlerleben in den umliegenden Wäldern (u.a. auf dem Hügel Zaśpit), gegen 1435 trat er dem Franziskanerorden und 1463 dem Bernhardinerorden bei. Er wurde als ein hervorragender Prediger in Lemberg berühmt, wo er auch 1484 starb. 1773 wurde Jan von Dukla offiziell selig gesprochen und 1997 durch den Johannes Paul II. bei dessen Besuch in Dukla heilig gesprochen. Feierliche Kirchweihen finden jeweils am zweiten Samstag-Sonntag im Juli statt.

Msze święte w kościołku :
(od 1 maja do 31 października)

W niedziele i święta:
12.00; 16.00

W tygodniu:
18.00

Holy Masses in the church:
from 1st May till end of October:

Sunday 12:00 p.m., 16:00 p.m.

Monday-Saturday: 18:00 p.m.

Heilige Messen in der kleinen Kirche:
(1. Mai – 31. Oktober)

Heilige Messen an Sonn- und Feiertagen:
12.00; 16.00 Uhr

Heilige Messe an Werktagen:
18.00 Uhr

Fot.62

Malowidło przedstawiające św. Jana z Dukli w kościołku na Puszczy A painting depicting of St. John from Dukla in the hermitage in Trzciiana Ein Gemälde – Darstellung des Hl. Johannes von Dukla in der kleinen Kirche im Urwald

 Tylawa – wieś w Beskidzie Dukielskim, przy głównej drodze na trasie do Barwinka. Pierwsza wzmianka pochodzi z XV w. W XIX w. należała do braci Thonetów, działały duży tartak. W centrum wsi znajduje się zabytkowa cerkiew murowana z pocz. XVIII w., obecnie Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Tylawie. Była pierwszą na Łemkowszczyźnie wsią, której mieszkańców zbiorowo przeszli na prawosławie. Bezpośrednią przyczyną tzw. schizmy tyławskiej był konflikt z miejscowym proboszczem greckokatolickim.

Wietrzno – wieś w dolinie Jasiotki, oddalona 5 km od Dukli, przy drodze z Dukli na Zręcin. Znaleziska z epoki neolitu (4 tys.-2 tys. lat p.n.e.), późniejsze z epoki brązu i żelaza (1300 - 400 lat p.n.e.), całopalne cmentarzysko kurhanowe w lesie między przysiółkami Banią, a Łazami oraz z okresu wpływów rzymskich (I-IV w.n.e.). W okresie wczesnośredniowiecznym istniał tu gród obronny, datowany na X-XII w. Najwcześniej pochodząca wzmianka o Wietrznie pochodzi z 1227 roku. W latach osiemdziesiątych XIX wieku odkryto tu „olej skalny” – ropę naftową, powstały kopalnie czynne do dziś. Od 1888 r. działała w Wietrznie, przeniesiona z Ropianki, zawodowa szkoła naftciarska – Praktyczna Szkoła Wierczenia Kanadyjskiego. W czasie II wojny światowej Wietrzno było ośrodkiem ruchu oporu. Na uwagę zasługuje XVIII wieczny drewniany kościółek pw. św. Michała Archanioła z późnobarokowym wystrojem, stojący malowniczo na wznięciu w otoczeniu starodrzewów. W kościele znajduje się obraz uznany za cudowny Matki Boskiej Anielskiej, który wg podań przywędrował z Węgier. Przez Wietrzno przebiegają szlaki rowerowe. Przez górującą Grodzisko (na której znajdował się wczesnośredniowieczny gród, z wałami o konstrukcji drewniano-ziemnej) przebiega wiele szlaków rowerowych, znajduje się tam także ścieżka historyczno-przyrodnicza „Tam gdzie chadzali wojowie” o dł. 3 km.

Fot.63 Drewniany XVIII w. kościół parafialny w Wietrznie
18th century wooden church in Wietrzno
Hölzerne Pfarrkirche aus dem 18. Jh. in Wietrzno

Tylawa – is a village in the Dukla Beskid, by the main road to Barwinek. The first mention of the village dates from the 15th and the 19th century the village used to belong to Thonet brothers. Characteristic feature of the village was a lumber mill. Tylawa was the first village in the area inhabited by Lemkos whose all members joined the Orthodox Church. The reason of so called 'Tylawa Schizm' was conflict with a parish priest.

Wietrzno - is a village in a valley of the Jasiolka river, 5 km from Dukla, by road to Zrenin. The first mention of Wietrzno dates back to 1227. During WWII the village was the centre of the resistance movement. Finds from Neolithic period (4000-2000 B.C.), from Bronze and Iron Age (1300-400 B.C.), a burial ground in a forest between hamlets Bania and Łazy (1st-4th century) make the village a very valuable place. During medieval times, there was a defense town (10th-11th century) in that area.

In the early nineteenth century, "rock oil" was discovered - crude oil, active mines were established up to this day. From 1888, was active in Wietrzno, a professional oil company moved from Ropianki - Practical Canadian Drilling company. During Second World War, Wietrzno was the center of the resistance movement.

Also worth visiting is a 18th century wooden church with its interior in late baroque style, standing picturesquely on a hill surrounded by old trees. In the church there is an image recognized as miraculous of Our Lady of the Angels, which, according to the representations that were made from Hungary. Cycling trails also run through Wietrzno. Through the Grodzisko Mountain (on which there was an early medieval stronghold, with ramparts of wood and earth construction) there are many bicycle routes, there is also a historical and natural path "There, where the warriors went" with a length of 3 km.

Tylawa – ein Dorf in den Dukla-Beskiden an der Hauptstraße nach Barwinek. Die erste schriftliche Erwähnung über Tylawa stammt aus dem 15. Jh. Im 19. Jh. gehörte der Ort den Brüdern Thonet, es funktionierte hier ein großes Sägewerk. Im Ortszentrum steht eine historische gemauerte orthodoxe St. Mariengeburt-Kirche vom Anfang des 18. Jh., heute eine Filialkirche der Pfarrgemeinde des hl. Jan von Dukla. Tylawa war das erste Dorf im Lemkenland, dessen Bewohner zum griechisch-orthodoxen Glaubensbekenntnis kollektiv übergegangen sind. Eine direkte Ursache des sog. Schismas von Tylawa war ein Konflikt mit dem örtlichen griechisch-katholischen Pfarrer.

Wietrzno – ein Dorf im Flusstal von Jasiołka, 5 km von Dukla, an der Straße Dukla-Zręcin, entfernt. Funde aus dem Neolithikum (4 Tsd. – 2. Tsd. Jahre v. Chr.), dann aus der Bronze- und Eisenzeit (1300 - 400 Jahre v. Chr.), Brandopfer-Hügelgräberfeld im Wald zwischen den Weilern Bania und Łazy, sowie Funde aus der Zeit der römischen Einflüsse (1.-4. Jh. n. Chr.). Im frühen Mittelalter gab es hier eine auf das 10.-12. Jh. datierte Burg. Die früheste schriftliche Erwähnung über Wietrzno stammt aus dem Jahre 1227. In den achtziger Jahren des 19. Jahrhunderts wurde hier das „Felsöl“, d.h. Erdöl, entdeckt, es entstanden Bergwerke, die bis heute betrieben werden. Seit 1888 r. gibt es in Wietrzno die aus Ropianka verlegte Erdölbergbau-Berufsschule – die Praktische Schule des Kanadischen Bohrens. Im 2. Weltkrieg war Wietrzno ein Zentrum für Widerstandsbewegung. Beachtenswert ist die hölzerne kleine Erzengel-Michael-Kirche aus dem 18. Jahrhundert mit ihrer spätbarocken Einrichtung, welche auf einer Anhöhe, mit einem alten Wald umgeben, malerisch steht. In der Kirche gibt es ein als wundertätig geltendes Bild der Mutter Gottes der Engel, das gemäß Überlieferungen aus Ungarn stammte. Durch Wietrzno verlaufen Fahrradrouten, ähnlich wie über den Berg Grodzisko (wo es eine frühmittelalterliche Burg mit Wällen mit einer Holz-Erd-Konstruktion gab), es gibt da auch einen 3 km langen historischen und Natur-Pfad „Auf den Spuren von den Kriegern“.

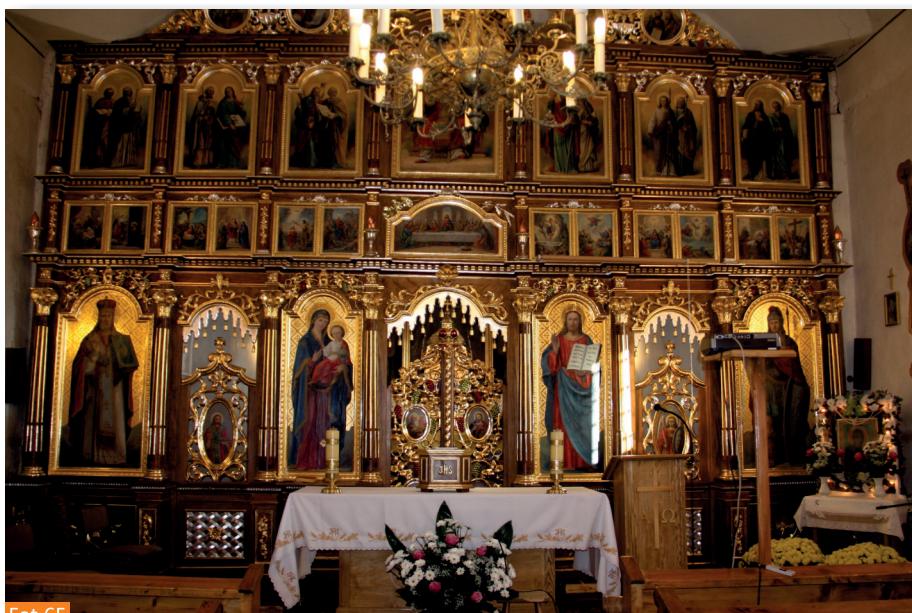

Fot.64

Cerkiew w Trzciannie

The Orthodox Church in Trzcianna

Orthodoxe Kirche in Trzcianna

Fot.65

Ikonostas w Cerkwi w Trzciannie

Iconostasis in the Orthodox Church in Trzcianna

Ikonostas - Orthodoxe Kirche in Trzcianna

Zawadka Rymanowska - wieś położona na południe od Dukli, lokowana w XV w. na prawie wołoskim, należała do biskupów przemyskich. W centrum wsi znajduje się drewniana cerkiew greckokatolicka pw. Narodzenia Bogurodzicy z połowy XIX w. (obecnie kościół rzymskokatolicki) o nietypowej dla Łemkowszczyzny architekturze. Wewnątrz polichromia figurarna i ikonostas z początku XVIII w.

Zboiska - wieś nad Jasiołką na północ od Dukli. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1277r., gdy była własnością opactwa cysterskiego z Koprzywnicy. W centralnej części wsi murowana kapliczka z XIX w. z rzeźbą św. Antoniego.

Zyndranowa - wieś w Beskidzie Dukielskim, nad rzeką Panną, 2 km na wschód od Przełęczy Dukielskiej. Osada założona podobno przez rycerza Zyndrama z Maszkowic w XV w.. Podczas bitwy o Przełęcz Dukielską w czasie II wojny światowej zacięte walki toczono pomiędzy Zyndranową, a Barwinkiem. Korpus czechosłowacki poniosł tu wielkie straty. Wieś odznaczona w 1969 r. na wniosek byłego dowódcy korpusu gen. Ludvika Svobody czechosłowackim orderem Rudej Hvezdy. We wsi znajduje się Muzeum Kultury Łemkowskiej z ekspozycją etnograficzno-historyczną oraz pamiątkami bitwy dukielskiej. W pobliżu muzeum znajduje się nowa oddana do użytku w 1985 r. cerkiew prawosławna.

Zawadka Rymanowska - is a village to the south of Dukla, founded in the 15th century. In the centre of the village there is a wooden Uniate church with a bell tower from the middle of the 19th century (now it is a Catholic church). The church has very unique architecture with polychrome and iconostasis from the beginning of the 18th century.

Zboiska - is a village by the Jasolka river, to the north of Dukla. The first mention of the village dates from 1277. In the centre of Zboiska there is a small, stone chapel from the 19th century with a sculpture of St Antoni.

Zyndranowa - is a village in the Dukla Beskid, by the Panna river, 2km to the east of the Dukla Pass. The settlement was probably founded by a knight Zyndraw from Maszkowice in the 15th century. During WWII the Dukla Pass Battle the territory between Zyndranowa and Barwinek witnessed rough fights. Czechoslovakian troops suffered huge losses. In 1969 Zyndranowa was awarded a Czechoslovakian order 'Ruda Hvezda'. In the village there is Museum of Lemko Culture with ethnographic and historical collection as well as mementoes from the Dukla Battle. The nearby Orthodox church was opened in 1985.

Zawadka Rymanowska - ein Dorf südlich von Dukla, lokalisiert im 15. Jh. nach dem walachischen Recht. Es gehörte den Bischöfen von Przemyśl. Im Ortszentrum befindet sich eine hölzerne griechisch-katholische St. Marien-Geburt-Kirche aus der Mitte des 19. Jh. (heute katholische Kirche) mit ihrer für das Lemken-Land untypischen Architektur mit einem Glockenturm. Im Innenraum gibt es eine figürliche Polychromie sowie einen Ikonostas vom Anfang des 18. Jh.

Zboiska - ein Dorf am Fluss Jasiołka, nördlich von Dukla. Die erste schriftliche Erwähnung über Zboiska stammt aus dem Jahre 1277, als die Ortschaft im Besitz der Zisterzienser-Abtei von Koprzywnica war. Im Dorfzentrum gibt es eine kleine gemauerte Kapelle aus dem 19. Jh. mit einer Skulptur des hl. Antonius.

Zyndranowa - ein Dorf in den Dukla-Beskiden am Fluss Panna, 2 km östlich von dem Dukla-Pass. Die Siedlung gründete angeblich der Ritter Zyndram von Maszkowice im 15. Jh. Während der Schlacht um den Dukla-Pass im 2. Weltkrieg wurden verbissene Kämpfe zwischen Zyndranowa und Barwinek geführt. Das tschechoslowakische Korps erlitt hier große Verluste. 1969 wurde das Dorf auf Antrag des ehemaligen Korps-Kommandeurs Gen. Ludvik Svoboda mit dem tschechoslowakischen Orden von Ruda Hvezda ausgezeichnet. Im Dorf gibt es ein Museum der Lemken-Kultur mit einer ethnografisch-historischen Ausstellung sowie Erinnerungsstücken an die Dukla-Schlacht. In der Museumsnähe befindet sich eine neue, 1985 zur Nutzung übergebene orthodoxe Kirche.

Obecnie zespół muzealny tworzą: chałupa mieszkalno-gospodarcza, koniusznia, chlewik, dom - świetlica, spichlerzyk, wiatrak, kaplica, kuźnia cygańska, konstrukcja traka (piły), żuraw studzienny oraz elementy współczesne: pomniki ku czci ofiar Tallerhofu i obozu w Jaworznie, walk o Przełęcz Dukielską. Zabytkowe obiekty pochodzą z końca XIX i początków XX wieku. Oryginalne jest ich wyposażenie: sprzęt, narzędzia rolnicze, meble, wyroby rzemiosła, stroje, dzieła sztuki ludowej. W budynku koniuszni urządzona jest wystawa historyczna - są tu pamiątki z I i II wojny światowej, głównie broń, mundury, sprzęty wojskowe. W świetlicy prezentowana jest sztuka łemkowska, a wokół zagrody - rzeźby będące efektem organizowanych w skansenie plenerów. Wystawa narzędzi i wyrobów kowalskich znajduje się w kuźni. Poza skansenem stoi stara chatka żydowska, jedyna ocalała w tym regionie Polski. Tam również urządzono ekspozycję judaików. W latach 2010-2011, w ramach realizowanego przez muzeum projektu został wybudowany nowy, murowany pawilon administracyjno-wystawowy, w którym znajduje się również biblioteka.

Co roku, w lipcu Towarzystwo na Rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej organizuje na terenie skansenu Święto Kultury i Tradycji „Od Rusal do Jana” wspierane finansowo przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

The Museum Complex consists of: a cottage, a pastry, a house with a day-care room, a granary, a windmill, a chapel, a Gypsy smithy, construction of a saw and a well sweep. Modern elements include a monument in honor of Tallerchof's victims and victims from the camp in Jaworze. Historic buildings date back to the turn of the 20th century. Their interior – equipment, farming tools, furniture, clothes, works of folk art-is original. An exhibition in one of the buildings presents are mementoes from WWI and WWII mainly weapons, uniforms and military equipment. In a day-care room you can see Lemko art and in a homestead-sculptures by participants of a workshop that take place in an open-air ethnographic museum. The exhibition of blacksmith's equipment is placed in the smithy. Next to the museum there is an old Jewish cottage with an Judaica exhibition inside. The cottage is the last remaining example of that type in this part of Poland. In 2010-2011, as part of the project implemented by the museum, a new brick administration and exhibition pavilion was built, in which there is also a library.

Every year in June the Society for the Development of Museum of Lemko Culture in Zyndranowa organizes Days of Culture and Tradition 'From Rusal to Jan'. The event is sponsored by Ministry for Culture and Heritage.

Heute bilden die museale Anlage: Wohn- und Wirtschafts-Bauernhaus, Stallmeisterhaus, kleiner Schweinestall, Kultur- und Gemeinschaftshaus, kleiner Speicher, Windmühle, Kapelle, Zigeunerschmiede, Gattersäge-Konstruktion, Brunnen-Ziehstange, sowie zeitgenössische Bestandteile: Denkmäler für die Opfer von Tallerhof und dem Lager in Jaworzno, wie auch der Kämpfe um den Dukla-Pass. Die historischen Objekte stammen vom Ende des 19. und Anfang des 20. Jahrhunderts. Original ist deren Ausstattung: Gegenstände, landwirtschaftliche Werkzeuge, Möbel, Handwerkserzeugnisse, Trachten, Werke der Volkskunst. Im Stallmeistergebäude gibt es eine historische Ausstellung mit Erinnerungsstücken aus dem 1. und 2. Weltkrieg, hauptsächlich Waffen, Uniformen und militärischem Gerät. Im Kultur- und Gemeinschaftshaus wird die Lemken-Kunst präsentiert und rund um das Gehöft Skulpturen, die aus den im Freilichtmuseum veranstalteten Aktionen stammen. Eine Ausstellung von Schmiede-Werkzeugen und -Erzeugnissen gibt es in der Schmiede. Außerhalb des Freilichtmuseums steht ein altes jüdisches Bauernhaus, das einzige in dieser Region Polens erhalten. Hier wurde eine Ausstellung von Judaika eingerichtet. 2010-2011 wurde im Rahmen des durch das Museum realisierten Projekts ein neuer gemauerter Verwaltungs- und Ausstellungspavillon mit einer Bibliothek errichtet.

Jedes Jahr im Juni veranstaltet die Gesellschaft für die Entwicklung der Lemken-Kultur in Zyndranowa ein Kultur- und Traditionsfest „Von Rusal bis Jan“ im Freilichtmuseum, das vom Ministerium für Kultur und Nationalerbe finanziell unterstützt wird.

Fot.66

Wnętrze chaty łemkowskiej w Zydranowej
Cottage interior of the Lemkos' house in Zyndranowa
Innenraum eines Lemken-Hauses in Zyndranowa

Muzeum Kultury Łemkowskiej czynne :

Luty, marzec, kwiecień, listopad i grudzień
(soboty, niedziele)
od godz. 8:00 do godz. 16:00

maj - październik
codziennie (oprócz poniedziałków)
od godz. 9:00 do godz. 17:00

Museum of Lemko Culture is open:

February, March, April, November and December
Saturday, Sunday
8:00 a.m. to 4:00 p.m.

May to October
everyday (except Mondays)
9:00 a.m. to 5:00 p.m.

Museum der Lemken-Kultur – Öffnungszeiten:

Februar, März, April, November und Dezember
Samstag Sonntag
8:00 - 16:00 Uhr

Mai - Oktober
täglich (außer montag)
9:00 - 17:00 Uhr

Fot.67

Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej
Museum of Lemko Culture in Zyndranowa
Museum der Lemken-Kultur in Zyndranowa

Fot. 68

Beskidzki pejzaż. Na ostwi - myszołów

Landscape of the Beskids - a buzzard on the pole

Eine Beskiden-Landschaft - auf der Stange ein Mäusebussard

Charakterystyczne gatunki flory i fauny

Teren Gminy Dukla charakteryzuje się bogactwem gatunków flory (około 900 gatunków flory naczyniowej, w tym około 600 gatunków leśnych).

Pod względem florystycznym obszar gminy jest obszarem przejściowym między Karpatami Wschodnimi a Zachodnimi. Charakterystyczne dla tego obszaru jest zanikanie gatunków wschodniokarpackich (6 gatunków) i wzrost liczby gatunków zachodniokarpackich np. tojad dżiobaty (*Aconitum variegatum*), żarnowiec miotlasty (*Sarothamnus scoparius*), krzyżownica (*Polygala*), przytulia okrągłolistna (*Galium rotundifolium*) i starzec kędzierzawy (*Senecio rivularis*). Wiele roślin na obszarze Beskidu Niskiego ma zachodnią granicę zasięgu występowania np. tojad wiechowaty (*Aconitum paniculatum*). Występują na analizowanym obszarze również gatunki kserotermiczne (*pontyjskie*) takie jak: róża francuska (*Rosa gallica*), nawrot lekarski (*Lithospermum officinale*), kocimiętka naga (*Nepeta nuda*), kłokoczka południowa, cebulica dwulistna (*Scilla bifolia*).

Rośliny górskie reprezentowane są tu przez 82 gatunki reglowe i 7 gatunków subalpejskich np. omieg górska (*Doronicum austriacum*), ciemiążca zielona (*Veratum lobelianum*) i modrzyc górska (*Cicerbita alpina*).

Characteristic species flora and fauna

Dukla municipality is rich in flora (about 900 species) and fauna. Dukla lies in an area between the Eastern and Western Carpathian.

What is characteristic for the area is extinction of flora of the Eastern Carpathian (6 species) and an increase of plants and trees of the Western Carpathian. For example: acomite (*Aconitum variegatum*), broom (*Sarothamnus scoparius*), milkwort (*Polygala*), cleavers (*Galium rotundifolium*), and ragwort (*Senecio rivularis*). Many plants grow in the western part of the Low Beskid e.g. acomite (*Aconitum paniculatum*). When we talk about flora of the region we have to mention rose (*Rosa gallica*), gromwell (*Lithospermum officinale*), cat-mint (*Nepeta nuda*), bladdernut, and scilla (*Scilla bifolia*).

About 90 types of mountain plants, e.g.: leopards'bane (*Doronicum austriacum*), varatrum (*Veratum lobelianum*), blue sow thistle (*Cicerbita alpina*).

Fot.69

Wažka
Dragonfly
Libelle

Typische Flora - und Fauna-Arten

Das Gebiet der Gemeinde Dukla zeichnet sich durch einen Reichtum an den Floraarten (rund 900 Arten an Gefäß-Flora, darunter rund 600 Waldarten).

Im floristischen Sinne ist das Gebiet der Gemeinde Dukla ein Übergangsgebiet zwischen den Ost- und Westkarpaten. Typisch für dieses Gebiet ist ein Schwinden von den Ostkarpaten-Arten (6 Arten) und eine Zunahme der Anzahl von den Westkarpaten-Arten wie z.B. Eisenhut (*Aconitum variegatum*), Besenginster (*Sarothamnus scoparius*), Kreuzblume (*Polygala*), Rundblättriges Labkraut (*Galium rotundifolium*) und Greiskraut (*Senecio rivularis*). Viele Pflanzenarten im Gebiet der Niedrigen Beskiden haben ihre westliche Grenze des Vorkommens, wie z.B. Rispen-Eisenhut (*Aconitum paniculatum*). Es kommen in diesem Gebiet ebenfalls (*pontische*) xerotherme Arten wie Französische Rose (*Rosa gallica*), Echter Steinsame (*Lithospermum officinale*), Katzenminze (*Nepeta nuda*), Gemeine Pimpernuss (*Sraphylea pinnata*), Zweiblättriger Blaustern (*Scilla bifolia*) vor.

Bergpflanzen werden hier durch 82 Bergwälder-Arten sowie 7 subalpine Arten, z.B. Österreichische Gämswurz (*Doronicum austriacum*), Grüne Nieswurz (*Veratum lobelianum*) und Alpen-Milchlattich (*Cicerbita alpina*).

Osobliwością dendrologiczną są krzewiste formy cisa występujące w rezerwacie „Wadernik” oraz jedyne rodzime stanowisko modrzewia polskiego w Beskidzie Niskim w okolicach Barwinka. Wymienić także trzeba występujące tu storczyki: storczyk kukawka (*Orchis militaris*), storczyk blady (*Orchis pallens*) i kruszczyc błotny (*Epipactis palustris*), rośliny wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Około 47 gatunków roślin objęto ochroną prawną ścisłą, a 11 gatunków ochroną prawną częściową. W lasach w wysokim stopniu naturalnych przeważa zróżnicowane zbiorowisko buczyny karpackiej z całym bogactwem licznych gatunków domieszkowych.

W niżzej położonych grądach zwraca uwagę obecność lipy szerokolistnej, a zawiłgocenie terenu zaznacza występujący czosnek niedźwiedzi i parzydło leśne oraz suche podzespoły z kosmatką i turzycą.

Shrubby yews can be found in „Wadernik” reserve. The only place where Polish larch grows is in the surroundings of Barwinek . Worth mentioning is: orchis (*Orchis militaris* and *Orchis pallens*) and helleborine (*Epipactis palustris*) - plants included in the Red Polish Book of Plants. About 47 types of plants are under legal protection and 11 are only partly protected. The main element of natural forests is the community of beeches.

In the lower parts of forests you can find lime and in wet places garlic and goat's beard.

Eine dendrologische Seltenheit bilden strauchartige Formen der Eibe im Naturschutzgebiet „Wadernik“ sowie der einzige einheimische Standort der polnischen Lärche in den Niedrigen Beskiden in der Nähe von Barwinek. Genannt seien ebenfalls die hier vorkommenden Orchideen: Helm-Knabenkraut (*Orchis militaris*), Blasses Knabenkraut (*Orchis pallens*) und Sumpf-Stendelwurz (*Epipactis palustris*), Pflanzen im Polnischen Roten Pflanzenbuch eingetragen. Rund 47 Pflanzenarten stehen unter strengem Rechtsschutz, 11 unter teilweisem Rechtsschutz. In den in einem hohen Grad natürlichen Wäldern überwiegt eine differenzierte Ansammlung der Karpaten-Buchen mit einem Reichtum an zahlreichen Zusatzarten.

In den tiefer gelegenen Mischwäldern kommt Sommerlinde vor, eine Anfeuchtung des Geländes beweisen Bärlauch und Aruncus dioicus sowie trockene Untergruppen mit Hainsimsen und Seggen.

Nad rzekami i potokami często rośnie łęgowa olszynka karpacka z rzadką paprocią, pióropusznikiem strusim. W okolicy góry Piotruś i w rezerwacie „Przełom Jasiołki” występuje unikalne w skali Karpat zbiorowisko jaworzyny górskiej z języknikiem (*Matteuccia stuthiopteris*).

Typowo górska fauna charakteryzuje się dużą liczbą gatunków puszczańskich. Żyje tu 276 gatunków kregowców (ssaków - 64 gat., ptaków - 152 gat., ryb - 41 gatunków i gadów - 7 gat.), z czego 191 gatunków podlega ochronie ścisłej, a 7 ochronie częściowej. Również w świecie fauny widoczne są znamiona pogranicza; obok typowo górskich, jak np. ryjówka górska (*Sorex alpinus*), pliszka górska (*Motacilla cinerea*), traszki – górska (*Triturus alpestris*) i karpacka (*Triturus montadoni*), orzechówka (*Nucifraga caryocatactes*), żyją zwierzęta nizinne, np. remiz (*Remiz pendulinus*), kumak nizinny (*Bombina bombina*) i traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*).

Small alder trees with rare fern can be found by rivers and streams, whereas adder's tongue and sycamore in the area of the Piotrus Mountain and „Przełom Jasiołki” reserve. Typical mountain fauna includes many forest species. There are 276 types of vertebrates (mammals-64 types, birds-152, fish-41, and reptiles-7). 191 species are under total and 7 under temporary protection. Fauna typical for mountains: shrew (*Sorex alpinus*), wagtail (*Motacilla cinerea*), newts (*Triturus alpestris* and *Triturus montadoni*), nutcracker (*Nucifraga caryocatactes*). Lowland animals are represented by; penduline tit (*Remiz pendulinus*), lowland bellied-toad (*Bombina bombina*), and net (*Triturus cristatus*).

An den Flüssen und Bächen kommen oft Karpaten-Erlengehölze mit einer seltenen Farn-Art – dem Straußfarn vor. In der Gegend des Berges Piotruś und im Naturschutzgebiet „Przełom Jasiołki“ kommt eine in den Karpaten einzigartige Ansammlung des Bergahorns mit Hirschzungenfarn (*Matteuccia stuthiopteris*) vor.

Die typische Bergfauna zeichnet sich durch eine große Anzahl an den Urwald-Arten aus. Es leben hier 276 Arten der Wirbeltiere (Säugetiere – 64 Arten, Vögel – 152 Arten, Fische – 41 Arten und Kriechtiere – 7 Arten). Davon stehen 191 Arten unter strengem Schutz und 7 unter teilweisem Schutz. Auch in der Fauna-Welt machen sich Merkmale eines Grenzgebiets bemerkbar: Neben den typischen Bergarten wie z.B. Alpenspitzmaus (*Sorex alpinus*), Gebirgsstelze (*Motacilla cinerea*), Bergmolch (*Triturus alpestris*) und Karpaten-Molch (*Triturus montadoni*), Tannenhäher (*Nucifraga caryocatactes*), leben hier Tieflandtiere wie z.B. Beutelmeise (*Remiz pendulinus*), Rotbauchunke (*Bombina bombina*) und Nördlicher Kammmolch (*Triturus cristatus*).

Fot.74 - 77

W lasach występują wilki (*Canis lupus*), lisy (*Vulpes vulpes*), rysie (*Lynx lynx*) i prawdopodobnie żbiki (*Felis silvestris*) oraz borsuki (*Meles meles*). Pojawiają się również niedźwiedź (*Ursus arctos*) i łoś (*Alces alces*). Na terenie gminy bytuje 120 gatunków ptaków (lęgowych). Z drapieżnych (rzadkich) ptaków występują: orły przednie (*Aquila chrysaetos*), orliki krzykliwe (*Aquila pomarina*), krogulce (*Accipiter nisus*), jastrzębie (*Accipiter gentilis*), myszołowy włochaty (*Buteo lagopus*), kobuzy (*Falco subbuteo*), pustułki (*Falco tinnunculus*) kobczyki (*Falco vespertinus*). Żyje tu 7 gat. sów, 10 gat. dzięciołów - z białogrzbietym (*Dendrocopos leucotos*) i trójpalczastym (*Picoides triadactylus*) - zanotowanym w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, 11 gat. drozdów (*Turdus*), nieliczne bociany czarne (*Ciconia nigra*) i jarząbki (*Bonasa bonasi*) - jedyny gat. kuraków oraz drobne ptaki śpiewające w licznych populacjach (wszystkie gatunki są powszechnie w Karpatach).

Równie bogato reprezentowane są tu owady. Wyjątkowa różnorodność zbiorowisk roślinnych idzie w parze z bogactwem występujących tu gatunków zapylających, głównie błonkówki i motyli. Najciekawsze z nich to mieniątkowiec (*Apatura iris*), niepylak mnemozyna (*Parnassius mnemosyne*), rusałki – żałobnik (*Nymphalis antiopa*) i wierzbowiec (*Nymphalis polychloros*), paż królowej (*Papilio machon*), i paż żeglarz (*Papilio podalirius*) oraz załatwiająca z południa zmierzchownica trupią głowka (*Acherontia atropos*).

In den Wäldern leben Wölfe (*Canis lupus*), Füchse (*Vulpes vulpes*), Luchse (*Lynx lynx*) und vermutlich Wildkatzen (*Felis silvestris*) sowie Dachse (*Meles meles*). Es gibt ebenfalls Bären (*Ursus arctos*) und Elche (*Alces alces*). Im Gemeindegebiet existieren 120 (Nist-)Vogelarten. An den (seltenen) Greifvogelarten gibt es: Steinadler (*Aquila chrysaetos*), Schreitadler (*Aquila pomarina*), Sperber (*Accipiter nisus*), Habicht (*Accipiter gentilis*), Raufußbussard (*Buteo lagopus*), Baumfalken (*Falco subbuteo*), Turmfalken (*Falco tinnunculus*) und Rotfußfalken (*Falco vespertinus*). Es leben hier 7 Eulenarten, 10 Specht-Arten – mit Weißrückenspecht (*Dendrocopos leucotos*) und dem im Polnischen Roten Buch der Tiere verzeichneten Dreizehenspecht (*Picoides triadactylus*), 11 Drosselarten (*Turdus*), einige wenige Schwarzstörche (*Ciconia nigra*) und Haselhuhn (*Bonasa bonasi*) – die einzige Hühnervogelart – sowie kleine Singvögel in zahlreichen Populationen (diese sämtlichen Arten sind in den Karpaten verbreitet).

Ähnlich reich sind hier Insekten vertreten. Die außergewöhnliche Mannigfaltigkeit an Pflanzen-Ansammlungen geht mit einem Reichtum an hiesigen bestäubenden Arten, hauptsächlich von Hautflüglern und Faltern, einher. Die interessantesten unter ihnen sind Großer Schillerfalter (*Apatura iris*), Schwarzer Apollo (*Parnassius mnemosyne*), Trauermantel (*Nymphalis antiopa*) und Großer Fuchs (*Nymphalis polychloros*), Schwabenschwanz (*Papilio machon*) und Segelfalter (*Papilio podalirius*) sowie vom Süden her kommender Totenkopfschwärmer (*Acherontia atropos*).

In forest: wolves (*Canis lupus*), foxes (*Vulpes vulpes*), lynxes (*Lynx lynx*) wild cats (*Felis silvestris*), and badgers (*Meles meles*). There are also bears (*Ursus arctos*) and elks (*Alces alces*). In the Dukla Municipality there are 120 species of sedentary birds. Birds of prey include: eagles (*Aquila chrysaetos* and *Aquila pomarina*), sparrowhawks (*Accipiter nisus*), hawks (*Accipiter gentilis*), rough-legged buzzards (*Buteo lagopus*), northern hobbies (*Falco subbuteo* and *Falco tinunculus*) red-footed falcons (*Falco vespertinus*). There are 7 types of owls, 10 species of woodpeckers and 11 species of thrushes (*Turdus*), a few black storks (*Ciconia nigra*), hazel grouses (*Bonasa bonasi*), galliformes and songbirds typical for the Carpathian.

Rich collections of insects and butterflies emperor butterfly (*Apatura iris*), Apollo butterfly (*Parnassius mnemosyne*), nymphalids (*Nymphalis antiopa*), swallowtail butterfly (*Papilio machonand, Papilio podalirius*), and death's-head moth (*Acherontia atropos*).

Fot.78

Buczyna Karpacka
Carpathian beech
Buchenwald in den Karpaten

Wśród biegaczowatych rozpoznano 100 gatunków ryjkowców, w tym wiele rzadkich wschodniokarpackich. Na terenie gminy Dukla obserwujemy wszystkie formy ochrony przyrody. 90% obszaru gminy to obszary chronione lub ich otulina.

Magurski Park Narodowy - na terenie gminy znajduje się tylko niewielka część Magurskiego Parku Narodowego 1136,6 ha stanowiąca 4,9% powierzchni całkowitej gminy Dukla. Magurski Park Narodowy został utworzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 listopada 1994 r, a działalność rozpoczęła od 1 stycznia 1995 r. Powierzchnia parku wynosi 19 439 ha, z czego 89,7% przypada na teren woj. podkarpackiego (powiat jasielski - gminy: Krempna, Dębowiec, Osiek Jasielski i powiat krośnieński - gmina Dukla).

Magurski Park Narodowy zajmuje fragment środkowej części Beskidu Niskiego o najbardziej typowym dla tego pasma krajobrazie gór niskich i średnich. Podnóża wzniesień leżą na wysokości 380-400 m n.p.m., natomiast szczyty rzadko przekraczają 800 m n.p.m. Osią parku jest rzeka Wisłoka, mająca charakter górski, której źródła znajdują się na zboczu Dębiego Wierchu (582m n.p.m.) w otulinie MPN. Tworzy ona malownicze przełomy i urocze zakola. Park ma charakter typowo leśny, ponieważ aż 95% powierzchni pokrywają lasy. Pozostałe 5% przypada na łąki i pastwiska.

Unter den Laufkäfern wurden 100 Arten Rüsselkäfer, darunter viele selten vorkommende aus den Ostkarpaten festgestellt. Im Gebiet der Gemeinde Dukla werden sämtliche Formen des Naturschutzes betrieben, 90% des Gemeindegeländes stehen unter Schutz bzw. bilden die Umhüllung von den Schutzgebieten.

Magura-Nationalpark (MPN) - Auf das Gemeindegebiet entfällt nur ein kleiner Teil des Magura-Nationalparks mit 136,6 ha, was 4,9% der Gesamtfläche der Gemeinde Dukla ausmacht. Der Magura-Nationalpark wurde durch eine Verordnung des Ministerrates vom 24. November 1994 geschaffen und hat seine Tätigkeit am 1. Januar 1995 aufgenommen. Die Nationalparkfläche beträgt 19 439 ha, wovon 89,7% auf das Gebiet der Woiwodschaft Karpaten-Vorland (Landkreis Jasło – die Gemeinden Krempna, Dębowiec und Osiek Jasielski sowie Landkreis Krosno – die Gemeinde Dukla) entfallen.

Der Magura-Nationalpark nimmt einen Teil des mittleren Bereiches der Niedrigen Beskiden mit einer für diesen Gebirgszug besonders typischen Landschaft eines Klein- und Mittelgebirges ein. Der Bergfuß liegt in einer Höhe von 380-400 m ü.d.M., die Gipfel überschreiten nur selten 800 m ü.d.M. Die Achse des Parks bildet der Fluss Wisłoka mit seinem Bergcharakter und Quellen an einem Hang des Dębi Wierch (582 m ü.d.M.) in der Umhüllung des MPN. Der Fluss bildet malerische Durchbrüche sowie entzückende Mäander. Der Park ist ein typischer Waldfriedhof, weil ganze 95% der Fläche bewaldet sind. Die übrigen 5% entfallen auf Wiesen und Weiden.

There are also 100 types of weevils including rare examples which grow in the Western Carpathian. Within the Dukla Municipality about 90% of the area is under protection.

The Magura National Park - only small part of the park lies within the municipality - 1136,6 ha that constitutes 4,9% of the whole area of the Dukla municipality. The Magura National Park was formed on 24th November 1994 by Council of Ministers. As a park the place started to function on 1st January 1995. Whole area of the park covers 19 439ha, 89,7% of which within Podkarpacie province (Jaslo District: municipalities of Krempna, Dębowiec, Osiek Jasielski; Krosno District: municipality of Dukla).

The Magura National Park covers only the middle part of the Low Beskid with low and medium mountains. Bases of hills lie at height of 380-400 m above sea level. Mountains' peaks rarely exceed 800m. The Wisłok river has its spring on a slope of Dębi Wierch (582 above sea level). The Wisłok creates beautiful gorges and picturesque bends. The park is typically forest. 95% is covered by forest and the rest 5% is in meadows and pastures.

Największymi osobliwościami MPN są zarówno występujące populacje storczyków, a także występowanie całego prawa kompletu dużych leśnych drapieżników. Występują tu również kilkuset hektarowe wolne przestrzenie, gdzie brak jest jakichkolwiek zabudowań. Na uwagę zasługują również cerkwie typu zachodniołemkowskiego, przydrożne kapliczki, krzyże i cmentarze, szczególnie z I wojny światowej.

Jaśliski Park Krajobrazowy - powstał w 1992 r., leży w południowo-wschodniej części Beskidu Niskiego, wzdłuż granicy ze Słowacją, w gminach: Krempna, Dukla, Jaśliska i Komańcza. Liczy 20 911 ha. Osobliwością parku są unikatowe w Karpatach zbiorowiska jaworzyny górskiej - lasu, w którym dominują jawory i wiązy, a w runie obficie występuje bardzo rzadka paproć - językcznik zwyczajny. Flora naczyniowa Parku liczy ok. 900 gatunków, z czego aż 600 to gatunki leśne, bowiem lasy stanowią przeszło 76% jego powierzchni. Charakterystycznym elementem krajobrazu są tutaj tereny po opuszczonej wsiach lemickich Jasiel, Czeremcha i Lipowiec, które obecnie zajmują łąki i pastwiska. Oprócz walorów przyrodniczych Jaśliski Park Krajobrazowy grupuje cenne pamiątki historyczne i kulturowe wiążące się z burzliwą historią żyjących na tych ziemiach Polaków, Lemków i Żydów.

The most precious elements of the Magura National Park are many types of orchises and big predators. Wild open spaces without any buildings stretch throughout thousands of hectares and attract many wanderers. Orthodox churches, small roadside chapels, crosses and cemeteries from WWI are also worth visiting.

The Jasliska Landscape Park - south-eastern part of the Low Beskid along Slovak border, in the municipalities of Dukla and Komancza, founded in 1992. The park covers 20 911 ha. The most valuable element of the park is the forest with sycamores and elms as well as undergrowth with a rare fern. Flora of the park includes 900 types of plants and trees, 600 of which are of mountain types. 76% of the park territory is covered with forest. Lemkos' abandoned villages like Jasiel, Czeremcha and Lipowiec are characteristic elements of the landscape. Now the places are covered with meadows and pastures. Apart from its beautiful nature, the Jasliska Landscape Park is a place where you can find cultural and historical mementoes connected with life of Poles, Lemkos and Jews.

Zu den größten Sehenswürdigkeiten des MPN gehören echte Felder an den Orchideen-Populationen sowie das Vorkommen der fast aller großen Wald-Raubtiere. Es gibt hier ebenfalls einige Hundert Hektar große freie Räume ohne jegliche Bebauung. Beachtenswert sind außerdem orthodoxe Kirchen im West-Lemken-Stil, kleine Straßenkapellen, Kreuze und Friedhöfe, insbesondere aus dem 1. Weltkrieg.

Landschaftspark von Jaśliska – gegründet 1992, ist im südöstlichen Bereich der Niedrigen Beskiden, entlang der Grenze zu der Slowakei, in den Gemeinden Krempna, Dukla, Jaśliska und Komańcza gelegen. Er ist 20 911 ha groß. Eine Besonderheit des Parks bilden einmalige in den Karpaten Ansammlungen der Bergahorn-Wälder, wo Bergahorn und Ulme vorherrschen und im Unterholz ein sehr seltener Farn – Hirschzungenfarn vorkommt. Die Gefäßflora des Parks umfasst rund 900 Arten, wovon ganze 600 die Waldarten sind, weil über 76% der Fläche bewaldet sind. Einen typischen Bestandteil der Landschaft bilden Gelände nach verlassenen Lemken-Dörfern –Jasiel, Czeremcha und Lipowiec, wo es heute Wiesen und Weiden gibt. Neben seinen Landschafts-qualitäten gibt es im Landschaftspark von Jaśliska wertvolle historische und kulturelle Erinnerungstücke, welche die turbulente Geschichte der hier lebenden Polen, Lemken und Juden belegen.

Fot.79

Wodospad na Iwelce
Waterfall on Iwelka River
Wasserfall am Iwelka

Najcenniejsze przyrodniczo obszary chronione są w rezerwatach przyrody: Modrzyna, Wadernik, Cisy w Nowej Wsi, Igielki, Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej Górze.

Modrzyna - rezerwat leśny - pow. 18 ha, położony nieco na zachód od miejscowości Barwinek, obejmujący fragment lasu z dużym naturalnym skupiskiem modrzewia polskiego wraz z jodłą. Występujące tu modrzewie mają ok. 200 lat (550 sztuk). W runie leśnym występują charakterystyczne dla lasu górskego rośliny, jak gajowiec złoty, kopytnik pospolity, żonkil zwyczajny i fiolka leśna.

Wadernik - rezerwat leśny o pow. 11 ha, położony w pobliżu miejscowości Ropianka koło Dukli, obejmujący fragment lasu jodłowo-bukowego z największym w Beskidzie Niskim naturalnym stanowiskiem cisa pospolitego (214 szt., najwyższe ok. 5 m). Wśród gatunków chronionych występują: storczyk szerokolistny i męski, podkolan biały, wawrzynek wilczelyko, pierwiosnka i kopytnik pospolity.

Cisy w Nowej Wsi - rezerwat leśny o pow. 2,18 ha, położony na południowy-wschód od Dukli, (zachodnie zbocza Cergowej, wys. 430-470 m n.p.m.) Rezerwat obejmuje fragment lasu bukowo-jodłowego z domieszką jaworu, dębu i grabu z naturalnym stanowiskiem cisa pospolitego (44 szt. - głównie w formie drzewiastej, niektóre sięgają 3m). Runo leśne tworzą gatunki typowe dla zespołów buczyny karpackiej, a wśród nich rośliny chronione, jak np. lilia złotogłów i wawrzynek wilczelyko.

Die wertvollsten Naturschutzgebiete heißen: Modrzyna, Wadernik, Eiben in Nowa Wieś, Igielki, Naturschutzgebiet des Jahrtausends auf dem Berg Cergowa.

Modrzyna – ein Wald-Naturschutzgebiet, 18 ha groß, westlich der Ortschaft Barwinek gelegen, mit einer großen natürlichen Ansammlung der polnischen Lärche mitsamt der Tanne. Hiesige Lärchen (550 Stück) sind rund 200 alt. Im Unterholz gibt es für einen Bergwald typische Pflanzen, wie Goldnessel, Hasenkraut, Narzisse und Waldveilchen.

Wadernik – ein Wald-Naturschutzgebiet, 11 ha groß, in der Nähe der Ortschaft Ropianka bei Dukla gelegen, mit einem Tannen-Buchen-Wald und dem größten in den Niedrigen Beskiden Standort der Eibe (214 Stück, bis zu 5 m hoch). Unter den geschützten Pflanzenarten gibt es die Breitblättrige und Männliche Orchidee, Zweiblättrige Waldhyazinthe, Seidelbast, Primel und Hasenkraut.

Eiben in Nowa Wieś – ein Wald-Naturschutzgebiet, 2,18 ha groß, südöstlich von Dukla gelegen (Westhänge des Berges Cergowa, 430-470 m ü.d.M.). Ein Buchen-Tannen-Wald mit Bergahorn, Eiche und Hainbuche und einem natürlichen Standort der Beereneibe (44 Stück, hauptsächlich in Bauform, manche 3 m hoch). Das Unterholz bilden die für Karpaten-Buchenwälder typischen Pflanzenarten, darunter geschützte Pflanzen wie Türkengrub und Seidelbast.

The most precious areas in nature reserves: Modrzyna, Wadernik, Jasiolka's Gorge, Yews in Nowa Wies, Igielki, Millennium Reserve on the Cergowa Mountain

Modrzyna - forest reserve (18 ha), a bit to the west of Barwinek. The reserve covers a part of forest with larch and fir. There are 550 larches which are 200 years old. In undergrowth you can find plants like weasel-snout, asarum, daffodil and violet.

Wadernik - forest reserve (11 ha) near Ropianka. It covers forest with fir and beech. Wadernik is a place of the biggest cluster of yews (214 yews, the highest one-5m). Protected species include orchis, mezeron and primrose.

Yews in Nowa Wies - forest reserve (2,18 ha) to the south-east of Dukla (western slopes of Cergowa Mountain. 430-470 m above sea level). The reserve covers a part of beech and fir forest with hint of sycamore, oak, and hornbeam. The natural tree of the reserve is yew (44-mainly broadleaved, some 3m tall). The undergrowth consists of typical elements of beech wood like protected lily and mezereon.

Igiełki - rezerwat leśny - pow. 27,88 ha, położony w Beskidzie Dukielskim (wieś Mszana), chroniący naturalne stanowiska cisa pospolitego (149 szt. - najokazalszy egzemplarz ma 6m wysokości) usytuowane w naturalnym drzewostanie jodłowo-bukowym w wieku 70-100 lat. W rezerwacie znajdują się 63 gatunki roślin naczyniowych (w tym 16 gatunków drzewiastych i krzewiastych).

Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej

Górze - rezerwat krajobrazowy (1963 r., pow. 64 ha) położony w miejscowości Jasionka na pół.-wsch. od Dukli obejmuje fragment naturalnego lasu mieszanego porastającego wierzchołek i północne stoki góry Cergowej (716 m n.p.m.). Ochronie podlega wielogatunkowy las jodłowo-bukowy z ciekawym zespołem roślin i stanowiskiem cisów. Występuje też zbiorowisko olszynki karpackiej i jaworzyny górskiej oraz ponad 100 krzewów cisa. Ozdobą bogatej flory są stanowiska rzadkich roślin, m.in. kłokoczki południowej (krzew terenów ciepłych), języknika zwyczajnego (rzadka paproć), czosnku niedźwiedziego, kruszczyka szerokolistnego. Rośnie tu 100 gatunków grzybów (także rzadkich). Pod szczytem Cergowej wypływa źródełko, na którym wybudowano kapliczkę związaną z kultem św. Jana z Dukli. Występują tu także naturalne formy geologiczne (jaskinie, skalne wychodnie piaskowców krośnieńskich, zsuwy i obrywy).

Igielki - forest reserve (27,88 ha) within the Dukla Beskid (Mszana village). The reserve protects the natural environment of yew (149 yews- the greatest one is 6m tall). Natural stand includes firs and beeches which are 70-100 years. There are 63 types of plants (16 woody and 16 shrubby).

Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej

Gorze (the Millennium Reserve on the Cergowa Mountain) - landscape reserve (founded in 1963, covers 64 ha) in Jasionka, to the south-east of Dukla. It covers a part of mixed forest that grows on slopes and peak of the Cergowa Mountain (716m). Fir and beech forest together with group of plants and yews that are under protection. There are about 100 bushes of yew. Rich flora includes rare plants such as bladdernut, rare fern, garlic. There are about 100 types of mushrooms. Walking through Cergowa Mountain you can find St John of Dukla's small chapel with a spring. Also natural geological forms appear throughout the reserve.

Fot. 80
Motyl
Butterfly
Ein Schmetterling

Igiełki – ein Wald-Naturschutzgebiet, 27,88 ha groß,in den Dukla-Beskiden (Dorf Mszana) gelegen, mit natürlichen Standorten der Beereneibe (149 Stück, das prächtigste Exemplar ist 6m hoch) inmitten eines natürlichen Tannen-Buchen-Waldes 70-100 alt. Es gibt hier 63 Arten von den Gefäß-Pflanzendarunter 16 baum- und strauchförmige Arten.

Naturschutzgebiet des Jahrtausends auf dem Berg Cergowa – ein Landschaftsschutzgebiet (1963 gegründet, 64 ha groß) in der Ortschaft Jasionka, südwestlich von Dukla gelegen, umfasst einen natürlichen Mischwald am Gipfel und Nordhängen des Berges Cergowa (716 m ü.d.M.). Unter Schutz steht Mehrarten-Tannen-Buchen-Wald mit einer interessanten Pflanzengruppe und einem Eiben-Standort. Darüber hinaus gib es hier eine Ansammlung von den Karpaten-Erlen und Bergahornen sowie über 100 Eiben-Sträucher. Eine Zierde der reichen Flora bilden Standorte von seltenen Pflanzenarten wie u.a. die Gemeine Pimpernuss (ein Strauch der warmen Gebiete), Hirschzunge (eine seltene Farn-Art), Bärlauch und Breitblättrige Stendelwurz. Es wachsen hier 100 (mitunter seltene) Pilzarten. Unter dem Gipfel von Cergowa entspringt ein Brunnen, wo eine kleine Kapelle in Verbindung mit dem Kult des hl. Jan von Dukla errichtet wurde. Es kommen hier ebenfalls natürliche geologische Formen (Höhlen, Felsaufschlüsse der Krosno-Sandsteine, Rutschungen und Steinschläge) vor.

W gminie Dukla znajduje się 7 pomników przyrody:

Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) – Wietrzno – znajduje się na działce prywatnej w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej. Wymiary drzewa to wysokość 23 m, obwód 460 cm na wysokości 130 cm.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Dukla – znajduje się w południowo-wschodniej części ogrodu klasztoru OO. Bernardynów. Obwód drzewa wynosi 484 cm na wysokości 130 cm.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Cergowa – znajduje się pomiędzy drogą publiczną, a brzegiem Jasiołki. Obwód drzewa wynosi 577 cm na wysokości 130 cm.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Cergowa – znajduje się w okolicy stacji paliw. Obwód drzewa wynosi 730 cm na wysokości 130 cm.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Cergowa – znajduje się w parku podworskim, okolice stacji paliw. Obwód drzewa wynosi 564 cm na wysokości 130 cm.

Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) – Jasionka – znajduje się w sąsiedztwie kościoła parafialnego, po wschodniej stronie. Obwód drzewa wynosi 484 cm na wysokości 130 cm.

Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*) – Zawadka Rymanowska – znajduje się przy osiedlu PGR. Obwód drzewa wynosi 484 cm na wysokości 130 cm.

In der Gemeinde Dukla gibt es 7 Naturdenkmäler:

Winterlinde (*Tilia cordata*) – in Wietrzno, auf einem privaten Grundstück, im der Nachbarschaft der Grundschule. Sie ist 23 m hoch, mit einem Umfang von 460 cm in der Höhe von 130 cm.

Stieleiche (*Quercus robur*) – in Dukla, im südöstlichen Bereich des Klostergartens der PP. Bernhardiner. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 484 cm.

Stieleiche (*Quercus robur*) – in Cergowa, zwischen der öffentlichen Straße und dem Flussufer von Jasiołka. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 577 cm.

There are 7 natural monuments in the Dukla commune:

Small-leaved Lime (*Tilia cordata*) – in Wietrzno village - is located on a private plot in the neighbourhood of the Primary School. The dimensions of the tree are: 23 m high, the clearance is 460 cm at a height of 130 cm.

Pedunculate oak (*Quercus robur*) – in Dukla city- is located in the south-eastern part of the monastery garden Bernardine. The size of the tree is: clearance 484 cm at a height of 130 cm.

Pedunculate oak (*Quercus robur*) – in Cergowa village - is located between the public road and the bank of the Jasiołka river. The dimensions of the tree are: clearance 577 cm at a height of 130 cm.

Pedunculate oak (*Quercus robur*) – in Cergowa village - located in the neighborhood of the petrol station. The dimensions of the tree are: clearance 730 cm at a height of 130 cm.

Pedunculate oak (*Quercus robur*) – in Cergowa village - located in a court yard, near the petrol station. The dimensions of the tree are: clearance 564 cm at a height of 130 cm.

Small-leaved Lime (*Tilia cordata*) – in Jasionka village- located in the vicinity of the parish church, on the eastern side. The dimensions of the tree are: clearance 484 cm at a height of 130 cm.

Large-leaved lime (*Tilia platyphyllos*) – in Zawadka Rymanowska village – The dimensions of the tree are: clearance 484 cm at a height of 130 cm.

Stieleiche (*Quercus robur*) – in Cergowa, in der Nähe einer Tankstelle. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 730 cm.

Stieleiche (*Quercus robur*) – in Cergowa, im ehemaligen Gutshofpark, nahe einer Tankstelle. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 564 cm.

Winterlinde (*Tilia cordata*) – in Jasionka, in der Nachbarschaft der Pfarrkirche, auf der Ostseite. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 484 cm.

Sommerlinde (*Tilia platyphyllos*) – in Zawadka Rymanowska, bei der PGR-Siedlung. Der Umfang in der Höhe von 130 cm beträgt 484 cm.

Szlaki turystyczne

Szlaki piesze:

Szlaki główne:

W granicach Beskidu Niskiego (cz. podkarpacka) przebiegają następująco.

SZLAK CZERWONY

Glówny Szlak Beskidzki :

Magura Wątkowska 842 m – Świerzowa – Kolanin 708 – Hatków – Kąty – Łysa Góra 641 – Polana 651 – Chyrowa Wieś – Pustelnia św. Jana z Dukli – Nowa Wieś – Cergowa 716 – Lubatowa – Żabia Góra 520 – Iwonicz Zdrój – Mogiła 608 – Rymanów Zdrój – Puławny – pasmo Bukowicy – Tokarnia 777 – Komańcza

SZLAK NIEBIESKI Graniczny im. Kazimierza Pułaskiego

Grybów – Ustrzyki Dolne :

Dębi Wierch 664 – Przełęcz Beskid 593 – Grab – Huta Polańska – Wielka Góra 791 – Barwinek – Przełęcz Dukielska 500 – Czeremcha – Kamień 857 – Jasiel – Kanasiówka 823 – Siwakowska Dolina 701 – Nowy Łupków.

Szlaki łącznikowe:

SZLAKI ZIELONE:

1. Pustelnia św. Jana z Dukli – Przełęcz Dukielska

Pustelnia św. Jana z Dukli – Mszana 649 – Tylawa – Zyndranowa – Przełęcz Dukielska 500.

2. Krosno - Dukla

Krosno – Dobieszyn – Żarnowiec – Zręcin – Chorkówka – Bóbrka – Wietrzno – Dukla.

SZLAKI ŻÓŁTE:

1. Dukla – Chyrowa

Dukla – Kardasz – Chyrowa 695

2. Tylawa – Baranie

Tylawa – Kiczera 471 – Olchowiec – Baranie 728

Fot.81

Tablica informacyjna na czerwonym szlaku – Trzcianna
Information board on the Main Beskid Trail in Trzcianna
Infotafel an der roten Wanderroute in Trzcianna

Tourist routes

Hiking Trails:

Main trails:

The Low Beskid region (Carpathian part)

THE RED TRAIL

The Main Beskid Trail:

Magura Wątkowska 842 m – Świerzowa –
 Kolanin 708 – Hałków – Katy – Łysa Góra 641 –
 Polana 651 – Chyrowa Wies – Pustelnia św. Jana
 z Dukli (St John of Dukla's Hermitage)– Nowa
 Wies – Cergowa 716 – Lubatowa –
 Zabia Gora 520 – Iwonicz Zdroj – Mogila 608 –
 Rymanow Zdroj – Puławy – the Bukowica
 mountain range – Tokarnia 777 – Komańcza

THE BLUE TRAIL

Kazimierz Pulawski's Trail

Grybow – Ustrzyki Dolne :

Debi Wierch 664 – Przełecz Beskid 593 – Grab –
 Huta Polanska – Wielka Góra 791 – Barwinek –
 Przełecz Dukielska 500(the Dukla Pass) –
 Czeremcha – Kamien 857 – Jasiel –
 Kanasiówka 823 – Siwakowska Dolina 701 –
 Nowy Lupków

Connection trails:

GREEN TRAILS:

1. The hermitage of St John in Trzciana - the Dukla Pass

The hermitage of St John in Trzciana – Mszana 649 –
 Tylawa – Zyndranowa – Przełecz Dukielska 500

2. Krosno - Dukla

Krosno – Dobieszyn – Żarnowiec – Zręcin –
 Chorkówka – Bobrka – Wietrzno – Dukla

YELLOW TRAILS:

1. Dukla – Chyrowa

Dukla – Kardasz – Chyrowa 695

2. Tylawa – Baranie

Tylawa – Kiczera 471 – Olchowiec – Baranie 728

Touristische Routen

Wanderrouten:

Hauptrouten:

Im Gebiet der Niedrigen Beskiden (Bereich Karpaten-Vorland) verlaufen folgende Routen:

ROTE ROUTE

Hauptroute in den Beskiden:

Magura Wątkowska 842 m – Świerzowa –
 Kolanin 708 – Hałków – Katy – Łysa Góra 641 –
 Polana 651 – Chyrowa Wies – Pustelnia św. Jana
 z Dukli – Nowa Wieś – Cergowa 716 – Lubatowa –
 Źabia Góra 520 – Iwonicz Zdrój – Mogila 608 –
 Rymanów Zdrój – Puławy – Gebirgszug Bukowica
 – Tokarnia 777 – Komańcza

BLAUE ROUTE

Kazimierz-Pułaski-Grenzroute

Grybów – Ustrzyki Dolne :

Dębi Wierch 664 – Przełecz Beskid 593 – Grab –
 Huta Polńska – Wielka Góra 791 – Barwinek –
 Dukla-Pass 500 – Czeremcha – Kamień 857 –
 Jasiel – Kanasiówka 823 –
 Siwakowska Dolina 701 – Nowy Łupków

Anschlussrouten:

GRÜNE ROUTEN:

1. Einsiedelei des hl. Jan von Dukla – Dukla-Pass

Einsiedelei des hl. Jan von Dukla – Mszana 649 –

Tylawa – Zyndranowa – Dukla-Pass 500

2. Krosno - Dukla

Krosno – Dobieszyn – Żarnowiec – Zręcin –
 Chorkówka – Bóbrka – Wietrzno – Dukla

GELBE ROUTEN:

1. Dukla – Chyrowa

Dukla – Kardasz – Chyrowa 695

2. Tylawa – Baranie

Tylawa – Kiczera 471 – Olchowiec – Baranie 728

Szlaki tematyczne :

Szlak Świątyń Karpackich - Krośno – Stropkov (Słowacja) łączy najcenniejsze świątynie i miejsca otaczane kultem przez dawnych i obecnych mieszkańców Beskidu Niskiego. Przemierzając szlak podziwiać można piękną przyrodę, zabytkowe miasta, uzdrowiska oraz kulturę pogranicza. Szlak Świątyń Karpackich został wyróżniony w Konkursie Ford Motor Company na najlepszy projekt roku 2002.

Stropkov – Krusinec – Vyskovce – Vislava – Olsavka – Bukowce – Staskovce – Vladica – Gribov – Kozuchovce – Mirola – Bodružal – Krajna Polana – Nizny Komarnik – Vysny Komarnik – Barwinek – Trzcianna – Dukla – Chyrowa – Wietrzno – Krośno – Miejsce Piastowe – Iwonicz – Rymanów – Królik Polski – Jaśliska

Szlak Architektury Drewnianej - przebiega przez teren Podkarpacia dziewięcioma trasami, z których Krośnieńsko – Brzozowska, Sanocko – Dukielska oraz Jasieńsko-Dębicko – Ropczycka prowadzą fragmentami przez Beskid Niski.

Themed trails:

The Path of Carpathian Sanctuaries - Krośno – Stropkov (Slovakia). The path connects the most valuable chapels and places of religious worship in the Low Beskid area. While taking the route you can admire beautiful nature, historic towns, health resorts, and the culture of the borderland. The path was awarded Best Project of 2002 organized by the Ford Motor Company.

Stropkov – Krusinec – Vyskovce – Vislava – Olsavka – Bukowce – Staskovce – Vladica – Gribov – Kozuchovce – Mirola – Bodružal – Krajna Polana – Nizny Komarnik – Vysny Komarnik – Barwinek – Trzcianna – Dukla – Chyrowa – Wietrzno – Krośno – Miejsce Piastowe – Iwonicz – Rymanów – Królik Polski – Jaśliska

Wooden Architecture Route - runs through Podkarpacie region and includes nine paths. Three of them Krosno-Brzozow, Sanok-Dukla and Jaslo-Debica-Ropczyce run partly through the Low Beskid.

Thematische Routen:

Route der Karpaten-Gotteshäuser - Krośno – Stropkov (Slowakei); Sie verbindet die wertvollsten Gotteshäuser und Kultstätten der ehemaligen und heutigen Bewohner der Niedrigen Beskiden miteinander. Auf der Wanderung sind die schöne Natur, historische Ortschaften, Kurorte sowie die Kultur der Grenzgebiete zu bewundern. Die Route der Karpaten-Gotteshäuser wurde in einem Wettbewerb der Ford Motor Company für das beste Projekt des Jahres 2002 ausgezeichnet.

Stropkov – Krusinec – Vyskovce – Vislava – Olsavka – Bukowce – Staskovce – Vladica – Gribov – Kozuchovce – Mirola – Bodružal – Krajna Polana – Nizny Komarnik – Vysny Komarnik – Barwinek – Trzcianna – Dukla – Chyrowa – Wietrzno – Krośno – Miejsce Piastowe – Iwonicz – Rymanów – Królik Polski – Jaśliska

Route der Holzarchitektur - Sie verläuft durch das Karpaten-Vorland über neun Strecken, wovon die Strecken Krosno-Brzozów, Sanok-Dukla und Jasło-Dębica-Ropczyce teilweise durch die Niedrigen Beskiden führen.

Trasa Krośnieńsko-Brzozowska

w gminie Dukla: Wietrzno – Chyrowa – Zawadka Rymanowska - Zyndranowa – Jaśliska.

Krosno-Brzozow route in the Dukla

Municipality: Wietrzno – Chyrowa – Zawadka Rymanowska - Zyndranowa – Jasliska.

Szlak Winny - nawiązuje do dawnych tradycji handlu węgrynnem na trasie prowadzącej z Krosna przez Dukłę, Barwinek lub Jaśliska, Słowację na Węgry.

The Land of Wine - relates to an old tradition of wine trade on the route from Krosno-Dukla-Barwinek or Jasliska-Slovakia to Hungary.

Szlak Papieski w Beskidzie Niskim - szlak ten, stanowiący przedłużenie Szlaków Papieskich w Małopolsce, został wytyczony w oparciu o dokumenty i relacje uczestników wypraw ks. Karola Wojtyły w latach 50-tych ub. wieku. Prowadzi przez południowe tereny powiatów: jasielskiego, krośnieńskiego i sanockiego, z Magury Wątkowskiej do Komańczy. Szczególnie interesuje turystów pieszych, pragnących zrozumieć sens stwierdzenia Papieża Jana Pawła II „...wiele tym górom zawiżczam...”. W gminie Dukla biegnie szlakiem czerwonym z zachodu przez Chyrową na Pustelnię św. Jana z Dukli (Trzcianą), stąd na Górę Cergową przez Nową Wieś. Z Pustelni biegnie również droga E 371 do sanktuarium św. Jana z Dukli. Z sanktuarium wiedzie przez most na Jasionce, Cergową, Cergową-Zakluczynę do „Złotej Studzienki” na Górze Cergowej i łączy się z czerwonym szlakiem na szczyt góry Cergowej.

The Papal Route in the Low Beskid - the trail is extension of other Papal Trails in Małopolska. The route is based on documents and stories of those who participated in outings organized by Karol Wojtyła in the fifties of the 20th century. The trail runs through southern parts of districts of Jasło, Krosna and Sanok, from Magura Watkowska to Komancza. Hikers and walkers try to understand John Paul II's words "I owe mountains a lot". In the Dukla Municipality the trail runs from west: Chyrowa (the Red Trail) - St John of Dukla's Hermitage (Trzcianna) – Nowa Wieś- Cergowa Mountain. From the hermitage the trail goes to St John of Dukla's sanctuary (along the road E-371). The third route runs over the sanctuary - bridge on the Jasiołka river - Cergowa-Zakluczyna - „Złota Studzienka” (Golden Well). On the Cergowa Mountain the Papal Route meets the Red Trail.

Strecke Krosno-Brzozów in der Gemeinde Dukla:

Wietrzno – Chyrowa – Zawadka Rymanowska – Zyndranowa – Jaśliska

Wein-Route - Sie knüpft an die alten Traditionen des Handels mit dem ungarischen Wein auf einer Strecke aus Krosno über Dukla, Barwinek oder Jaśliska, die Slowakei nach Ungarn an.

Päpstliche Route in den Niedrigen Beskiden - Diese Route, eine Verlängerung der Päpstlichen Routen in der Region Kleinpolen wurde in Anlehnung an Unterlagen sowie Berichte von Teilnehmern der Wanderungen des Priesters Karol Wojtyła in den 50. Jahren des vorigen Jahrhunderts abgesteckt. Sie führt durch südliche Gebiete der Landkreise Jastrebiec, Krosno und Sanok von Magura Wątkowska nach Komańca. Sie ist von einem besonderen Interesse für Wanderer, die den Sinn der Äußerung des Papstes Johannes Paul II.: „... viel habe ich diesen Bergen zu verdanken...“ verstehen möchten. In der Gemeinde Dukla verläuft sie als rote Route vom Westen her über Chyrowa zur Einsiedelei des hl. Jan von Dukla (Trzcianna) und weiter über Nowa Wieś zum Berg Cergowa. Von der Einsiedelei verläuft sie ebenfalls über die Straße E 371 zum Sanktuarium des hl. Jan von Dukla. Vom Sanktuarium aus führt sie über eine Jasionka-Brücke, Cergowa, Cergowa-Zakluczyna zum „Goldenen Brunnen“ auf dem Berg Cergowa und verbindet sich auf dem Cergowa-Gipfel mit der roten Route.

„Szlak Naftowy” - transgraniczny szlak łączący ze sobą miejsca związane z narodzinami i historią przemysłu naftowego. Jego główną oś: Jasło – Krosno – Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne – Sambor - Borysław - Drohobycz - Lwów wzbogacają pętle dla turystyki pieszej i rowerowej, trasa od Harklowej k/Jasla do Lwowa, wzbogacona pętlami dla turystyki pieszej i rowerowej. Szlak Naftowy został uhonorowany certyfikatem "Turystyczny produkt roku 2005" nadanym przez Polską Organizację Turystyczną. W gminie Dukla przebiega przez: Równe, Wietrzno-Ropiankę.

The Oil Trail - a cross-border route that connects places related to history of the oil trade. Its main part: Jasło – Krosno – Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne – Sambor - Borysław - Drohobycz - Lvov makes hiking and bicycle tourism especially attractive. The Polish National Tourism Office awarded the Oil Trail a certificate called 'Product of Tourism of 2005'. In the Dukla Municipality the trail goes through Rowne and Wietrzno-Ropianka.

Szlaki konne :

Sk1 - szlak konny:

Polany - Olchowiec - Smereczne – Tylawa - Zyndranowa - Czerwony Horb (439 m) - Średni Wierch (616 m) - Lipowiec - Jasłiska - Daliowa,

Sk2 - szlak konny:

Polany Surowicze - Wola Niżna - Wola Wyżna - Źródłiska Jasiołki - Dotyca - Radoszyce - Smolnik - Bieszczady,

Sk3 - transgraniczny szlak konny:

Brenna – Wołosate

Horse Trails:

Sk1 - horse trail:

Polany - Olchowiec - Smereczne – Tylawa - Zyndranowa - Czerwony Horb (439 m) - Średni Wierch (616 m) - Lipowiec - Jasłiska - Daliowa,

Sk2 - horse trail:

Polany Surowicze - Wola Nizna - Wola Wyżna - Źródłiska Jasiołki - Dotyca - Radoszyce - Smolnik - Bieszczady,

Sk3 - cross-border horse trails:

Brenna-Wołosate

„Erdöl-Route” – Diese grenzüberschreitende Route verbindet Orte, die mit der Entstehung und Geschichte der Erdöl-Industrie verbunden sind, miteinander. Ihre Hauptachse: Jasło – Krosno – Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne – Sambor – Borysław – Drohobycz – Lemberg bereichern Schlingen für Wanderer und Radfahrer, wie etwa die Strecke von Harklowa bei Jasło nach Lemberg. Die Erdöl-Strecke wurde mit einem Zertifikat der Polnischen Tourismus-Organisation „Touristisches Produkt des Jahres 2005“ ausgezeichnet. In der Gemeinde Dukla verläuft sie über Równe, Wietrzno und Ropianka.

Reitrouten:

Sk1 - Reitroute:

Polany - Olchowiec - Smereczne – Tylawa - Zyndranowa - Czerwony Horb (439 m) - Średni Wierch (616 m) - Lipowiec - Jasłiska - Daliowa

Sk2 - Reitroute:

Polany Surowicze - Wola Niżna - Wola Wyżna - Źródłiska Jasiołki - Dotyca - Radoszyce - Smolnik - Waldbesiedlen

Sk3 - Grenzüberschreitende Reitroute:

Brenna – Wołosate

Fot.82

Brama wejściowa - muzeum w Bóbrce
The entrance gate- The Museum of Oil and Gas Industry in Bóbrka
Museum in Bóbrka - Eingangstor

Szlaki rowerowe:

Sr1 - szlak dla rowerów turystycznych - 37,0 km:
Dukla - Teodorówka - Iwla - Chyrowa - Mszana (skrzyż.) - Tylawa - Lipowica - Dukla, oznaczony kolorem czerwonym,

Sr2 - szlak dla rowerów górskich - 14,0 km:

Mszana (skrzyż.) - Ropianka - Olchowiec - Wilsznia - Smereczne - Tylawa (skrzyż.), oznaczony kolorem zielonym

Szlak Rowerowy Gminy Dukla:

Oznaczony kolorem niebieskim jest pętlą 42 km. Zaczyna się i kończy w Dukli na ul. Trakt Węgierski przy Transgranicznej Informacji Turystycznej na dworcu autobusowym. Szlak prowadzi przez centrum historyczne Dukli, Cergową, Zboiska, Wietrzno, Łęki Dukielskie, przysiółki Łęk Dukielskich: Myszkowskie i Pałacówkę, Teodorówkę, Iwłę, Chyrową, z której wraca przez Iwłę, Teodorówkę, do Dukli (ul. Mickiewicza).

Bicycle trails:

Sr1. A trail for routers - 37 km :

Dukla - Teodorówka - Iwla - Chyrowa - Mszana (crossroad) - Tylawa - Lipowica - Dukla, marked with a red colour

Sr2. A trail for mountain bikes - 14 km:

Mszana (crossroad) - Ropianka - Olchowiec - Wilsznia - Smereczne - Tylawa (crossroad), marked with a green colour.

Bicycle Trail of the Dukla Municipality:

Marked in blue is a 42 km loop. It starts and ends in Dukla on Trakt Węgierski Street at the Cross-border Tourist Information at the bus station. The trail leads through the historical center of Dukla, Cergowa, Zboiska, Wietrzno, Łeki Dukielskie, Teodorówka, Iwla, Chyrowa from which it returns through Iwla, Teodorówka to Dukla (Mickiewicz Street).

Fot.83

Fahrradrouten:

SR1 - Route für Wander-Fahrräder, 37,0 km lang:

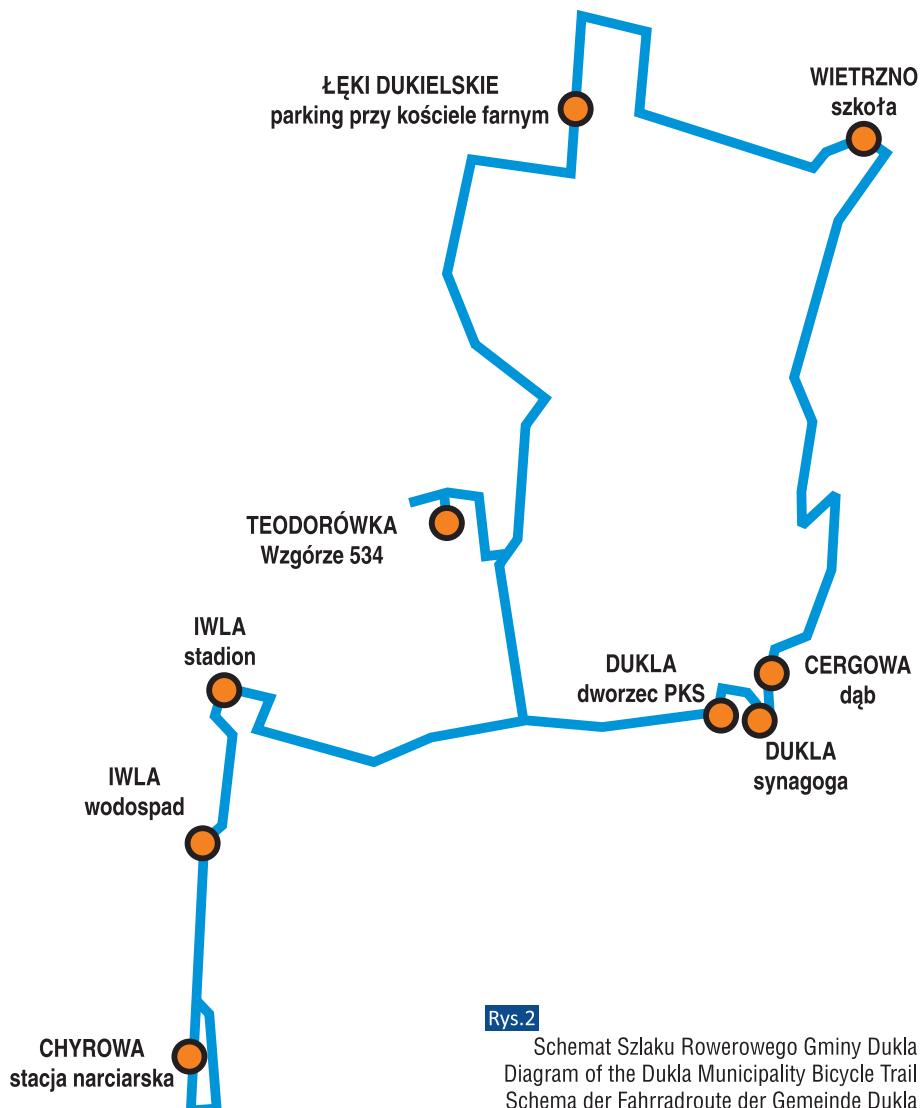
Dukla - Teodorówka - Iwla - Chyrowa - Mszana (Kreuzung) - Tylawa - Lipowica - Dukla, rote Route

Sr2 - Route für Bergfahrräder, 14,0 km lang:

Mszana (Kreuzung) - Ropianka - Olchowiec - Wilsznia - Smereczne - Tylawa (Kreuzung), grüne Route

Fahrradroute der Gemeinde Dukla:

Blaue Route, eine 42 km lange Schlinge. Sie beginnt und endet in Dukla an der Straße Trakt Węgierski bei der Grenzüberschreitenden Touristeninformation am Busbahnhof. Die Route führt über das historische Zentrum von Dukla, Cergowa, Zboiska, Wietrzno, Łeki Dukielskie, die Weiler von Łeki Dukielskie: Myszkowskie und Pałacówka, Teodorówka, Iwla und Chyrowa und dann über Iwla und Teodorówka nach Dukla (Straße Mickiewicza) zurück.

Rys.2

Schemat Szlaku Rowerowego Gminy Dukla
Diagram of the Dukla Municipality Bicycle Trail
Schema der Fahrradroute der Gemeinde Dukla

Szlak Rowerowy „Wokół Grodziska”
to zróżnicowana sieć tras położona w rejonie Wietrzna i Bóbrki na północ od Dukli, na który składa się główny szlak zielony oraz kilka krótkich łączników w kolorach: żółtym, czerwonym i czarnym. Główny szlak stanowi znakowany na zielono około 12 km odcinek zaczynający się w centrum Wietrzna przy budynku Domu Ludowego.

Szlak w większości prowadzi drogami leśnymi, a tylko fragmenty po drogach szutrowych i asfaltowych.

Długość szlaku zielonego: 12 km
Drogi leśne – 5,2 km
Drogi szutrowe – 3,5 km
Drogi asfaltowe – 3,5 km

The Bicycle Trail „Around Grodzisko”
is a diverse network of routes located in the regions Wietrzno and Bóbrka north of Dukla, which consists of the main green trail and several short links in the following colors: yellow, red and black. The main route is marked green is about 12 km section beginning in the center of Wietrzno at the Community's House building.

The trail mostly runs through forest roads, and only small runs of gravel and asphalt roads:

The length of the green trail: 12 km.
Forest roads: 5,2 km
Gravel roads: 3,5 km
Asphalt roads: 3,5 km

Fahrradroute „Um die Vorzeitburg herum” – ein differenziertes Streckennetz im Bereich von Wietrzno und Bóbrka nördlich von Dukla, bestehend aus der grünen Hauptroute sowie einigen kurzen Anschlussrouten, in Gelb, Rot und Schwarz gekennzeichnet. Die grüne Hauptroute ist rund 12 km lang, sie beginnt in der Ortsmitte von Wietrzno am Gebäude des Volkshauses.

Die Route verläuft überwiegend über Waldwege, nur streckenweise über Schotter- und Asphaltwege.

Grüne Route: 12 km lang
Waldwege – 5,2 km
Schotterwege – 3,5 km
Asphaltwege – 3,5 km

Fot.84

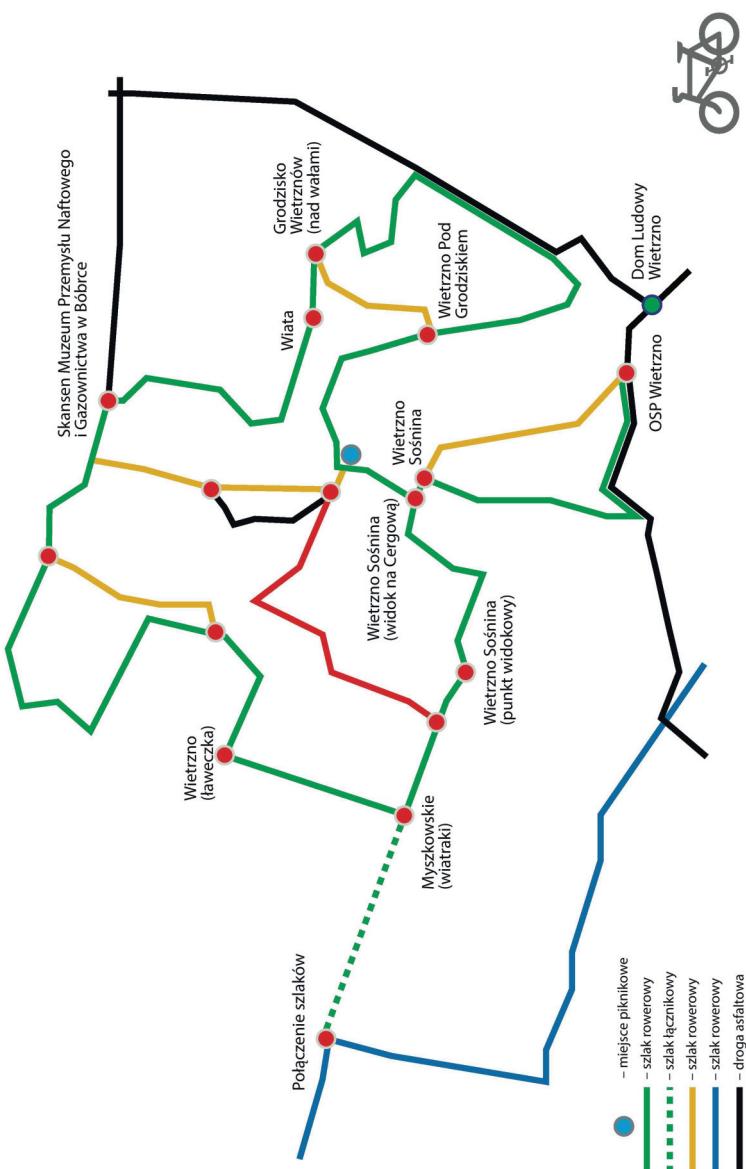
Na szlaku rowerowem w Wietrznie
On the bike trail in Wietrzno
Fahrradroute in Wietrzno

GMINA DUKLA

Szlak Wokół Grodziska w Vietrznie

Rys.3 Schemat szlaku „Wokół Grodziska”

Diagram of the "Around Grodzisko" trail

Schema der Fahrradroute „Um die Vorzeitburg herum“

Szlak żółty „Wietrzno przez Łazy do Zboisk” – do szlaku niebieskiego, rozpoczyna się w centrum Wietrzna obok Domu Ludowego przy węźle ze szlakiem zielonym "Wokół Grodziska". Trasa kończy się na węźle z gminnym szlakiem niebieskim na drodze Zboiska - Wietrzno. Szlak żółty to trasa, na której suma przewyższeń to 119m ze średnim nachyleniem podjazdu wynoszącym 4% oraz średnim nachyleniem zjazdu -5,2%.

Długość szlaku żółtego: 5,3 km

Drogi leśne – 3,7 km

Drogisztutowe – 1 km

Drogiasfaltowe – 0,6 km

Yellow trail „Wietrzno through Łazy to Zboiska” – to the blue trail. The trail starts in the center of Wietrzno near the Community's House at the node with the green trail „Around Grodzisko”. The route ends at the junction with the commune blue trail on the road Zboiska - Wietrzno. The yellow trail is a route on which the sum of the elevations is 119 m with an average slope of the route of 4% and the average slope of the downhill slope -5.2%.

The length of the green trail: 5,3 km.

Forest roads: 3,7 km

Gravel roads: 1,0 km

Asphalt roads: 0,6 km

Szlak czerwony MTB „Przez Franków” to atrakcyjna trasa dedykowana miłośnikom kolarstwa górskiego o zmiennym profilu i zmiennej nawierzchni. Powstała przy współpracy Gminy Dukla i Nadleśnictwa Dukla. Rozpoczyna się w Wietrznie przy Domu Ludowym i prowadzi przez przysiółek Wietrzna Banie, Zboiska, Dukłę, Nadole, a kończy się na węźle z gminnym szlakiem niebieskim na drodze Teodorówka-Pałacówka w okolicach Wzgórza 534. Trasa w większości prowadzi przez leśne tereny. Szlak ma około 9 km długości.

The Red Trail „Through Frankow” is an attractive route dedicated to lovers of mountain biking with a variable profile and variable surface. The trail was created in cooperation with the Dukla Commune and the Dukla Forest District. It starts in Wietrzno at the Community's House and leads through the hamlet Wietrzno Bania, Zboiska, Dukla, Nadole, and ends at the junction with the municipal blue trail on the road Teodorówka-Pałacówka near Wzgórze 534. The trail is about 9 km long.

Gelbe Route „Wietrzno über Łazy nach Zboiska” – sie führt zur blauen Route, beginnt in der Ortsmitte von Wietrzno neben dem Volkshaus am Knotenpunkt mit der grünen Route „Um die Vorzeitburg herum“ und endet am Knotenpunkt mit der blauen Gemeinderoute auf dem Weg Zboiska - Wietrzno. Auf der gelben Route beträgt die Summe von Überhöhungen 119 m, mit einer durchschnittlichen Auffahrtsneigung von 4% sowie einer durchschnittlichen Abfahrtsneigung von 5,2%.

Gelbe Route: 5,3 km lang

Waldwege – 3,7 km

Schotterwege – 1 km

Asphaltwege – 0,6 km

Rote MTB-Route „Über Franków” – eine attraktive Strecke, bestimmt für Freunde des Berg-Radsports, mit einem differenzierten Profil und einer differenzierten Straßendecke. Sie entstand in der Zusammenarbeit der Gemeinde Dukla und der Oberförsterei Dukla. Die Route beginnt in Wietrzno am Volkshaus, führt über den Weiler von Wietrzno Bania, Zboiska, Dukla und Nadole und endet am Knotenpunkt mit der blauen Gemeinderoute auf dem Weg Teodorówka-Pałacówka im Bereich des Hügels 534. Die Strecke führt überwiegend über Waldgebiete und ist rund 9 km lang.

Ścieżki dydaktyczne:

Ścieżka przyrodnicza do „Złotej Studzienki” trasa od skraju lasu do rezerwatu „Tysiąclecia na Górze Cergowej” wiedzie przez rezerwat do znanego miejsca kultu św. Jana – Złotej Studzienki i z powrotem przez las górski do punktu wejścia. Na ścieżce można podziwiać okazy przyrody ożywionej (florę i faunę) oraz okazy przyrody nieożywionej (np. ostańce). Ścieżka ma kształt pętli o długości 4 km. Czas przejścia 2 godziny.

Ścieżka ekologiczno - historyczna „Po Dukli” o 13 przystankach mająca na celu ukazanie walorów miejscowości i dziedzictwa kultury w środowisku, oraz kształtowanie proekologicznej motywacji zwiedzających, a także więzi z najbliższym otoczeniem. Czas przejścia ścieżki około 5-6 godz.

Ścieżka historyczno - przyrodnicza „Tam gdzie chadzali wojowie” w Wietrznie o długości 3 km zlokalizowana jest na wzgórzu Grodzisko, na którym znajduje się miejsce po wczesnośredniowiecznym grodzisku Wietrniów. Na ścieżce rozmieszczone są postacie 3 „wojów” – posągów, ławki, tablice informacyjne, zawierające treści historyczne i przyrodnicze, ścieżka oznakowana jest tabliczkami z namalowanym liściem czosnku niedźwiedziego i przebiega przez tereny będące ważnymi z punktu widzenia średniowiecznego grodziska i występowanie skupisk ciekawej roślinności tam występującej.

Bildungspfade:

Naturpfad „Zum Goldenen Brunnen” (eine Strecke vom Waldesrand zum Naturschutzgebiet des „Jahrtausends am Berg Cergowa” und weiter zur bekannten Kultstätte des hl. Jan „Goldener Brunnen” und zurück durch einen Bergwald unter Beobachtung von der belebten Natur (Flora und Fauna) sowie unbelebten Natur (wie z.B. Härtlinge). Der Pfad bildet eine 4 km lange Schlinge. Die Wanderzeit beträgt 2 Stunden.

Ein ökologisch-historischer Pfad „Über Dukla“ mit 13 Stationen zur Präsentation von Qualitäten der Ortschaft und des Kulturerbes in der Umgebung sowie der Gestaltung einer proökologischen Motivation von den Besuchern und der Bindung mit der nächsten Umgebung. Die Wanderung dauert 5-6 Stunden lang.

Historischer und Naturpfad „Auf den Spuren von den Kriegern“ in Wietrzno, 3 km lang, auf dem Hügel Grodzisko, wo es eine frühmittelalterliche Burg des Stammes Wietrznie gegeben hat. Entlang dem Pfad gibt es 3 „Krieger“-Statuen, Bänke, Infotafeln mit historischen und naturbezogenen Inhalten, der Pfad ist mit Schildern mit einem Bärenlauch-Blatt gekennzeichnet und verläuft durch im Hinblick auf die mittelalterliche Burg sowie Ansammlungen von interessanten Pflanzenarten bedeutende Gelände.

Educational Paths:

A nature path „Do Złotej Studzienki” (the Golden Well Route). The route runs from the edge of the forest to a nature reserve „Tysiaclecia na Gorze Cergowej” (Millenium Reserve on the Cergowa Mountain). Walking through the nature reserve you reach a place called the Golden Well. Flora and fauna of the area are beautiful and include rare species. The path is in a loop shape and is 4 km long. It takes you about 1 hour to walk along the route.

An ecological and historical path „Po Dukli” (Around Dukla). It has 13 stops. The path presents cultural values of Dukla town. The main goal of the path is to encourage people to appreciate ecology and contact with nature. Walking time of this route is about 5-6 hours.

The historical and natural path - „Where the warriors were going” in Wietrzno. The path is 3 km long and is located on the Grodzisko hill, where there is a place after the early medieval settlement of Wietrniów. On the path there are characters of 3 "warriors"- they are wooden sculptures. On the route there are benches, information boards, containing historical and natural content, the path is marked with plates with a bearish leaf and runs through areas that are important from the medieval stronghold's point of view and there are clusters of interesting vegetation there.

Ścieżka przyrodniczo-historyczna „Olchowiec” w Olchowcu ma kształt pętli, rozpoczyna się i kończy w Olchowcu o długości 11,5 km, oznakowana jest kolorem czarnym i w znacznej części pokrywa się z żółtym szlakiem turystycznym biegnącym na szczyt Baraniego (752 m n.p.m.) na granicy polsko-słowackiej. Na ścieżce jest 15 przystanków opisanych w informatorze i aplikacji mobilnej, pokazujących występowanie roślinności Magurskiego Parku Narodowego i miejsc związanych z osadnictwem i pozostałości po I i II wojnie światowej. Ścieżka wyposażona jest w tablice informacyjne, 2 miejsca na ognisko z ławkami, ławki, drogowskazy i kierunkowskazy.

Oprócz turystyki krajoznawczej, na terenie gminy Dukla występuje również forma turystyki pątniczej w: Dukli (Sanktuarium św. Jana z Dukli) i Trzcielnie (Pustelnia św. Jana z Dukli).

Nature and historical path „Olchowiec”. The path is the shape of a loop, begins and ends in Olchowiec with a length of 11.5 km. It is marked with a black color and largely covered with the yellow tourist trail running to the peak of Baranie (752 m above sea level) on the Polish-Slovak border. There are 15 stops on the path described in the tourist guide and mobile application, showing the vegetation of the Magura National Park and places associated with the settlement and remnants of the First and Second World Wars. The path is equipped with information boards, 2 places for a bonfire with benches, signs and direction indicators.

Apart from the tourism in the area of Dukla commune there is also tourism associated with the cult of the saint: in Dukla town - The Sanctuary of the St. John of Dukla: in Trzcielne village - Hermitage of St. John of Dukla.

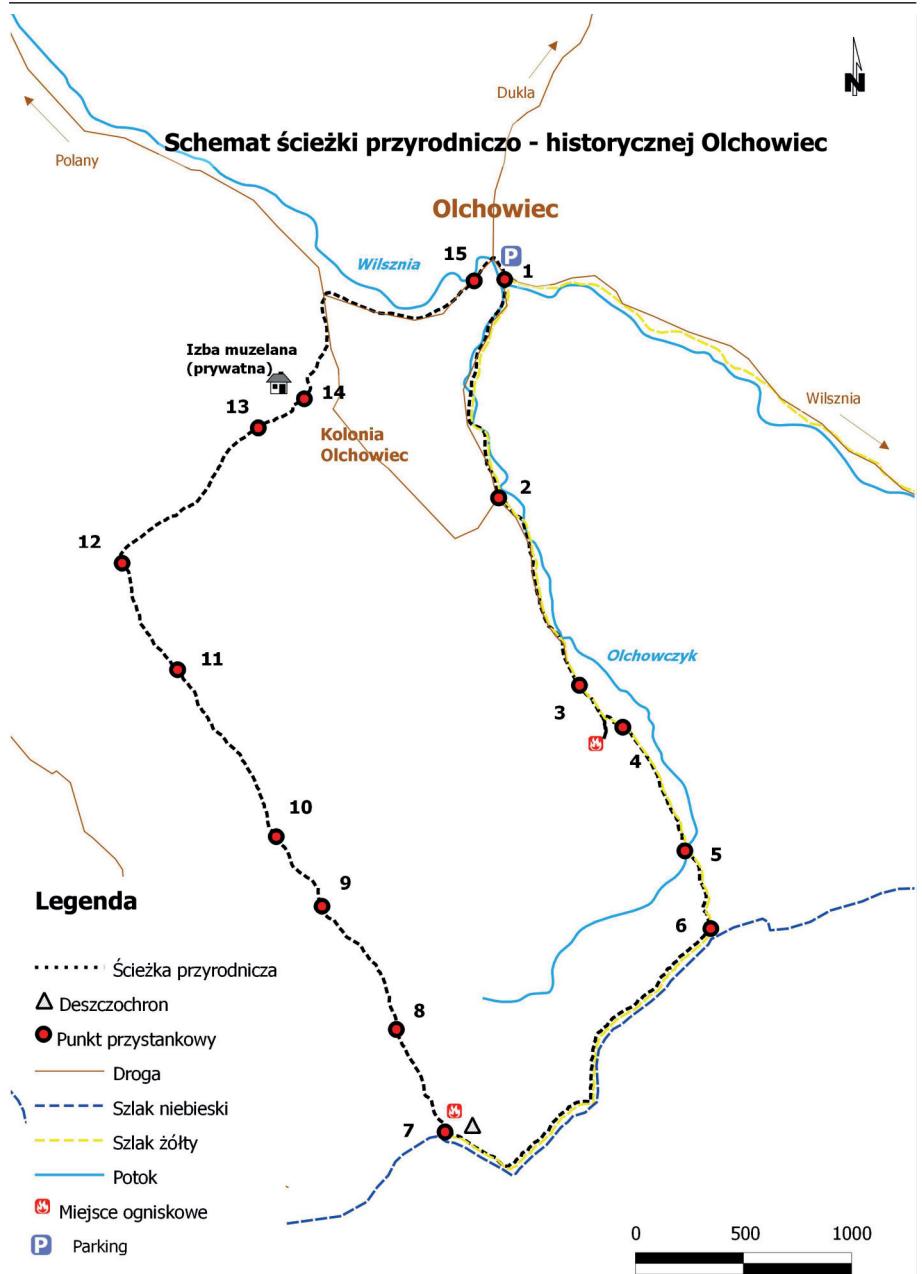

Fot.85

Historischer und Naturpfad „Olchowiec” in Olchowiec bildet eine 11,5 km lange Schlinge. Der Pfad ist in Schwarz markiert und überdeckt sich zum großen Teil mit einer Wanderroute, die auf den Gipfel von Baranie (752 m ü.d.M.) an der polnisch-slowakischen Grenze führt. Auf dem Pfad gibt es 15 in der Infoschrift und mobilen Applikation beschriebene Stationen, welche die Pflanzenwelt des Magura-Nationalparks sowie die mit der Ansiedlung und den beiden Weltkriegen in Verbindung stehenden Stätten zeigen. Ausgestattet ist der Pfad mit Infotafeln, 2 Lagerfeuerstätten mit Bänken sowie Wegweisern.

Neben dem landeskundlichen Tourismus gibt es im Bereich der Gemeinde Dukla ebenfalls einen Pilgertourismus in Dukla (Sanktuarium des hl. Jan von Dukla) und in Trzcielne (Einsiedelei des hl. Jan von Dukla).

Rys.4

Schemat ścieżki „Olchowiec”
Scheme of the path „Olchowiec”
Schema des Pfades „Olchowiec”

 Droga do zdrowia – zlokalizowana jest przy szlaku żółtym rozpoczynającym się w Dukli i łączącym się w Chyrowej z głównym szlakiem beskidzkim. Na „Drodze do zdrowia” (Chyczki) znajduje się ścieżka do zdrowia - wyposażona w drewniane urządzenia do ćwiczeń, kącik edukacyjny, punkt wypoczynkowy z miejscem na ognisko i punktem widokowym. W pobliżu znajduje się krzyż, postawiony dla uczczenia 1050 lecia przyjęcia przez Polskę Chrztu.

 Der Weg zur Gesundheit – lokalisiert an dem gelb markierten Wanderweg, der in Dukla beginnt und sich mit dem Beskiden-Hauptwanderweg in Chyrowa verbindet. Auf dem „Weg zur Gesundheit“ (Chyczki) befindet sich eine Gesundheitsroute mit hölzernen Trainingsgeräten, einer Bildungsecke, einem Rastplatz mit Lagerfeuerplatz und einem Aussichtspunkt. In der Nähe befindet sich ein Kreuz, das zum 1050 Jahrestag der Christianisierung Polens aufgestellt worden ist.

„The Path to Health” - the path is located on the yellow trail that begins in Dukla and connects Chyrowa with the Main Beskid Trail. „The Path to Health” (Chyczki- the local name of this area) is equipped with wooden exercise equipment, an education corner, a relaxation area with bonfire and a view point. There is a cross nearby, placed to commemorate 1050 years of Poland's reception of Baptism.

Fot.86

Ścieżka do zdrowia na Chyczkach

„The Path to Health”

Gesundheitspfad auf dem Hügel Chyczki

Fot.87

Beskid Dukielski wiosną

Beskid Dukielski in spring

Die Dukla-Beskiden im Frühjahr

Kalendarz imprez stałych w gminie Dukla

Termin	Nazwa imprezy	Miejsce imprezy
6 stycznia	Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastorałek Zespołów Ludowych	Łęki Dukielskie – kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusowego
styczeń	Międzynarodowy Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych	Dukla – Muzeum Historyczne Pałac w Dukli
styczeń	Koncert Noworoczny	Dukla – Ośrodek Kultury
marzec lub kwiecień	Kiermasz Wielkanocny	Dukla – Transgraniczne Centrum Wymiany Kulturalnej
kwiecień	Podkarpacka Liga Rowerowa	Bóbrka
maj	Powiatowy Konkurs Piosenki Znanej i Lubianej	Dukla – Ośrodek Kultury
maj	Dukla – Wolf Race (kolarstwo górskie)	Gmina Dukla
trzecia sobota maja	Pielgrzymka do Krzyża Wdzięczności	Iwla
Sobota – niedziela najbliższa 20 maja	Kermesz Łemkowski	Olchowiec
Niedziela najbliższa 9 czerwca	Przegląd Chórów Kościelnych i Cerkiewnych	Dukla – Sanktuarium św. Jana z Dukli
23 czerwca	Sobótki	Dukla
czerwiec	Podkarpacka Liga Rowerowa	Wietrzno
pierwsza sobota miesiąca	Bieg św. Jana z Dukli	Dukla
pierwsza sobota – niedziela lipca	Dni Dukli	Dukla – plac MOSiR
lipiec	Muzyczna Niedziela	Dukla - Rynek
lipiec	Święto Kultury Łemkowskiej „Od Rusali do Jana”	Zyndranowa
sierpień	Cyklokarpaty	Gmina Dukla
sierpień	Zakończenie Wakacji	Dukla
wrzesień	Dożynki Gminne	Gmina Dukla
wrzesień	Kolarstwo Górskie	Dukla
październik	Biesiada Kół Gospodyń Wiejskich	Gmina Dukla
październik	75 Rocznica Operacji Karpacko-Dukielskiej	Dukla
październik	Konkurs Pieśni Patriotycznej	Dukla – Ośrodek Kultury
listopad	Otwarty Turniej Piłki Siatkowej z okazji Dnia Niepodległości	Dukla - MOSiR
11 listopada	Wspólne Śpiewanie Pieśni Patriotycznych	Dukla - Rynek
listopada	Powiatowy Przegląd Piosenki Obcojęzycznej	Dukla – Ośrodek Kultury
grudzień	Jarmark Bożonarodzeniowy	Dukla – Transgraniczne Centrum Wymiany Kulturalnej
grudzień	Koncert Świąteczny	Dukla – Ośrodek Kultury

Calendar of annual events

Date	Event	Place
January 6th	Christmas Carol and Song Contest	The parish church of Sacred Heart of Jesus Christ
January	Christ-child's cribs International Competition	Historical Muzeum The Palace in Dukla
January	New Year Concert	Community Centre in Dukla
March or April	Easter Fair	Community Centre in Dukla
April	Carpathian Bicycle League	Bóbrka
May	Communal Review of popular and well-known songs	Community Centre in Dukla
May	Dukla Wolf Race (MTB)	Dukla Municipality
3th Saturday in May	Pilgrimage to the Cross of Freedom	Iwla
Saturday or Sunday closest to 20th May	Lemko Kermesh in Olchowiec (religious and folkloristic fair)	Olchowiec
June (Sudany closest to June 9)	International Review of Church and Orthodox Choirs	Sanctuary of St. John from Dukla
June 24	Midsummer Day – Meeting with Folklore	Park in Dukla
June	Carpathian Bicycle League	Wietrzno
1st Saturday and Sunday of July	Days of Dukla Artistic Handicraft Fair	Dukla
July 8-9	Parish Fair in Parish Church of St. John of Dukla	Dukla, Trzciana (Hermitage of St. John of Dukla)
July 22	Parish Fair in Parish Church of St. Mary Magdalene	Dukla
July 29-30	„From Rusal to Jan” Lemko Fair	Zyndranowa
July-August	Summer in a city (series of events)	Gmina Dukla
August	Harvest Festival	Dukla Municipality
September	Cross bike race MTB	Dukla Municipality
September	Running to Mt Cergowa (5,5 km in English style)	Dukla - Cergowa
October	The Feast of Rural Housewives Circles	Dukla Municipality
October	75th Anniversary of the Carpatho-Dukla Offensive	Dukla
October	Patriotic Song Competition	Community Center in Dukla
November	Volleyball competition on the day of independence	MOSiR Dukla
11th of November	Singing the Patriotic Songs together	Market Squere in Dukla
November	Competition of Foreign Songs	Community Centre in Dukla
December	Christmas Market	Community Centre in Dukla
December	Christmas Concert	Community Centre in Dukla

Kalender von festen Veranstaltungen in der Gemeinde Dukla

Termin	Veranstaltung	Veranstaltungsort
6. Januar	Landkreis-Übersicht von Weihnachtsliedern der Volksgruppen	Łęki Dukelskie Herz-Jesu-Pfarrkirche
Januar	Internationaler Wettbewerb der Weihnachtskrippen	Dukla – Historisches Museum Schloss und Dukla
Januar	Neujahrskonzert	Dukla – Kulturzentrum
März bzw. April	Osterbasar	Dukla – Grenzüberschreitendes Zentrum für Kulturaustausch
April	Karpaten-Vorland-Radsportliga	Bóbrka
Mai	Landkreis-Wettbewerb des Bekannten und Gemachten Liedes	Dukla – Kulturzentrum
Mai	Dukla-Wolf-Race (Berg-Radsport)	Gemeinde Dukla
Dritter Mai-Samstag	Pilgerfahrt zum Dankbarkeitskreuz	Iwla
Samstag-Sonntag vor dem 20. Mai	Lemken-Kirmes	Olchowiec
Sonntag vor dem 9. Juni	Übersicht von katholischen und orthodoxen Kirchenchören	Dukla – Sanktuarium des hl. Jan von Dukla
23. Juni	Mittsommerfest	Dukla
Juni	Karpaten-Vorland-Radsportliga	Wietrzno
Erster Samstag des Monats	Lauf des hl. Jan von Dukla	Dukla
Erster Samstag-Sonntag im Juli	Tage von Dukla	Dukla – Platz des MOSiR
Juli	Musikalischer Sonntag	Dukla – Marktplatz
Juli	Fest der Lemken-Kultur „Von Rusal zu Jan“	Zyndranowa
August	Karpaten-Bergfahrrad-Marathons „Cyklokarpaty“	Gemeinde Dukla
August	Sommerferienabschluss	Dukla
September	Gemeinde-Erntedankfest	Gemeinde Dukla
September	Berg-Radsport	Dukla
Oktober	Jahresfeier der Karpaten-Dukla-Operation	Dukla
Oktober	Festmahl der Bäuerinnen-Zirkel	Gemeinde Dukla
Oktober	Wettbewerb des patriotischen Liedes	Dukla – Kulturzentrum
November	Offenes Volleyball-Turnier zum Unabhängigkeitstag	Dukla - MOSiR
11. November	Gemeinsames Singen von patriotischen Liedern	Dukla – Marktplatz
November	Landkreis-Übersicht des Fremdsprachigen Liedes	Dukla – Kulturzentrum
Dezember	Weihnachtsmarkt	Dukla – Grenzüberschreitendes Zentrum für Kulturaustausch
Dezember	Weihnachtskonzert	Dukla – Kulturzentrum

Fot.88

Kapela Duklanie i Zespół Szarotka - Duklanie podczas Dni Dukli 2018
The folk band „Duklanie” and „Szarotka” during The Dukla Days 2018
Kapelle Duklanie und Gruppe Szarotka - Die Dukla-Tage 2018

Fot.89

Dukla Wolf Race - rowerowy wyścig etapowy
Dukla Wolf Race - Bike Race
Dukla-Wolf-Race - Etappen-Fahrradrennen

Baza noclegowa Gminy Dukla

Lp.	Rodzaj i nazwa własna obiektu	Adres obiektu, telefon, fax., www	Okres świadczenia usługi	Ilość miejsc noclegowych
Pola Namiotowe				
1	Pole biwakowe „Drymak”	38-454 Tylawa +48 513 311 008	od 1-go czerwca do 30 września	30 namiotów
Inne obiekty świadczące usługi noclegowe (np. zajazdy, gościńce, stanice, itp.)				
2	Zajazd Galicja	ul. Trakt Węgierski 32 A, 38-450 Dukla tel: 13 433 14 55 e-mail: galizjazajazd@gmail.com	całoroczny	24
3	Zajazd Domenico	Tylawa 28A, 38-454 Tylawa tel./fax. 48 13 43 355 77, +48 665 989 007 kontakt@domenico-tylawa.com http://domenico-tylawa.com/	całoroczny	50
4	Gościniec „Chyrowianka”	Chyrowa 40, 38-450 Dukla Tel.: +48 601 349 984 e-mail: info@chyrowaski.pl www.chyrowaski.pl	całoroczny	44
5	Pokoje gościnne „Motello”	ul. Trakt Węgierski 66H, 38-450 Dukla tel. +48 504 747 229 e-mail: julnat35@interia.eu	całoroczny	18
Obiekty agroturystyczne zgłoszone do ewidencji innych obiektów noclegowych				
6	Gospodarstwo agroturystyczne	Zyndranowa 23, 38-454 Tylawa tel. +48 13 433 11 63, +48 695 101 957 email: senator57@interia.eu	całoroczny	10
7	Gospodarstwo agroturystyczne „Anetka”	Lipowica 84, 38-450 Dukla Tel. 13 43-305-84, e-mail: anetamacidym@wp.pl	całoroczny	15
8	Gospodarstwo agroturystyczne „Beskid”	Lipowica 81, 38-450 Dukla, Tel. 13 43 305 51 www.agrobeskid.noclegiw.pl	całoroczny	12

Informator Turystyczny

Lp.	Rodzaj i nazwa własna obiektu	Adres obiektu, telefon, fax., www	Okres świadczenia usługi	Ilość miejsc noclegowych
9	Gospodarstwo agroturystyczne Farfurnia	Zawadka Rymanowska 40d, 38-450 Dukla, Tel.: +48 13 43 30 183, +48 502 337 768 e-mail: zawadka@farfurnia.pl www.farfurnia.pl	całoroczny	40
10	Gospodarstwo agroturystyczne	Tylawa 76 38-454 Tylawa 13 433 11 22	sezonowo	12
11	Gospodarstwo agroturystyczne „Pod gruszą”	Chyrowa 5A, 38-450 Dukla tel: 13 433 03 30 katarzynade@interia.pl www.agronoclegchyrowa.pl	całoroczny	10
12	Gospodarstwo agroturystyczne	Olchowiec 16, 38-454 Tylawa Tel.: +48 13 43 353 97, +48 663 968 623	całoroczny	4
13	Gospodarstwo agroturystyczne „Relax”	Zyndranowa 8, 38-454 Tylawa Tel./fax. +48 601 518 330 www.agroturystyka-relax.pl	całoroczny	20
14	Gospodarstwo agroturystyczne „Pod Chyrową”	Chyrowa 35, 38-450 Dukla tel: 13 43 30 560 e-mail: pod_chyrowa@o2.pl www.chyrowa.pl	całoroczny	20
15	Gospodarstwo agroturystyczne „Pod dębem”	Tylawa 42, 38-454 Tylawa tel: +48 13 43 31 082, +48 609 381 571 poddebem@tylawa.beskidy.pl www.tylawa.beskidy.pl	całoroczny	6
16	Gospodarstwo agroturystyczne „Oleńka”	Chyrowa 7, 38-450 Dukla Tel.: +48 607 744 501 chyrowa@poczta.onet.eu www.agroturystykaolenka.com	całoroczny	7
17	Agroturystyka WIOLA	Chyrowa 3, 38-450 Dukla www.wiola-chyrowa.noclegiw.pl	całoroczny	10
18	Gospodarstwo agroturystyczne „Cichy zakątek”	Ropianka 2, 38-450 Dukla Tel.: 13 43 35 410 cichyzakatek.ropianka@gmail.com www.zaciszezbeskidzie.pl	całoroczny	6
19	Agroturystyka „U Marty”	Barwinek 30, 38-454 Tylawa Tel.: +48 607 892 558, +48 501 356 916 e-mail: pfeifer9@op.pl	całoroczny	21

Informator Turystyczny

Lp.	Rodzaj i nazwa własna obiektu	Adres obiektu, telefon, fax., www	Okres świadczenia usługi	Ilość miejsc noclegowych
20	Gospodarstwo agroturystyczne „Nad stawami”	Tylawa 92, 38-454 Tylawa Tel.: +48 791 152 237	całoroczny	8
21	Pokój gościnny	Mszana 22, 38-454 Tylawa Tel: 601 73 73 47, 601 71 55 27 e-mail: ewieckow@op.pl	całoroczny	2
22	Agroturystyka „Stara szkoła”	Mszana 11, 38-454 Tylawa Tel: +48 509 931 913, +48 502 140 131 www.stara-szkola.beskidzy.pl	całoroczny	14
23	Agroturystyka „Bez barier”	Maszna 30, 38-454 Tylawa, Tel: +48 507 962 303 www.beskidbezbarier.pl	całoroczny	12
24	Agroturystyka „Pod skałą”	Tylawa 102, 38-454 Tylawa Tel: +48 500 072 159	całoroczny	11
25	Gospodarstwo agroturystyczne „Bartnik”	Tylawa 1, 38-454 Tylawa Tel.: 13 43 30 729 +48 507 152 559 e-mail: was-ibis@o2.pl	całoroczny	16
26	Agroturystyka „U podnóża Góry Cergowej”	Jasionka 61, 38-450 Dukla Tel. +48 609 830 034 e-mail: agrocergowa@onet.pl www.agrocergowa.com https://tiny.pl/ttspg	całoroczny	8
27	Domek agroturystyczny „U Władzia”	Chyrowa 19a, 38 -450 Dukla Tel. +48 695 046 334 e-mail: renia8424@interia.pl	całoroczny	6
28	Gospodarstwo agroturystyczne „Frankowo”	Teodorówka 234, 38-450 Dukla Tel: + 48 504 047 679 e-mail: frankowo.pl@gmail.com www.frankowo.pl	całoroczny	10
29	Agroturystyka „Chata na wsi”	Iwla 140, 38-450 Dukla Tel. +48 505 586 445 www.chatanaws.pl	całoroczny	5
30	Agroturystyka „Apartamenty pod Werchowną”	Chyrowa 35A, 38-450 Dukla, tel.: +48 506 771 103	całoroczny	12

Lp.	Rodzaj i nazwa własna obiektu	Adres obiektu, telefon, fax., www	Okres świadczenia usługi	Ilość miejsc noclegowych
31	Gospodarstwo agroturystyczne „Apartamenty nad zalewem”	Cergowa 170, 38-450 Dukla	całoroczny	20
Obiekty pozostające poza ewidencją prowadzoną przez wójta				
32	Schronisko młodzieżowe	Rynek 9, 38-450 Dukla Tel: 13 43 30 886	całoroczny	35
33	„Dom Franciszkański” przy Klasztorze OO. Bernardynów	38-450 Dukla ul. Pocztowa 5 tel. 13 43-300-61	maj-wrzesień	64

Chatki studenckie

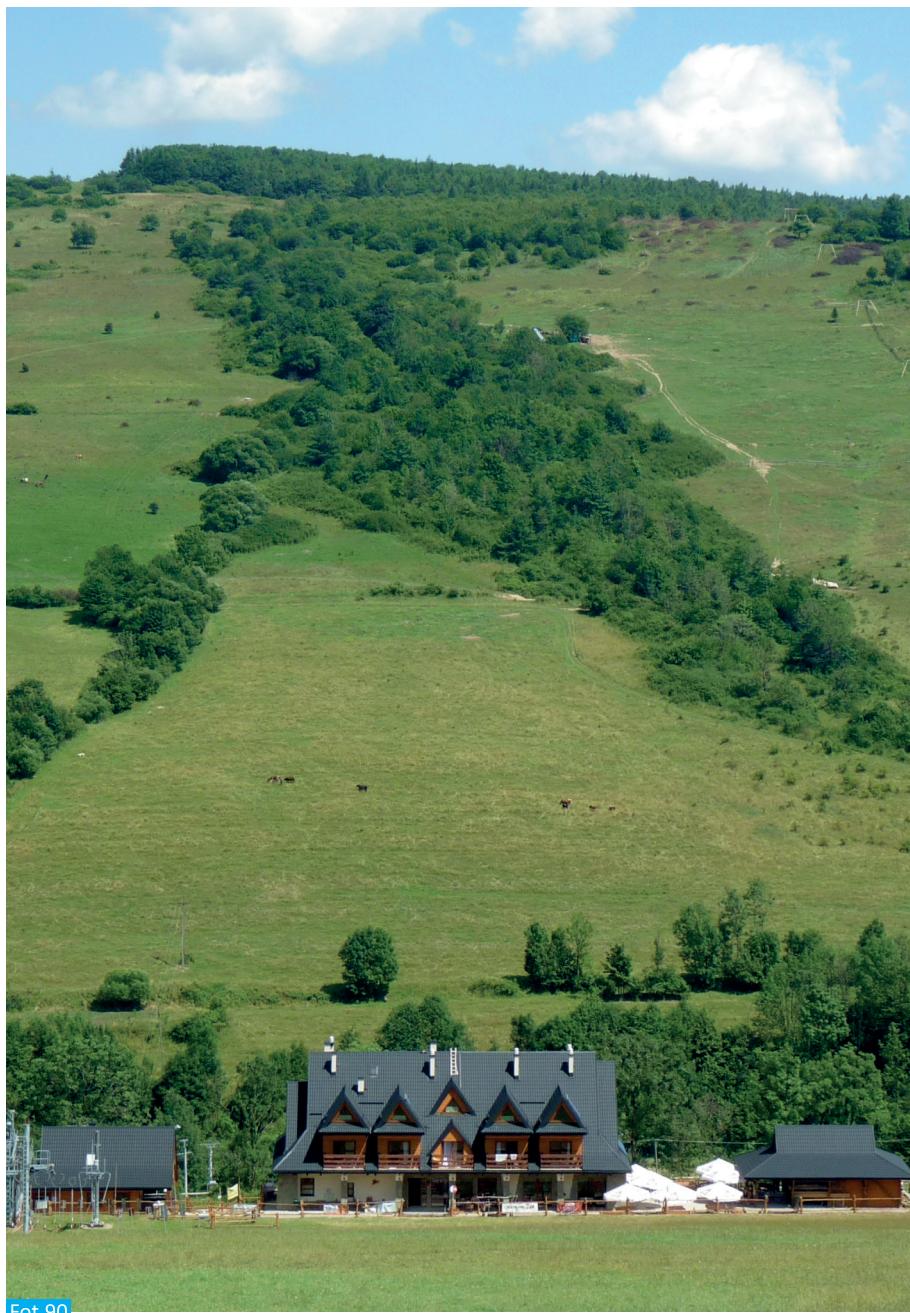
Zyndranowa	e-mail: skpb@prz.edu.pl tel: 604 469 705 (Daniel Kuźniar) http://skpb.prz.edu.pl/
Ropianka - AKT "Maluch"	e-mail: maluchy@elka.pw.edu.pl lub mateusz-s1@tlen.pl http://maluch.elka.pw.edu.pl
Teodorówka - SKPB Warszawa	Opiekunowie chatki: Natalia Górska, tel. 506 953 864 Paweł Lustig, tel. 515 879 664 e-mail: chata(@)skpb.waw.pl www.chata.skpb.waw.pl
Zawadka Rymanowska	e-mail: kontakt@skpb.lublin.pl http://www.skpb.lublin.pl/ tel. 607 062 886 (Paweł Goleman) lub 602 384 665 (Anka Śliwa)

Baza gastronomiczna na terenie Gminy Dukla

Lp.	Nazwa restauracji, lokalu	Adres, telefon, www, właściciel	Danie godne polecenia
1	Gościniec „Chyrowianka”	Chyrowa 40 38-450 Dukla tel. 601 349 984 www.chyrowaski.pl Janusz Rygiel	- pierogi z bryndzą, - pierogi wołowe z papryką, - pierogi gryczane z grzybami, - zupa gulaszowa
2	Zajazd Domenico	Tylawa 28A, 38-454 Tylawa tel./fax. 48 13 43 355 77, tel. 605 66 20 51 www.domenico-tylawa.com Mateusz Lega	- pierogi z bryndzą, - sum z borowikami, - połędwica wieprzowa lub wołowa z borowikami
3	Zajazd Galicja	ul. Trakt Węgierski 32 A 38-450 Dukla tel. 13 433 14 55 Alicja Głowa	- kuchnia domowa: filet schabowy, - sezon letni: pierogi z borówkami, truskawkami
4	Restauracja Ziko	ul. Żwirki i Wigury 7 38 -450 Dukla tel. 519 392 932 www.fluziko.com Miłosz Zimny	- talerz gruziński, - ser prażony
5	Tawerna Pub Browar Dukla	ul. Rynek 18 38-450 Dukla Tel. 13 43 30 109 www.browardukla.pl Marek Zajdel	- wołowina w piewie z czeskimi knedlami, - żurek galicyjski, - proziaki, - pierogi ruskie - pierogi po podkarpacku

Stacja narciarska

Opis	Rodzaj i długość	Adres, telefon, www	Godziny otwarcia
Szkółka narciarska, zaplecze gastronomiczne, sztuczne naśnieżanie, oświetlenie stoku ratrak,	Wyciągi talerzykowe: 900m, 400m, 100m	Chyrowa 40 38-450 Dukla tel. 601 349 984 www.chyrowaski.pl Janusz Rygiel	9.00 – 21.00

Fot.90

Widok na Chyrową
A view on Chyrowa
Das Panorama von Chyrowa

Accommodation in the Dukla Municipality

	Name of the facility	Address of the facility	Period of service	Number of beds
CAMPSITE				
1	Drymak Campsite	38-454 Tylawa +48 513 311 008	from 1st June to 30th September	30 tents
INNS, HOTELS AND AGROTOURISM FARMS				
2	Galicia Inn	ul. Trakt Węgierski 32 A, 38-450 Dukla tel: 13 433 14 55 e-mail: galizajazajzd@gmail.com	all year round	24
3	Domenico Inn	38-454 Tylawa, Tylawa 28A Phone: +48 13 433 55 77, +48 665 989 007 e-mail: kontakt@domenico-tylawa.com www.domenico-tylawa.com	all year round	50
4	Chyrowianka Inn	38-450 Dukla, Chyrowa 40 Phone: +48 601 349 984 email:info@chyrowaski.pl www.chyrowaski.pl	all year round	44
5	MOTELLO Inn	ul. Trakt Węgierski 66H, 38-450 Dukla tel. +48 504 747 229 e-mail: julnat35@interia.eu	all year round	18
6	U Marty Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Barwinek 30 Phone: +48 607 892 558 or +48 501 356 916 e-mail: pfeifer9@op.pl	all year round	21
7	Wiola Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 3a Phone: +48 609 983 254 www.wiola-chyrowa.noclegi.pl	all year round	10
8	Pod gruszą Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 5A Phone: +48 13 43 30 330 e-mail:katarzynade@interia.pl www.agronoclegchyrowa.pl	all year round	10
9	Oleńka Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 7 Phone: +48 607 744 501 e-mail: chyrowa@poczta.onet.eu www.agroturystykaolenka.com	all year round	7

Informator Turystyczny

	Name of the facility	Address of the facility	Period of service	Number of beds
10	U Władzia Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 19A Phone: +48 695 046 334 e-mail: renia8424@interia.pl	all year round	6
11	Pod Chyrową Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 35 Phone: +48 13 43 30 560, e-mail: pod_hyrowa@o2.pl www.hyrowa.pl	all year round	20
12	Apartamenty pod Werchowną Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Chyrowa 35A Phone: +48 506 771 103	all year round	12
13	Chata na wsi Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Iwla 140 Phone: + 48 505 586 445 www.chatanawsi.pl	all year round	5
14	U podnóża Góry Cergowej Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Jasionka 61 Phone: +48 609 830 034 agrocergowa@onet.pl www.agrocergowa.com https://tiny.pl/ttspg	all year round	8
15	Beskid Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Lipowica 81 +48 13 43 30 551 www.agrobeskid.noclegiw.pl	all year round	12
16	Anetka Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Lipowica 84, Phone: +48 13 4330584 e-mail: anetamacidym@wp.pl	all year round	15
17	Stara Szkoła Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Mszana 11 Phone: +48 509931913, +48 502140131 www.stara-szkola.beskidzy.pl	all year round	14
18	FRANKOWO Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Teodorówka 234 Phone: + 48 504 047 679 e-mail: frankowo.pl@gmail.com www.frankowo.pl	all year round	10
19	Guest-room	38-454 Tylawa, Mszana 22 Phone: +48 601 73 73 47, +48 601 71 55 27 e-mail: ewieckow@op.pl	all year round	2
20	Bez barier Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Mszna 30 Phone: +48 507 962 303 www.beskidbezbarier.pl	all year round	12

Informator Turystyczny

	Name of the facility	Address of the facility	Period of service	Number of beds
21	Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Olchowiec 16 Phone: +48 13 4335397, +48 663968623	all year round	4
22	Cichy zakątek Agrotourism Farm	38-450 Dukla, Ropianka 2 Phone: +48 13 43 35 410 e-mail: cichyzakatek.ropianka@gmail.com www.zaciszebeskidzie.pl	all year round	6
23	Pod Dębem Agrotourism Farm	38-454 Tylawa 42 Phone: +48 13 4331082, +48 609381571 e-mail: poddebem@tylawa.beskydy.pl www.tylawa.beskydy.pl	all year round	6
24	Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Tylawa 76 Phone: +48 13 4331122	seasonally opened	12
25	Nad stawami Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Tylawa 92	all year round	8
26	Pod skałą Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Tylawa 102 Phone: +48 500 072 159	all year round	11
27	Farfurnia Agrotourism Farm	38-450 Dukla Zawadka Rymanowska 40d Phone: +48 13 43 30 183, +48 502 337 768 e-mail: zawadka@farfurnia.pl www.farfurnia.pl	all year round	40
28	Relax Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Zyndranowa 8 Phone: +48 601 518 330 www.agroturystyka-relax.pl	all year round	20
29	Agrotourism Farm	38-454 Tylawa, Zyndranowa 23 Phone: +48 13 4331163, +48 693 673 583 e-mail: senator57@interia.eu	all year round	10
30	Agrotourism Farm Bartnik	38-454 Tylawa, Tylawa 1 Phone: 13 43 30 729 +48 507 152 559 e-mail: was-ibis@o2.pl	all year round	16
31	Agrotourism Farm "Apartamenty nad zalewem"	Cergowa 170, 38-450 Dukla	all year round	20

	Name of the facility	Address of the facility	Period of service	Number of beds
OTHER ACCOMMODATION FACILITIES				
32	Youth Hostel in Dukla	38-450 Dukla, Rynek 9 St. Phone: 13 43 30 886, +48 664 407 454	all year round	40
33	Hostel by Bernadines' Monastery	38-450 Dukla, Pocztowa 5 St. Phone: +48 13 43 30 061	from May to September	64

 Student accommodation

In Zyndranowa village	e-mail: e-mail: skpb@prz.edu.pl, phone: 604 469 705, contact person: Daniel Kuñiar
In Ropianka village (near Dukla):	e-mail: maluchy@elka.pw.edu.pl, Mateusz-s1@tlen.pl
In Zawadka Rymanowska village	e-mail: kontakt@skpb.lublin.pl, phone: +48 602 384 665 Anka Śliwa +48 607 062 886 Paweł Goleman
In Teodorówka village	e-mail: chata@skpb.waw.pl; phone: + 48 515 879 664 Paweł Lustig, +48 506 953 864 Natalia Górska

Gastronomy in the dukla municipality

	Name of restaurant	Address, contact phone numer and web-address	Recommendable dishes
1	„Chyrowianka” Restaurant	Chyrowa 40, 38-450 Dukla Phone: 601 349 984 www.chyrowaski.pl owner: Katarzyna Rygiel	- Dumplings with goat cheese, - Dumplings with beef meat - Dumplings with buckwheat and mushrooms, - Goulash soup
2	„Domenico” Restaurant	Tylawa 28A, 38-454 Tylawa Phone/fax. 48 13 43 355 77, tel. 605 66 20 51 www.domenico-tylawa.com owner: Mateusz Lega	- Dumplings with goat cheese - Catfish with boletus mushrooms, - Pork or beef tenderloin with boletus mushrooms
3	“Galicia” Restaurant	Trakt Węgierski 32 A St. 38-450 Dukla Phone: 13 433 14 55 owner: Alicja Głowa	- local specialities: pork cutlet, - summer season: dumplings with strawberries or blueberries
4	„ZIKO” Restaurant	Żwirki i Wigury 7 St. 38 -450 Dukla Phone: 519 392 932 www.fhuziko.com owner: Miłosz Zimny	- The Georgian dish - Roasted cheese
5	Browar Dukla Pub	Rynek 18 St. 38-450 Dukla Phone: 13 43 30 109 www.browardukla.pl owner: Marek Zajdel	- Beef in local beer, - Galician sour soup, - proziaki (it is kind of a dough) - Russian-style dumplings,

Ski station

Description	Type and length	Address, contact phone numer and web-address	Opening hours
Skiing school, gastronomic base, Snowcat, artificial snow, Hang-Lighting	Platter lift: 900m, 400m, 100m	Chyrowa 40 38-450 Dukla Phone: 601 349 984 www.chyrowaski.pl Janusz Rygiel	from 9.00 a.m. to 21.00 p.m.

Fot. 91

Rzeka Jasinka
Jasiołka river
Fluss Jasinka

Übernachtungsangebot der Gemeinde Dukla

LZ	Art und Name der Anlage	Adresse, Telefon, Fax, www	Anzahl Übernachtungs -plätze
1	„Dom Franciszkański“ am Kloster der PP. Bernhardiner	ul. Pocztowa 5, 38-450 Dukla, tel. +48 13 4330061 projektdukla.pl/pl/schronisko.html	64
2	Jugendherberge	38-450 Dukla, ul. Rynek 9 tel.+48 13 433 08 86, +664 407 454, Kierownik – Grzegorz Skwara	40
3	Rasthof Galicia	ul. Trakt Węgierski 32 A, 38-450 Dukla tel: 13 433 14 55 e-mail: galizjazajazd@gmail.com	24
4	Rasthof Domenico	Tylawa 28A, 38-454 Tylawa tel./fax. 48 13 43 355 77,48 605 66 20 51 e-mail: kontakt@domenico-tylawa.com http://domenico-tylawa.com/	50
5	Gästehaus „Chyrowianka“	Chyrowa 40, 38-450 Dukla Tel.: 601 349 984 www.chyrowaski.pl	44
6	Gästezimmer „Motello“	ul. Trakt Węgierski 66H , 38-450 Dukla tel. 504 747 229 e-mail: julnat35@interia.eu	18
7	Agrotourismus „U Marty“	Barwinek 30 38-454 Tylawa Tel: 607 892 558, 501 356 916 E-Mail: pfeifer9@op.pl	21
8	Agrotourismus WIOLA	Chyrowa 3, 38-450 Dukla tel: 48 607 876 166, 48 665 095 692 http://www.wiola-chyrowa.noclegiw.pl/	10
9	Agrotouristischer Betrieb „Pod gruszą“	Chyrowa 5, 38-450 Dukla tel: 13 433 03 30 katarzynade@interia.pl http://www.agronoclegchyrowa.pl/	10
10	Agrotouristisches kleines Haus „U Władzia“	Chyrowa 19a, 38 -450 Dukla Tel. 695 046 334 e-mail: renia8424@interia.pl http://www.agroturystykauvladzia.net	6
11	Agrotouristischer Betrieb „Pod Chyrową“	Chyrowa 35, 38-450 Dukla tel: 134330560 e-mail: pod_chyrowa@o2.pl http://www.hyrowa.pl/	20

Informator Turystyczny

LZ	Art und Name der Anlage	Adresse, Telefon, Fax, www	Anzahl Übernachtungs -plätze
12	Agrotouristischer Betrieb „Apartamenty pod Werchowyna”	Chyrowa 35A, 38-450 Dukla, tel.: +48 506 771 103	12
13	Agrotourismus „Chata na wsi”	Iwla 140, 38-450 Dukla Tel. 505 586 445 www.chatanawsi.pl	5
14	Agrotourismus am Fuße des Berges Cergowa	Jasionka 61, 38-450 Dukla Tel. 609 830 034 e-mail: agrocergowawa@onet.pl http://agrocergowawa.com/ https://tiny.pl/ttspg	8
15	Agrotouristischer Betrieb „Beskid”	Lipowica 81, 38-450 Dukla, Tel. 13 43 305 51 http://agrobeskid.noclegiw.pl/	12
16	Agrotouristischer Betrieb „Anetka”	Lipowica 84, 38-450 Dukla Tel. 13 43-305-84, e-mail: anetamacidym@wp.pl	12
17	Agrotourismus „Stara szkoła”	Mszana 11, 38-454 Tylawa Tel: +48 509931913, +48 502140131 http://stara-szkola.beskydy.pl	14
18	Agrotouristischer Betrieb „Frankowo”	Teodorówka 234, 38-450 Dukla Tel: + 48 504 047 679 e-mail: frankowo.pl@gmail.com https://www.frankowo.pl/	14
19	Gästezimmer	Mszana 22, 38-454 Tylawa Tel: 601 73 73 47, 601 71 55 27 e-mail: ewieckow@op.pl	2
20	Agrotourismus „Bez barier”	38-454 Tylawa, Mszna 30 Tel: +48 507962303 e-mail: adamzlupkowa@gmail.com http://adamzlupkowa.pl	12
21	Agrotouristischer Betrieb	Olchowiec 16, 38-454 Tylawa Tel.: +48 13 4335397, +48 663968623 facebook.com/Agroturystyka-Olchowiec-1536361409978256/	4
22	Agrotouristischer Betrieb „Cichy zakątek”	Ropianka 2, 38-450 Dukla Tel.: 13 4335 410 e-mail: natka.d@idea.net.pl	6

LZ	Art und Name der Anlage	Adresse, Telefon, Fax, www	Anzahl Übernachtungs -plätze
23	Agrotouristischer Betrieb „Pod dębem”	Tylawa 42, 38-454 Tylawa tel: +48 13 4331082, +48 609381571 e-mail: poddebem@tylawa.beskydy.pl http://www.tylawa.beskydy.pl/	6
24	Agrotouristischer Betrieb	Tylawa 76, 38-454 Tylawa Tel.: 13 433 11 22	12
25	Agrotouristischer Betrieb „Bartnik”	Tylawa 1, 38-454 Tylawa Tel.: 13 43 30 729 +48 507 152 559	16
26	Agrotouristischer Betrieb „Nad stawami”	Tylawa 92, 38-454 Tylawa Tel.: 601 406 691	8
27	Agrotourismus „Pod skałą”	Tylawa 102, 38-454 Tylawa Tel: +48 500072159	11
28	Agrotouristischer Betrieb „Farfurnia”	Zawadka Rymanowska 40d, 38-450 Dukla, Tel.: +48 13 43 30 183, +48 502 337 768 e-mail: zavadka@farfuria.pl http://www.farfuria.pl/	40
29	Agrotouristischer Betrieb „Relax”	Zyndranowa 8, 38-454 Tylawa Tel./fax. 13 43-311-67 e-mail: zyndranowarelax@o2.pl http://beskid-dukielski.prv.pl	20
30	Agrotouristischer Betrieb	Zyndranowa 23, 38-454 Tylawa Tel: +48 13 43 31 163, +48 693 673 583 e-mail: senator57@interia.eu dukla.pl/turystyka/agro/pilip/index.htm	10
31	Biwak-Feld „Drymak”	38-454 Tylawa Tel: +48 513 311 008	12
32	Agrotouristischer Betrieb „Apartamenty nad Zalewem”	Cergowa 170, 38-450 Dukla	20
33	Agrotouristischer Betrieb „Olenka”	Chyrowa 7, 38-450 Dukla Tel: +48 607 744 501	7

Studentenunterkünfte

Zyndranowa	e-mail: skpb@prz.edu.pl tel: 604 469 705 (Daniel Kuźniar) http://skpb.prz.edu.pl/
Ropianka - AKT "Maluch"	e-mail: maluchy@elka.pw.edu.pl lub mateusz-s1@tlen.pl http://maluch.elka.pw.edu.pl
Teodorówka - SKPB Warszawa	Natalia Górska, tel. 506 953 864 Paweł Lustig, tel. 515 879 664 e-mail: chata(@)skpb.waw.pl www.chata.skpb.waw.pl
Zawadka Rymanowska	e-mail: kontakt@skpb.lublin.pl http://www.skpb.lublin.pl/ tel. 607 062 886 (Paweł Goleman) lub 602 384 665 (Anka Śliwa)

Gastronomische Anlagen In Der Gemeinde Dukla

LZ	Name des Restaurants, Betriebs	Adresse, Telefon, www, Vor- und Nachname des Besitzers	Empfehlenswerte Gerichte
1	Gasthaus „Chyrowianka”	Chyrowa 40 38-450 Dukla tel. 601 349 984 www.chyrowaski.pl Janusz Rygiel	- Teigtäschchen mit Schafkäse - Rindfleisch-Teigtäschchen mit paprika (scharf) - Buchweizen-Teigtäschchen mit Pilzen - Gulaschsuppe
2	Gasthof Domenico	Tylawa 28A, 38-454 Tylawa tel./fax. 48 13 43 355 77, tel. 605 66 20 51 www.domenico-tylawa.com Mateusz Lega	- Teigtäschchen mit Schafkäse - Wels mit Steinpilzen - Schweins- bzw. Rinds-Lendenbraten mit Steinpilzen
3	Gasthof Galicja	ul. Trakt Węgierski 32 A 38-450 Dukla tel. 13 433 14 55 Alicja Glowia	- Hausküche: Schweinsfilet - Sommersaison: Teigtäschchen mit Blaubeeren, Erdbeeren

LZ	Name des Restaurants, Betriebs	Adresse, Telefon, www, Vor- und Nachname des Besitzers	Empfehlenswerte Gerichte
4	Restaurant Ziko	ul. Źwirki i Wigury 7 38 -450 Dukla tel. 519 392 932 www.fhuziko.com Milosz Zimny	- Georgischer Teller - Käse geröstet
5	Taverne Pub Brauerei Dukla	ul. Rynek 18 38-450 Dukla Tel. 13 43 30 109 www.browardukla.pl Marek Zajdel	- Rindfleisch in Bier mit tschechischen Knödeln - galizische Sauerteigsuppe - Weizenplätzchen „Proziaki“ - Teigtäschchen mit Quark- und Kartoffelfüllung, Teigtäschchen nach Art des Karpaten-Vorlands

Skistation

Beschreibung	Art und Länge	Adresse, Telefon, www	Öffnungszeiten
Skifahrt-Schule, gastronomische Basis, Pistenraupe, künstliches Beschneien, Hang-Beleuchtung	Teller-Skilifte: 900m, 400m, 100m	Chyrowa 40 38-450 Dukla tel. 601 349 984 www.chyrowaski.pl Janusz Rygiel	9.00 – 21.00 Uhr

Notatki: / Notes: / Notizen:

Autorzy zdjęć: \ Photo authors: \ Fotoautoren:

Fotografie:

Agnieszka Arendarczyk:

12, 17, 32, 56, 60, 68, 69, 80, 87, 91, 92

Krystyna Boczar-Różewicz:

4, 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 18, 19, 20, 25, 27,
28, 29, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 48, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 63, 64,
65, 66, 67, 78, 81, 82, 83, 85, 86, 88

Paweł Fabiszewski:

1, 2, 8, 49, 61

Rafał Fornal:

50

Edward Marszałek:

70, 71, 72, 73, 74, 76, 77

Joanna Sadowska-Wrzecionko:

47

Stefan Stempin:

43

Juliusz Stola:

3, 11, 16, 23, 24, 26, 30, 31,
33, 34, 35, 37, 62, 79

Maria Walczak:

75

Michał Wójtowicz:

84, 89

Fotografie okładki:

Juliusz Stola:

Panorama

Przód okładki (od góry):

Michał Wójtowicz

Anna Chłopecka

Stefan Stempin

Krystyna Boczar-Różewicz

Tył okładki (od góry):

Krystyna Boczar-Różewicz

Juliusz Stola

Agnieszka Arendarczyk

Krystyna Boczar-Różewicz

Tekst:

Krystyna Boczar-Różewicz

Zdjęcia:

Agnieszka Arendarczyk, Krystyna Boczar-Różewicz, Anna Chłopecka,
Paweł Fabiszewski, Rafał Fornal, Edward Marszałek, Stefan Stempin,
Juliusz Stola, Maria Walczak, Michał Wójtowicz,
Joanna Sadowska-Wrzecionko

ISBN

978-83-65340-07-8

Wydawca:

Gmina Dukla
38-450 Dukla, ul. Trakt Węgierski 11
tel. 13 43 29 100, 13 43 29 110
fax: 13 43 31 011
e-mail: gmina@dukla.pl, promocja@dukla.pl
www.dukla.pl

Tłumaczenie:

j. angielski:
Agnieszka Matusik
j. niemiecki:
Biuro Tłumaczeń Ling4u
ul. Bohaterów Westerplatte 2
38-400 Krosno

Skład, łamanie, druk:

HEDOM Sp. z o.o.
38-400 Krosno, ul. Kletówki 54A
www.hedom.pl

Informacja
turystyczna

Gmina
Dukla

